

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Subjekty exekučního řízení v porovnání
s některými zeměmi EU

Dominik Sladký

Plzeň 2024

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	Dominik SLADKÝ
Osobní číslo:	R19M0362P
Studijní program:	M0421A220004 Právo a právní věda
Téma práce:	Subjekty exekučního řízení v porovnání s některými zeměmi EU
Zadávací katedra:	Katedra občanského práva

Zásady pro vypracování

1. Úvod
2. Historický vývoj exekučního řízení v České republice
3. Exekuční řízení v České republice
4. Subjekty exekučního řízení v České republice
5. Postavení, činnost a odpovědnost soudního exekutora v ČR a ve vybraných zemích EU
6. Postavení a činnost exekučního soudu v ČR a ve vybraných zemích EU
7. Postavení, práva a povinnosti oprávněného a povinného v ČR a ve vybraných zemích EU
8. Postavení, práva a povinnosti manžela povinného v ČR a ve vybraných zemích EU
9. Závěr

Rozsah diplomové práce:
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:
viz příloha

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. Jitka Wolfová**
Katedra občanského práva

Datum zadání diplomové práce: **31. března 2023**
Termín odevzdání diplomové práce: **31. března 2024**

JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.
děkan

Doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 30. června 2023

Prohlášení

Čestně prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Subjekty exekučního řízení v porovnání s některými zeměmi EU“ zpracoval zcela samostatně. Veškeré prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpal, jsou řádně vyznačeny v seznamu použitých zdrojů způsobem ve vědecké práci obvyklým.

V Plzni, březen 2024

.....
Dominik Sladký

Poděkování

Touto cestou bych velmi rád poděkoval JUDr. Jitce Wolfové za její odborné vedení, trpělivost a cenné rady při vedení mé diplomové práce.

Děkuji tímto i své rodině, která mi byla obrovskou a nenahraditelnou oporou po celou dobu studia na vysoké škole.

Seznam použitých zkratk:

Ústava ČR	ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
LZPS	usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky
ex. řád	zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů
o.s.ř.	zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád
OZ	zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
ÚS ČR	Ústavní soud České republiky
NS ČR	Nejvyšší soud České republiky
NSS ČR	Nejvyšší správní soud České republiky
ex. návrh	exekuční návrh
ex. titul	exekuční titul
ex. příkaz	exekuční příkaz
ex. soud	exekuční soud
SJM	společné jmění manželů
BSM	bezpodílové spoluvlastnictví manželů
FO	fyzická osoba
PO	právnícká osoba

Pozn.: V seznamu nejsou uvedeny zkratky všeobecně známé nebo používané jen ojediněle s vysvětlením v této práci.

Obsah

1	Úvod	- 1 -
2	Historie exekučního řízení na území České republiky	- 3 -
2.1	Exekuce v římském právu	- 3 -
2.2	Exekuce v českých zemích dle práva zemského a městského.....	- 4 -
2.2.1	Exekuce dle práv zemských	- 5 -
2.2.2	Exekuce dle práv městských	- 6 -
2.3	Exekuce dle josefínského civilního soudního řádu	- 6 -
2.4	Exekuce od roku 1896 do roku 1950.....	- 7 -
2.5	Exekuce od roku 1950 do roku 2001	- 8 -
2.6	Exekuce od roku 2001 do současnosti.....	- 8 -
3	Exekuční řízení v České republice	- 10 -
3.1	Exekuce a výkon rozhodnutí	- 10 -
3.2	Prameny exekučního řízení.....	- 11 -
3.3	Zásady exekučního řízení	- 12 -
3.4	Fáze exekučního řízení	- 13 -
3.4.1	Předpoklady zahájení exekuce	- 13 -
3.4.2	Zahájení exekučního řízení	- 14 -
3.4.3	Postup po zahájení exekučního řízení	- 14 -
3.4.4	Účinky doručení vyznění o zahájení exekuce.....	- 16 -
3.4.5	Exekuční příkaz.....	- 17 -
3.4.6	Způsoby provedení exekuce	- 18 -
3.4.7	Skončení exekuce	- 19 -
3.4.8	Shrnutí	- 20 -
4	Subjekty exekučního řízení v České republice.....	- 21 -
4.1	Subjekty podílející se na rozhodovací činnosti soudu	- 21 -
4.1.1	Správce obchodního závodu.....	- 21 -
4.1.2	Soudní znalec	- 23 -
4.1.3	Tlumočník	- 25 -
4.1.4	Insolvenční správce	- 26 -
4.1.5	Notář.....	- 28 -
4.2	Další osoby zúčastněné na exekučním řízení	- 29 -
4.2.1	Peněžní ústav	- 29 -
4.2.2	Plátce mzdy	- 30 -
4.2.3	Poddlužník.....	- 31 -
4.2.4	Spoluvlastník	- 32 -
4.2.5	Věřitel, který přihlásil svou pohledávku do rozvrhu výtěžku	- 33 -
5	Postavení a činnost soudního exekutora v ČR a ve vybraných zemí EU .	- 34 -

5.1	Postavení.....	- 34 -
5.2	Předpoklady jmenování	- 35 -
5.3	Činnost.....	- 35 -
5.4	Odpovědnost.....	- 36 -
5.5	Dohled a kárná opatření.....	- 38 -
5.6	Exekutor jako účastník exekučního řízení.....	- 39 -
5.7	Porovnání s jinými zeměmi EU.....	- 39 -
5.7.1	Exekuce dle německého právního řádu obecně.....	- 39 -
5.7.2	Postavení soudního vykonavatele dle německého právního řádu.....	- 40 -
5.7.3	Exekuční orgány dle německého právního řádu	- 41 -
5.7.4	Teritorialita nejen dle německého právního řádu.....	- 42 -
5.7.5	Shrnutí	- 43 -
6	Postavení a činnost exekučního soudu v ČR a ve vybraných zemích EU ...	- 44 -
6.1	Postavení.....	- 44 -
6.2	Činnost.....	- 44 -
6.3	Příslušnost.....	- 45 -
6.4	Porovnání s jinými zeměmi EU.....	- 47 -
6.4.1	Exekuce dle francouzského právního řádu obecně	- 47 -
6.4.2	Postavení exekučního soudu dle francouzského právního řádu ..	- 48 -
6.4.3	Příslušnost exekučního soudu dle francouzského právního řádu.....	- 50 -
6.4.4	Shrnutí	- 51 -
7	Postavení oprávněného a povinného v ČR a ve vybraných zemích EU	- 53 -
7.1	Oprávněný.....	- 53 -
7.2	Povinný.....	- 54 -
7.3	Procesní společenství účastníků v exekuci	- 54 -
7.4	Změny v účastenství	- 55 -
7.4.1	Před zahájením exekučního řízení.....	- 55 -
7.4.2	Po zahájení exekučního řízení.....	- 56 -
7.5	Práva a povinnosti oprávněného	- 56 -
7.6	Práva a povinnosti povinného.....	- 58 -
7.6.1	Možnosti ochrany povinného	- 59 -
7.6.2	Možnosti obrany povinného.....	- 61 -
7.7	Porovnání s jinými zeměmi EU.....	- 65 -
7.7.1	Exekuce dle španělského právního řádu obecně	- 66 -
7.7.2	Účastníci výkonu rozhodnutí dle španělského právního řádu....	- 66 -
7.7.3	Exekuční tituly oprávněného dle španělského právního řádu....	- 67 -
7.7.4	Možnosti ochrany povinného dle španělského právního řádu ...	- 69 -
7.7.5	Možnosti obrany povinného dle španělského právního řádu	- 70 -

7.7.6	Shrnutí	- 73 -
8	Postavení manžela povinného v ČR a ve vybraných zemích EU	- 75 -
8.1	Postavení.....	- 75 -
8.2	Postihovaný majetek.....	- 75 -
8.2.1	Majetek v SJM a jeho postih	- 76 -
8.3	Možnosti ochrany manžela povinného	- 78 -
8.4	Možnosti obrany manžela povinného	- 79 -
8.5	Porovnání s jinými zeměmi EU	- 81 -
8.5.1	Exekuce dle slovenského právního řádu obecně.....	- 81 -
8.5.2	Postavení manžela povinného dle slovenského právního řádu ..	- 82 -
8.5.3	Postihování majetku v BSM dle slovenského právního řádu.....	- 83 -
8.5.4	Obrana manžela povinného dle slovenského právního řádu	- 84 -
8.5.5	Shrnutí	- 86 -
9	Závěr.....	- 88 -
	Resumé	- 91 -
	Seznam použitých zdrojů	- 94 -

1 Úvod

V dnešní době se stále více setkáváme s růstem počtu exekučních řízení nejen v České republice, ale i v zahraničí. V České republice je podle dat k 30. 6. 2023 poskytnutých exekutorskou komorou vedeno celkem 4 077 921 exekučních řízení u 660 177 povinných. Problematika růstu počtu exekucí se stává čím dál více aktuálním tématem.¹

Exekucemi se zabývá nejen povinný, ale i ostatní subjekty exekučního řízení. Subjekty exekučního řízení netvoří jen známá čtveřice – exekutor, exekuční soud, povinný a oprávněný. V různých situacích mohou mít postavení subjektu exekučního řízení i další.

Každý subjekt exekučního řízení má své specifické postavení, práva a povinnosti, které se mohou lišit v rámci zemí Evropské unie. Česká republika se snaží svými novelami stále více přiblížit některým zemím EU, které jsou v otázkách exekučního řízení „o krok napřed“.

Hlavním cílem mé práce je zpracování teorie týkající se subjektů exekučního řízení v České republice a provedení právní komparatistiky českého právního řádu s právními řády některých zemí EU v této oblasti. Komparativní metodou se pokusím zjistit, zda v českém právním řádu existuje místo pro zlepšení efektivnosti exekučního řízení nebo zlepšení postavení subjektů exekučního řízení v rámci jejich práv a povinností. U zpracování právní komparatistiky se zaměřím hlavně na subjekty, se kterými se v exekučním řízení setkáváme pravidelně. Jde konkrétně o subjekty, které představují: soudní exekutor, exekuční soud, oprávněný, povinný a manžel povinného. Práce bude rozdělena celkově do 9 kapitol.

Druhou kapitolu práce věnuji historii exekučního řízení, díky které lze spatřovat postupný vývoj exekučního řízení a zároveň práv a povinností subjektů exekučního řízení na území České republiky.

V navazující kapitole se pro lepší pochopení a celistvost tématu zaměřím na stručný popis fungování exekučního řízení v České republice.

Čtvrtá a navazující kapitoly budou pro diplomovou práci stěžejní. V těchto kapitolách se budu zabývat subjekty exekučního řízení. V rámci čtvrté kapitoly si kladu za cíl popsat většinu subjektů exekučního řízení, které mohou

---

¹ Exekutorská komora České republiky. *Počet lidí v exekuci se v prvním pololetí 2023 snížil*. Online. [2023]. Dostupné z: <https://www.ekcr.cz/1/aktuality-pro-media/3055-ek-cr-pocet-lidi-v-exekuci-se-v-prvnim-pololetí-2023-snizil?w=>. [cit. 2023-09-26].

vystupovat v exekučním řízení v České republice. Navazující kapitoly se budou detailněji věnovat pravidelným subjektům exekučního řízení a právní komparací jejich postavení, práv nebo povinností v rámci některých zemí EU.

V závěru diplomové práce se kromě zhodnocení výsledků práce zaměřím i na nalezení odpovědi na otázku, zda a případně v jakých ohledech lze zefektivnit českou legislativu v oblasti exekučního řízení se zaměřením na subjekty exekučního řízení.

2 Historie exekučního řízení na území České republiky

Exekuční řízení jakožto proces se setkává s několikaletou historií. Prvopočátky formování tohoto řízení lze spatřovat již v římském právu, které stanovilo základ i pro ostatní země Evropy. Naopak s moderním exekučním řízením a vůbec se vznikem profese soudního exekutora se setkáváme v České republice od roku 2001.

Dějiny nám umožňují pochopit postupné formování právních předpisů. Je však novodobé exekuční řízení vyspělejší než to, které známe z historie? Bezvýhradně lze v každém období najít pozitiva i negativa.

2.1 Exekuce v římském právu

Římské právo je a vždy bylo velkou inspirací pro formování právních úprav nejen zemí EU. S exekučním řízením a obecně s formováním základů civilního procesu se setkáváme již v tomto období.

Důležitou roli pro exekuce hrála žaloba *legis actio per manus iniectionem*, která směřovala k výkonu osobní exekuce výlučně pro soukromoprávní nároky. Po podání této žaloby osobou oprávněnou (věřitelem) nastal dvou fázový civilní proces. První fáze se konala před *praetorem*² (fáze *in iure*) a následná fáze již před soudem (fáze *apud iudicem*). Tyto fáze lze souhrnně podřadit pod proces legisankční.³

Začátkem 3. st. př. n. l. se setkáváme v římském právu spíše s nepřímou formou exekuce, která již nezasahuje výlučně do osobní sféry osoby povinné (dlužníka), ale i do sfér jeho rodiny, příbuzných nebo známých v rámci formulového řízení. Formulové řízení následně nahrazuje proces legisankční. V tomto období se formuje nejen počátek exekučního příkazu, ale rovněž zásada proporcionality nebo také zásada poměrného uspokojování věřitelů.⁴

Na rozdíl od dnešní úpravy exekučního řízení nebylo možné exekuci zastavit pro nemajetnost osoby povinné. V takovém případě musela vymáhanou povinnost splnit rodina, příbuzní nebo známí povinného. Exekuci v římském právu rovněž jako novodobé exekuce nešlo vést proti veškerým věcem povinného. Exekuce nemohla postihovat ani majetek 3. osoby, která s dlužníkovou exekucí

---

² Jeden z nejvyšších římských úředníků, který měl pravomoc rozhodovat občanskoprávní spory.

³ WOLFOVÁ, Jitka; ŠTIKA, Martin. *Soudní exekuce*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. s. 4.

⁴ Tamtéž, s. 4.

nemá nic společného. Pokud se tak přesto stalo, 3. osoba mohla využít obranu formou excisní žaloby na oddělení svých věcí. Jednalo se o dnešní podobu vylučovací (excindační) žaloby.⁵

Povinný již tehdy požíval práva, která ho před exekucí chránila. Jednalo se například o lhůtu k dobrovolnému splnění povinnosti (pariční lhůtu). Pokud povinný vymáhanou povinnost v této lhůtě nesplnil, *praetor* povolil oprávněnému zmocnit se majetku povinného a následně tento majetek rozprodat k uspokojení své pohledávky. Tímto se povinný stal zároveň osobou bezectnou (*infamis*). Později *praetor* Rutilius zavedl institut konkursu, v rámci něhož se veřejnou vyhláškou o majetku (*proscriptione bonorum*) vyzývali další oprávnění k přihlášení svých pohledávek, které měli vůči konkrétnímu povinnému. Přihlášení oprávnění se mohli zúčastnit veřejné dražby, kterou vedl oprávněnými zvolený správce majetku (*magister bonorum*). Povinného majetek jako celek následně nabyl do vlastnictví ten, kdo učinil nejvyšší podání. Za císaře Justiniána došlo ke změně a majetek byl prodáván už jen po částech podle toho, jak bylo zapotřebí k uspokojení oprávněných.⁶

S exekučním soudem ani s exekutorem jak je známe dnes v rámci exekučního řízení, se v tomto období nesetkáváme. K funkci soudního exekutora lze nejbližše připodobnit funkci *praetora*. Rozdíl lze spatřovat v bezplatnosti vykonávání funkce *praetora*, jelikož výkon této funkce se pokládal sám o sobě za poctu. Zároveň výkon funkce *praetora* byla činnost veřejná, představující výkon státní moci. V České republice se soudní exekutor nachází v postavení soukromé osoby, na kterou je delegována pravomoc k výkonu této funkce.⁷

2.2 Exekuce v českých zemích dle práva zemského a městského

Právo v českých zemích se v období raného středověku a feudální rozdrobenosti rozdělovalo na právo zemské a městské. Tyto systémy spolu splynuly v roce 1896. Provádění exekucí v obou případech bylo výkonem státní moci. Funkci podobnou profesi soudního exekutora zajišťovali někteří

---

⁵ WOLFOVÁ, Jitka; ŠTIKA, Martin. *Soudní exekuce*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. s. 4-5.

⁶ KINCL, Jaromír; URFUS, Valentin; SKŘEJPEK, Michal. *Římské právo*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 1995. s. 130-131.

⁷ WOLFOVÁ, Jitka; ŠTIKA, Martin. *Soudní exekuce*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. s. 5.

z nejvyšších úředníků. Jednalo se pouze o jejich vedlejší činnost. Profese zaměřená přímo na vymáhání exekucí v této době neexistovala.⁸

2.2.1 Exekuce dle práv zemských

Zemské právo bylo stěžejní zejména pro příslušníky šlechty a svobodníků, jelikož upravovalo jejich právní postavení. Upravovalo současně i vztahy mezi státními orgány.⁹ Soudy se rozdělovali na zemské, dvorské, komorní, purkrabské, šlechtické a městské. Řízení před soudy bylo velmi formalizované a složité. Pokud chtěl exekvent (oprávněný) učinit podání, byla nutná pomoc odborníka. Nejčastější exekuční titul představoval rozsudek některého ze zmiňovaných soudů. V tomto období se rozlišovala exekuce na věčnou, při které byl postihován především movitý a nemovitý majetek exekuta (povinného), a personální (osobní). V rámci personální exekuce mohl exekut ručit svojí osobní svobodou nebo ctí. Dokonce za exekuta mohla ručit 3. osoba (rukojmí). Samotnou exekuci zajišťoval nejvyšší komorník¹⁰ nebo místokomorník^{11, 12}.

Pokud chtěl exekvent vymoci soudem mu přikázané právo, musel se nejprve dostavit k zemským deskám¹³ žádat o úmluvu. Úmluvu zapsal komornický starosta do rejstříku exekuta a poté vyslal komorníka s listem na úmluvu představující výzvu k dobrovolnému splnění uložené povinnosti. Pokud exekut výzvu nesplnil nebo se nedohodnul s exekventem na plnění, obdržel od komorníka list na zvod. Exekut mohl zvod akceptovat a převést požadovaný majetek nebo se proti němu bránit formálními námitkami (např. z důvodu formálních vad). Následná pasivita exekuta zapříčinila počátek 3. fáze, ve které byl na žádost exekventa vydán nejvyšším purkrabím obranný list. Exekvent se s obranným listem dostavil na statek exekuta a představil se zde jako nový pán poddaných. Tento akt měl vést k převedení statku. Pokud k převedení nedošlo, prosadil se převod přímým donucením. Exekuce proti statkům byla vedena jak v případě nálezů na vydání nebo vyklizení nemovitých statků, tak i v případě

---

⁸ Tamtéž, s. 8.

⁹ VOJÁČEK, Ladislav; SCHELLE, Karel; KNOLL, Vilém. *České právní dějiny*. 3. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2016. s. 125.

¹⁰ Jeden z nejvyšších zemských stavovských úředníků, který se podílel na agendě zemského soudu.

¹¹ Stavovský úředník, jmenovaný nejvyšším komorníkem z řad rytířů. Byl součástí pravidelně fungujícího úřadu zemských desek.

¹² SMOLÍK, Petr. *Exekuce dle práv zemských. Komorní listy*, 03/2011. Praha: Exekutorská komora ČR, 2011, s. 25.

¹³ Rejstřík, který obsahoval jednotlivá vlastnictví k nemovitostem.

exekucí pro peněžité plnění. Před samotným nuceným převedením statku musela být odhadnuta jeho cena ve fázi odhádání. Odhadování probíhalo formou prohlídky, které se zúčastnil exekvent, exekut, popřípadě jejich rádci a zemský místokomorník. V této fázi se exekvent stal držitelem statku. Poslední fázi exekuce představovalo samotné převedení statku na exekventa.¹⁴

2.2.2 Exekuce dle práv městských

V komparaci se zemským právem byla exekuce vedená podle městského práva jednodušší, progresivnější, méně formální, rychlejší a hlavně efektivnější. Tomu svědčí i samotný rozdíl představující absenci prvotního kroku k vymožení exekuce v právu zemském - absence žádosti o úmluvu. Tato fáze byla zcela vynechána, jelikož již samotný rozsudek soudu byl pokládán za výzvu exekutovi k nucenému splnění povinnosti. Proces zvodu se zrychlil tím, že soudce se pouze dotázal, zda exekut zvod přijímá. Pokud byl přijat, následoval převod vlastnictví k statku. Pokud exekut nesouhlasil, mohl se bránit podáním odporu. Pokud i přesto nesplnit exekut svoji povinnost, byla přiznána držba exekventovi rychtářem¹⁵, který vypracoval zprávu o zvodu a následně ji zaznamenal do městských knih. Držba trvala rok a den. Během této doby plynuly exekventovi plody z postihované nemovitosti (např. nájem). Postup se podobá dnešní nucené správě. Pokud po uplynutí doby získané výnosy nestačili pro úhradu exekuce, bylo možné exekuci alternativně ukončit různými způsoby. Jednalo se o prodloužení „nucené správy“, prodej z „volné ruky“ nebo prodej na základě odhadu soudem, který následoval po přiřčení do vlastnictví exekventa. Bylo možné využít i institut dražby. Výkon exekuce zajišťoval rychtář nebo purkmistr^{16,17}.

2.3 Exekuce dle josefínského civilního soudního řádu

Josefínský civilní soudní řád přijatý v roce 1781 rozlišoval exekuci na uhrazovací a zajišťovací. Zahájení uhrazovací exekuce provázela zásada dispoziční na straně oprávněného. Exekuci prováděl soud, konkrétně exekuční soudní komisař. Funkci soudního komisaře mohl vykonávat notář nebo zřízenec

¹⁴SMOLÍK, Petr. Exekuce dle práv zemských. *Komorní listy*, 03/2011. Praha: Exekutorská komora ČR, 2011, s. 26.

¹⁵Zástupce vrchnosti ve správě města disponující řadou soudních a výkonných pravomocí.

¹⁶ První a nejvýznamnější radní ve městě.

¹⁷ WOLFOVÁ, Jitka; ŠTIKA, Martin. *Soudní exekuce*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. s 7-8.

soudu. V tomto období se stále objevuje exekuce personální a tudíž i možnost dlužnické vazby. Institut dlužnické vazby zanikl až v roce 1868. U zajišťovací exekuce se setkáváme s novými instituty – personální a reální arest, které se podobali dnešnímu předběžnému opatření. Personální arest představoval vazbu pro povinného trvajícím maximálně po dobu 6 měsíců. Vazby se povinný mohl vyvarovat složením kauce. Reální arest představoval soudní zákaz, jehož cílem bylo donutit povinného k splnění povinnosti. Zároveň tento institut umožňoval u předmětu sporu nebo jiných věcí včetně příjmů prozatímní správu.¹⁸

2.4 Exekuce od roku 1896 do roku 1950

V roce 1896 byl v českých zemích přijat exekuční řád, který na našem území platil až do roku 1950. Konkrétně se jednalo o zákon č. 79/1896 ř.z., o řízení exekučním a zajišťovacím (dále jen „ex. řád z roku 1896“). Nově tento zákon oddělil nalézací řízení od řízení exekučního.

Výkon exekuce a subjekty, které ji vykonávají, upravoval § 16 ex. řádu z roku 1896 takto: *„Povolená exekuce se vykonává z úřední moci, pokud v tomto zákoně nic jiného není ustanoveno. Exekuce se vykonává buďte přímo civilními soudy nebo výkonnými orgány, kteří při tom z příkazu a za řízení soudu jsou činní.“* V praxi většinou vykonávali exekuce na nemovitosti soudy a exekuce na movitosti výkonné orgány.¹⁹ Exekuci v rámci civilního soudnictví prováděl na základě § 23 ex. řádu z roku 1896 exekuční komisař, kterého představoval některý ze soudců. Exekuční komisař mohl postoupit výkon určitých exekucí výkonným orgánům. Podle § 24 ex. řádu z roku 1896 tvořili výkonné orgány výkonní úředníci u jednotlivých soudů, úředníci soudní kanceláře a zřízení. Nicméně pokud podle § 25 ex. řádu z roku 1896 u některého z okresních soudů nebyli ustanoveni výkonní úředníci, mohl být svěřen výkon některých exekučních úkonů notářům. Pravomoci výkonných orgánů stanovoval ex. řád z roku 1896 v § 26. Konkrétně se jednalo o oprávnění prohledat dům, schránku, dokonce i šaty povinného nebo přijímat plnění od povinného.

Činnost exekučního soudu upravoval ex. řád z roku 1896 v §17. Exekuční soudy představovaly okresní soudy civilní, které mohly zároveň rozhodovat i spory vzniklé v rámci exekučního řízení. U povinného jakožto účastníka řízení

---

¹⁸ Tamtéž, s. 8-9.

¹⁹ WOLFOVÁ, Jitka; ŠTIKA, Martin. Aktuálnost exekučního řádu z roku 1896. *Komorní listy*, 2/2014. Praha: Exekutorská komora ČR, 2014, s. 27-31.

zavedl ex. řádu z roku 1896 ochranu proti uvedení do hmotné nouze v §251. Tento paragraf uvádí některé věci povinného, proti kterým nelze exekuci vést. Jedná se například o šaty, peřiny, prádlo, náradí, domácí zvířata jako je dojná kráva nebo podle volby povinného dvě kozy nebo tři ovce. Speciálně u advokátů, notářů a řemeslníků nemohla být exekuce vedena na předměty, které tyto osoby potřebovali pro výkon svého povolání.

Oprávněný měl na základě §74 ex. řádu z roku 1896 právo na náhradu nákladů exekučního řízení od povinného. Pokud toto právo chtěl uplatnit, musel podat žádost k příslušnému exekučnímu soudu a to do nejpozději ve lhůtě 1 měsíce od skončení nebo zrušení exekuce.

2.5 Exekuce od roku 1950 do roku 2001

V letech 1948-1950 nastalo v Československu období právníkové dvouletky. V rámci těchto dvou let si Ministerstvo spravedlnosti kladlo za cíl přetvořit dosavadní právní řád na více „socialisticky komfortní“. Cílem této reformy bylo celkové zlidovění soudnictví, ke kterému došlo v důsledku přijetí zákona č. 319/1948 Sb., o zlidovění soudnictví. Další důležitý zákon pro exekuční řízení představoval zákon č. 142/1950 Sb., o řízení ve věcech občanskoprávních, který zahrnoval úpravu celého občanského procesního práva, tudíž i exekuci. Nově v exekučním řízení mohla vystupovat prokuratura. Konkrétně se jednalo o subjekt, který mohl do exekučního řízení vstoupit za účelem ochrany zájmů státu.²⁰

Dalším důležitým milníkem pro exekuční řízení představoval rok 1963. V tomto roce byl přijat zákon č. 99/1963Sb., občanský soudní řád (dále jen „o.s.ř.“). Tento zákon je i po několika novelizacích stále účinný. Účinností o.s.ř. byl pojem exekuce a exekuční řízení nahrazen pojmem výkon rozhodnutí a vykonávací řízení. Výkonu rozhodnutí je věnována celá část šestá tohoto zákona.²¹

2.6 Exekuce od roku 2001 do současnosti

V roce 2001 byl přijat zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů (dále jen „ex. řád“),

²⁰ SCHELLEOVÁ, Ilona; SCHELLE Karel. *Zwangsvollstreckungsrecht in der Tschechischen Republik*. München: GRIN, 2011. s. 20-21.

²¹ WOLFOVÁ, Jitka; ŠTIKA, Martin. *Soudní exekuce*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. s. 13-14.

který obsahuje aktuální právní úpravu exekučního řízení v České republice. Tento zákon zakotvil nové právní povolání soudního exekutora a dvojkolejnost výkonu rozhodnutí. V důsledku dvojkolejnosti výkonu rozhodnutí se vedle výkonů rozhodnutí prováděných na základě o.s.ř. setkáváme i se zvláštní úpravou exekucí prováděných na základě ex. řádu, který je ve vztahu speciality k o.s.ř. Oprávněný (věřitel) má možnost pro vymáhání svého nároku využít jednu z těchto nabízených možností. Svého přiznaného práva se oprávněný může domáhat i v rámci správní exekuce (prováděnou správními úřady), která se řídí zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád nebo v rámci daňové exekuce (prováděnou finančními úřady), kterou upravuje zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád. Pro konkrétní druh exekuce je rozhodující, do jaké oblasti práva patří. Setkat se můžeme i s mimosoudní cestou vymáhání a to konkrétně vlastní silou nebo využitím služeb specializovaných společností, tzv. inkasních agentur. Na agenturu se věřitel obrátí zejména, nedisponuje-li exekučním titulem. Služby agentur představují například textace upomínek dlužníkovi nebo rázný telefonický kontakt.²² Diplomová práce je zaměřená pouze na exekuční řízení prováděné podle ex. řádu, kde nelze opomenout subsidiární užití o.s.ř.

---

²² ŠTIKA, Martin. *Exekuce v praxi*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2021. s. 41.

3 Exekuční řízení v České republice

Exekuční řízení slouží k vynucení povinnosti (vynucení práva) uložené exekučním titulem, kterou osoba povinná dobrovolně nesplnila. Jedná se o samostatný druh řízení, které navazuje na řízení nalézací.²³ V průběhu práce jsme se mohli setkat s pojmy výkon rozhodnutí a exekuce. Jaký je mezi těmito pojmy rozdíl?

3.1 Exekuce a výkon rozhodnutí

Exekuce a výkon rozhodnutí představují postupy (typy řízení), které směřují k zajištění splnění uložené povinnosti. Právní praxe používá termín exekuce nejen v rámci exekučního řízení prováděného podle ex. řádu, ale i v rámci výkonu rozhodnutí prováděného podle o.s.ř.²⁴ V diplomové práci proto nerozlišuji mezi těmito pojmy, ale vnímám je za účelově stejné. I když je účel těchto postupů stejný, úprava výkonu rozhodnutí podle o.s.ř. a exekuce podle ex. řádu není totožná. V čem se porovnávané úpravy shodují a v čem naopak odporují?

Oba typy řízení představují jakousi „korunu civilního procesu“, přičemž se jedná o relativně samostatná řízení, která mohou nastat až po nalézacím řízení. Obě řízení sdílí stejné typy zásad, procesních podmínek, subjektů, ex. titulů, fází nebo většinu způsobů provedení.

Nejvýraznějším rozdílem, který se týká subjektů řízení lze spatřovat v pravomoci vykonávat výkon rozhodnutí nebo exekuci. Výkon rozhodnutí podle § 251 odst. 1 o.s.ř. vykonává soud, zatímco exekuci podle § 1 odst. 2 ex. řádu soudní exekutor. Další odlišnosti se objevují ve způsobu zahájení řízení, volbě způsobu provedení, formách rozhodnutí nebo některých způsobů peněžitého a nepeněžitého plnění.²⁵

Výkon rozhodnutí podle o.s.ř. je zahájen na základě návrhu na zahájení výkonu rozhodnutí. Nevýhodou je, že oprávněný v návrhu musí uvést postižitelný majetek povinného a označit jakým způsobem má být výkon rozhodnutí proveden. Soud může na základě podaného návrhu provádět pouze navrhovaný způsob a to samostatně. O provedení způsobu výkonu rozhodnutí rozhoduje soud

---

²³ ZAHRADNÍKOVÁ, Radka a kol. *Civilní právo procesní*. 3. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2018. s. 379.

²⁴ Tamtéž, s. 379-380.

²⁵ ŠTIKA, Martin. *Exekuce v praxi*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2021. s. 42-43.

formou usnesení. Způsob provedení výkonu rozhodnutí formou pozastavením řídičského oprávnění nemůže soud na základě o.s.ř. vůbec uskutečnit. Nicméně pouze soud má pravomoc provádět výkon rozhodnutí ve věcech péče o nezletilé nebo ochrany proti domácímu násilí na základě zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních (dále jen „ZŘS“) a v souvislosti s § 37 odst. 3 ex. řádu.

Exekuce podle ex. řádu se zahajuje usnesením o nařízení exekuce, které vydává exekuční soud na základě exekučního návrhu. Ex. návrh primárně směřuje exekutorovi a na rozdíl od návrhu na zahájení výkonu rozhodnutí nemusí obsahovat výše uvedené skutečnosti. Zjišťování majetku a výběr způsobu provedení exekuce je zcela ponecháno na soudním exekutorovi. Soudní exekutor může provádět více způsobu provedení exekuce zároveň. O způsobech provedení exekuce rozhoduje formou exekučních příkazů. Pouze v rámci exekučního řízení podle ex. řádu lze provádět exekuci formou pozastavením řídičského oprávnění.²⁶

Z výše uvedených rozdílů lze dojít k závěru, že exekuční řízení prováděné na základě ex. řádu je efektivnější.

3.2 Prameny exekučního řízení

Soudní exekutor je na základě § 2 odst. 1 ex. řádu při své činnosti vázán pouze Ústavou ČR, zákony, jinými právními předpisy a rozhodnutími soudu vydanými v řízení o výkonu rozhodnutí a exekučním řízení.

Jak již bylo uvedeno v předešlých kapitolách, pro exekuční řízení jsou stěžejní dva právní předpisy – ex. řád a o.s.ř. (konkrétně část šestá). Vztah těchto dvou předpisů vyplývá z § 52 odst. 1 ex. řádu. Ex. řád představuje speciální úpravu vůči o.s.ř. Pokud tedy ex. řád neupravuje některé otázky týkající se exekučního řízení a nestanoví-li zákon jinak, použije se přiměřeně ustanovení o.s.ř. podle latinského pravidla *lex specialis derogat legi generali*. Další důležitý zákon představuje zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí (dále jen „zákon o souběhu exekucí“). Zákon stanovuje pravidla pro postup v případě střetu více exekucí proti stejné věci, práva nebo jiné majetkové hodnoty osoby povinné. Střetnout se může i exekuční řízení s insolvenčním řízením vedené proti stejnému povinnému. Proto je důležité uvést i zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení

---

²⁶ Tamtéž, s. 42-43.

(dále jen „insolvenční zákon“), který se zabývá otázkou střetů těchto dvou řízení. Zjednodušeně zde platí pravidlo, že insolvenční řízení má přednost před exekučním. S úpravou exekučního řízení se setkáváme i v rámci podzákonných předpisů. Nejdůležitější podzákonné právní předpisy představuje vyhláška o odměně a náhradě nákladů exekutora - tzv. exekutorský tarif (vyhláška č. 330/2001 Sb.), vyhláška o postupech při výkonu exekuční a další činnosti (vyhláška č. 418/2001 Sb.) a vyhláška o centrální evidenci exekucí (vyhláška č. 329/2008 Sb.). Mezi stavovské předpisy, kterými se řídí stavovská správa Exekutorské komory České republiky, řadíme například jednací řád sněmu exekutorské komory, zkušební řád nebo kárný řád. Prameny exekučního řízení dotváří judikatura ÚS ČR, NS ČR, NSS ČR a odborná literatura.²⁷ Významné pro exekuční řízení jsou i další právní předpisy, kterými se práce bude zabývat v následujících kapitolách.

3.3 Zásady exekučního řízení

Exekuční řízení je provázeno celou řadou zásad typických pro civilní řízení, ale i zásad specifických pro exekuční řízení, které se navzájem doplňují. Mezi specifické zásady řadíme zásadu dispozitivní, na základě které lze pouze na návrh oprávněného zahájit exekuční řízení (případně za splnění zákonných předpokladů lze na jeho návrh řízení zastavit). Další zásadu představuje nezávislost a nestrannost soudního exekutora, který musí postupovat rychle a účelně, plnit svou poučovací povinnost a dodržovat zásadu ochrany povinné osoby a třetích osob. V rámci exekučního řízení musí rovněž exekutor postupovat zákonem stanoveným postupem. Tato zásada se nazývá zásada legálního pořádku. Stěžejní zásadou je zásada přiměřenosti, která omezuje zajištění majetku k provedení exekuce v rozsahu převyšující hodnotu, která bezpečně postačuje k uhrazení vymáhané pohledávky včetně jejího příslušenství, pravděpodobných nákladů oprávněného a pravděpodobných nákladů exekuce. Nelze rovněž opomenout zásadu individuálního uspokojování. Pro exekuční řízení je dále typická zásada neveřejnosti a rozhodování zásadně formou usnesení.²⁸

---

²⁷ WOLFOVÁ, Jitka; ŠTIKA, Martin. *Soudní exekuce*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. s. 29.

²⁸ Tamtéž, s. 30-31.

3.4 Fáze exekučního řízení

3.4.1 Předpoklady zahájení exekuce

Před samotným zahájením exekučního řízení je nutné, aby byly splněny dva předpoklady. Oprávněnému musí svědčit vykonatelný exekuční titul a následné podání exekučního návrhu.

Ex. titul představuje listinu vydanou k tomu kompetentním orgánem. Na jedné straně stanovuje oprávněnému práva a na druhé straně stanovuje povinnému tomu odpovídající povinnosti. Ve většině případů se jedná o soudní rozhodnutí vydané v civilním řízení. Samotný demonstrativní výčet toho, co je považováno za ex. titul se nachází v § 40 ex. řádu. Výčet ex. titulů z § 40 ex. řádu se formálním označením neshoduje s označením § 274 o.s.ř., nicméně lze dovodit, že okruh titulů je obsahově stejný. Pro vykonatelnost musí ex. titul splňovat formální a materiální předpoklady. Formální předpoklad je splněn, pokud je ex. titul pravomocný a vykonatelný. Splnění materiálního předpokladu vyžaduje, aby se v titulu nacházel přesný a nezaměnitelný popis účastníků (oprávněného a povinného) a detailně stanovená povinnost s lhůtou k jejímu splnění. Pokud lhůta není stanovena má se za to, že je nutno povinnost splnit do 3 dnů (jde-li o vyklizení bytu tak do 15ti dnů) od právní moci rozhodnutí.²⁹ Ex. tituly se pro účely komparace zabývá více kapitola 7.5.

Samotné podání ex. návrhu je typickým projevem dispoziční zásady, jelikož exekuční řízení lze zahájit pouze na návrh oprávněného, kterému svědčí právo přiznané ex. titulem. Úpravu ex. návrhu nalezneme v § 37 až 39 ex. řádu. Aktivně legitimovaný k podání ex. návrhu je oprávněný nebo osoba, která prokáže převod nebo přechod práva z rozhodnutí v souladu s § 36 odst. 3 až 5 ex. řádu. Předpoklad pro podání ex. návrhu představuje na základě § 37 odst. 2 ex. řádu nesplnění povinnosti uložené ex. titulem dobrovolně. Pasivně legitimovaný je povinný, který nesplnil uloženou povinnost nebo osoba, na kterou povinnost z exekučního titulu přešla v souladu s § 36 odst. 3 ex. řádu. Ex. návrh musí splňovat náležitosti stanovené ustanovením § 38 ex. řádu. Jelikož se jedná o podání, musí splňovat rovněž obecné náležitosti stanovené § 42 odst. 4 o.s.ř. (kdo jej činí, komu směřuje, označení věci, co návrhem sleduje, podpis a datum)

---

²⁹ SVOBODA, Karel; JÍCHA, Lukáš; KREJSTA, Jan; HOZMAN, David; ÚŠELOVÁ, Veronika; KOCINEC, Jaroslav a kol. *Exekuční řád. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022. s. 251-253.

a náležitosti návrhu na zahájení řízení v souladu s § 79 odst. 1 o.s.ř. Obligaturní přílohu ex. návrhu představuje ex. titul.³⁰

3.4.2 Zahájení exekučního řízení

Na základě § 35 odst. 1 ex. řádu je exekuční řízení zahájeno dnem, kdy je ex. návrh doručen zvolenému exekutorovi. Zahájení exekučního řízení provází s ním spojené právní účinky. Jedním z hmotněprávních účinků je stavení lhůt. V důsledku stavení lhůt neběží promlčecí lhůta judikovaného nároku. Procesněprávní účinek lze spatřovat v litispendenci (překážka věci zahájené). Nelze tudíž zahájit (podat nový ex. návrh) v téže věci nové exekuční řízení. Výjimkou je možnost opětovného podání ex. návrhu v případě jeho odmítnutí nebo zamítnutí. Rovněž v důsledku zahájení řízení počínají exekutorovi běžet lhůty pro uskutečnění jeho dalšího procesního postupu podle § 39 odst. 1 ex. řádu (výzva k opravě nebo doplnění ex. návrhu do 15ti dnů od doručení ex. návrhu) nebo podle § 43a odst.1 ex. řádu (žádost ex. soudu o vydání pověření a nařízení exekuce do 15ti dnů od doručení ex. návrhu).³¹

3.4.3 Postup po zahájení exekučního řízení

Procesní postupy soudního exekutora po zahájení exekučního řízení upravuje zejména § 39 a §43a ex. řádu, které popisují následující odstavce.

Pokud ex. návrh obsahuje formální či materiální vady, vyzve exekutor oprávněného, aby návrh opravil, poučí ho jakým způsobem a určí mu k tomu lhůtu. Nemá-li ex. návrh zákonné náležitosti, je nesrozumitelný nebo neurčitý tak, že vůbec nejde projednat a nedojde-li ani k opravě po výzvě, exekutor návrh odmítne formou usnesení. Návrh bude odmítnut i v případě nepřipojení ex. titulu nebo jeho připojením, ale s chybějícím potvrzením vykonatelnosti. Pokud nejsou splněny všechny zákonné předpoklady pro vedení exekuce a nedojde k odmítnutí ex. návrhu, návrh exekutor usnesením zamítne v souvislosti s § 39 odst. 3 ex. řádu. V této fázi bude exekutor zkoumat zejména zda je oprávněný aktivně legitimován nebo zda oprávněnému svědčí právo z ex. titulu. Proti usnesení o odmítnutí nebo zamítnutí ex. návrhu je přípustné odvolání. Vedle oprávnění exekutora odmítnout a zamítnout ex. návrh má také možnost zastavit exekuční řízení, jsou-li k tomu splněny zákonné podmínky. K zastavení řízení dojde

---

³⁰ WOLFOVÁ, Jitka; ŠTIKA, Martin. *Soudní exekuce*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. s. 52-53.

³¹ Tamtéž, s. 54.

typicky v případě výskytu neodstranitelných překážek nebo překážek, které se nepovedlo odstranit. Mezi neodstranitelné překážky patří například nezpůsobilost být účastníkem řízení (nedostatek procesní subjektivity³² nebo procesní způsobilosti³³).³⁴ Zastavením exekučního řízení se diplomová práce zabývá podrobněji v kapitole 7.6.2.

Aby mohl exekutor konat úkony exekučního řízení – (zjišťovat, zajišťovat a zpeněžovat majetek) potřebuje v souvislosti s § 35 odst. 3 ex. řádu pověření od exekučního soudu. V období od podání ex. návrhu do vydání pověření může konat exekutor zjišťovací úkony o majetku povinného pouze v omezeném rozsahu.³⁵

Ustanovení § 43a odst. 1 ex. řádu stanovuje exekutorovi 15ti denní lhůtu od doručení ex. návrhu k podání žádosti ex. soudu o pověření a nařízení exekuce (dále jen „pověření“). Pokud má ex. návrh vady, tato lhůta běží až ode dne doručení opraveného nebo doplněného ex. návrhu exekutorovi. Po doručení vzniká ex. soudu povinnost provést přezkum možných vad ex. návrhu. Přezkum probíhá bez nařízení jednání. O zahájení řízení před ex. soudem se nevyrozumí povinný, aby nemohl zmařit exekuci zbavováním se svého majetku. Pokud se nevyskytují vady, ex. soud vydá pověření do 15ti dnů od doručení ex. návrhu společně se žádostí o pověření. Zjistí-li ex. soud vadu ex. návrhu nebo ex. titulu, nevydá exekutorovi pověření, ale pokyn k odmítnutí nebo zamítnutí ex. návrhu, případně aby exekuční řízení zastavil. Pokyny jsou zvláštním procesním úkonem, o kterých se nevydává rozhodnutí. Exekutor musí pokynům vyhovět a vydat o tom usnesení. Nevyskytují-li se žádné překážky pro výkon exekuce, ex. soud vydá pověření formou opatření, které má stejnou procesní povahu jako pokyny (jedná se pouze o projev vůle mezi ex. soudem a exekutorem). Jelikož se nejedná o rozhodnutí, není zde přípustný opravný prostředek. Následně soudní exekutor doručí vyrozumění o zahájení exekuce účastníkům řízení a případně dalším orgánům. V případě nepověření doručí exekutor účastníkům řízení usnesení o odmítnutí nebo zamítnutí ex. návrhu nebo usnesení o zastavení řízení.³⁶

---

³² Právní osobnost, odvozená od právní subjektivity.

³³ Způsobilost činit procesní úkony, odvozená od svéprávnosti.

³⁴ WOLFOVÁ, Jitka; ŠTIKA, Martin. *Soudní exekuce*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. s. 58.

³⁵ Tamtéž, s. 58.

³⁶ SVOBODA, Karel. *Exekuční řízení. Civilní proces z pohledu účastníka*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020. s. 23-25.

3.4.4 Účinky doručení vyzrozumění o zahájení exekuce

Okruh účastníků, kterým se vyzrozumění o zahájení exekuce doručuje, určuje § 44 ex. řádu. Jedná se o oprávněného, povinného a případně i další osoby (např. manžel povinného) a orgány (např. orgány vedoucí veřejné rejstříky) je-li to potřebné pro účely exekuce.

Exekutor doručí oprávněnému vyzrozumění do 15ti dnů od doručení pověření. Povinnému se zpravidla doručí vyzrozumění nejpozději společně s ex. příkazem. Ex. příkaz slouží zejména k zajišťování majetku a samostatně se mu věnuje kapitola 3.4.6. Společně s vyzrozuměním je povinnému doručen také ex. návrh s kopií ex. titulu a výzva ke splnění vymáhané povinnosti. Doručením vyzrozumění nastává účinek generálního inhibitoria. Konkrétně se jedná o zákaz pro povinného právně nakládat s jeho majetkem (včetně s majetkem v SJM).³⁷

Na základě judikatury NS ČR byl vyvozen zákaz nakládat nejen s majetkem, který povinný nabyl před doručením výzvy, ale i po jejím doručení. Výjimkou je například možnost nakládat s majetkem za účelem uspokojování základních životních potřeb (svých a osob, ke kterým má vyživovací povinnost). Pokud by povinný i přes zákaz nakládal s majetkem, jednalo by se o právní neplatnost takového jednání.³⁸

NS se zabýval otázkou neplatnosti právního jednání v případě zastavení exekuce před samotným postižením majetku povinného. V takovém případě, pokud povinný i přes účinky generálního inhibitoria nadále nakládal se svým majetkem, považuje se toto jednání za platné. Generální inhibitorium cílí na ochranu oprávněného a přihlášených věřitelů, a proto se použije při prosazování těchto zájmů. Pokud jsou nároky účastníků řízení exekucí uspokojeny, není třeba dovozovat neplatnost případného jednání v rozporu s generálním inhibitoriem.³⁹

Společně doručená výzva k (dobrovolnému) splnění vymáhané povinnosti povinnému obsahuje na základě § 46 odst. 6 ex. řádu vyčíslení vymáhaného nároku, vyčíslení zálohy na snížené náklady exekuce a nákladů oprávněného. Zároveň výzva obsahuje i poučení o výhodách dobrovolného splnění povinnosti. Výhodou dobrovolného splnění vymáhaného nároku společně s uhrazením zálohy na snížené náklady exekuce a nákladů oprávněného ve 30ti denní lhůtě

³⁷ ŠTIKA, Martin. *Exekuce v praxi*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2021. s. 89-90.

³⁸ Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 20 Cdo 1813/2006, ze dne 11. 01. 2007.

³⁹ Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 31 Cdo 4545/2008, ze dne 9. 10. 2011.

od doručení výzvy, je snížení nákladů soudního exekutora na polovinu, zánik účinků generálního inhibitoria a účinků ex. příkazů. Pokud dojde k dobrovolnému splnění povinnosti, exekutor vydá příkaz k úhradě nákladů. Nabytím právní moci příkazu k úhradě nákladů bude exekuce provedena (skončena). Ve 30ti denní lhůtě určené pro dobrovolné splnění povinnosti může rovněž povinný na základě § 55 ex. řádu podat návrh na zastavení řízení, s kterým je spojován odkladný účinek (dojde k odkladu exekuce).⁴⁰

V případě uplynutí 30ti denní lhůty k dobrovolnému splnění povinnosti, ve které nebyla vymáhaná povinnost splněna nebo pravomocným zamítnutím návrhu na zastavení řízení (podaným ve lhůtě pro dobrovolné splnění povinnosti), dochází postupem podle § 35b odst. 1 písm. h) ex. řádu k vyznačení doložky provedení exekuce do rejstříků zahájených exekucí exekutorem. Doložka provedení je důležitá pro samotnou realizaci exekuce, jelikož v souvislosti s § 47 odst. 2 ex. řádu nelze exekuci provést před jejím vyznačením.⁴¹

3.4.5 Exekuční příkaz

Pro provedení konkrétního způsobu exekuce, musí exekutor vydat exekuční příkaz. Jedná se o formu rozhodnutí „sui generis“⁴². Úpravu ex. příkazu nalezneme v § 47 až 49 ex. řádu. Ex. příkaz směřuje k postihnutí majetku povinného a k provedení exekuce (faktickému zpeněžení). Konkrétní způsob provedení exekuce je zvolen především podle výsledků zjišťovací fáze, tedy podle majetku, kterým disponuje povinný.⁴³

Vydáním ex. příkazu nastává účinek speciálního inhibitoria. Na rozdíl od generálního inhibitoria se speciální inhibitorium týká pouze ex. příkazem konkrétně určeného majetku. Nicméně význam omezení nakládání s majetkem povinného (případně manžela povinného) zůstává stejný. Jde o zajištění uspokojení vymáhané pohledávky a nákladů exekuce. Zatímco generální inhibitorium zakládá relativní neplatnost v případě dispozice povinného se svým majetkem i přes zákaz, u speciálního inhibitoria dochází ve stejném případě

---

⁴⁰ ŠTIKA, Martin. *Exekuce v praxi*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2021. s. 90-91.

⁴¹ Tamtéž, s. 90-91.

⁴² Rozhodnutí „svého druhu“ (něčím specifické).

⁴³ WOLFOVÁ, Jitka; ŠTIKA, Martin. *Soudní exekuce*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. s. 77-79.

k absolutní neplatnosti takového jednání. K absolutní neplatnosti jednání přihlíží exekutor i bez návrhu na rozdíl od neplatnosti relativní.⁴⁴

Dalším účinkem spojeným s vydáním ex. příkazu je arrestatorium. Arrestatorium se projevuje pouze u některých způsobů provedení exekuce například v rámci příkázání pohledávky z účtu peněžitého ústavu, příkázání jiné pohledávky nebo srážek ze mzdy a jiných příjmů. Jedná se o zákaz dlužníka povinného (poddlužníka) nakládat s pohledávkou povinného v rozsahu vymáhané částky.⁴⁵

Nabytí právní moci ex. příkazu společně s vyznačením doložky provedení do rejstříku zahájených exekucí představují nezbytné náležitosti k samotnému zpeněžení majetku povinného (provedení exekuce). Právní moc na základě § 47 odst. 4 ex. řádu nabývá ex. příkaz v okamžiku jeho doručení poslednímu z účastníků, jelikož proti němu nelze podat opravný prostředek. Povinný se může bránit pouze podáním návrhu na zrušení ex. příkazu.⁴⁶

Esenciální obsahové náležitosti ex. příkazu obsahuje § 48 a 49 ex. řádu. Řádný exekuční příkaz musí obsahovat: označení ex. soudu, označení exekutora pověřeného k vedení exekuce, ex. titul, označení účastníků řízení a osob, kterým se příkaz doručuje, povinnost, která má být vymožena, zvolený způsob provedení exekuce, výrok, poučení o odvolání, den a místo vydání a podpis exekutora.

3.4.6 Způsoby provedení exekuce

Způsob provedení exekuce určuje exekutor na základě § 47 ex. řádu ex. příkazem. Oprávněný může některý ze způsobů navrhnout, nicméně tímto návrhem není exekutor vázán. Exekutor vybírá nevhodnější způsob provedení exekuce dle svého uvážení vzhledem ke konkrétním okolnostem. Exekutor může pro úspěšné vymožení pohledávky využít i více způsobů najednou nebo je postupně střídat. Výjimkou je způsob provedení exekuce postižením závodu, který nelze na základě § 338zn o.s.ř. vést v souběhu s jinými způsoby exekuce.

Taxativní výčet způsobů provedení exekuce obsahuje § 59 ex. řádu. Tyto způsoby lze rozdělit do dvou skupin podle toho, zda se jedná o exekuci ukládající splnění peněžité povinnosti (na peněžitá plnění) nebo nepeněžité povinnosti (na nepeněžitá plnění).

⁴⁴ SVOBODA, Karel. *Exekuční řízení. Civilní proces z pohledu účastníka*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020. s. 33-37.

⁴⁵ WOLFOVÁ, Jitka; ŠTIKA, Martin. *Soudní exekuce*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. s. 64.

⁴⁶ Tamtéž, s. 80-82.

Mezi způsoby exekuce na peněžítá plnění patří: 1. srážky ze mzdy a jiných příjmů, 2. příkázání pohledávky, 3. prodej movitých věcí a nemovitých věcí, 4. postižení závodu, 5. prodej zástavy, 6. správa nemovité věci, 7. pozastavení řídičského oprávnění.

Způsoby provedení exekuce na nepeněžítá plnění představují: 1. vyklizení, 2. odebrání věci, 3. rozdělení společné věci, 4. provedení prací a výkonů. Při provádění exekuce na nepeněžítá plnění vznikají přesto náklady, které jsou vymáhány způsoby na peněžítá plnění.

Podle § 58 odst. 2 ex. řádu by měl exekutor postupovat postupně od nejšetnějších způsobů po způsoby, které zasahují nejvíce do sféry povinného. Tímto postupem se však exekutor nemusí řídit, pokud by měl daný způsob bránit účelům exekuce. Mezi nejšetnější způsoby se řadí srážky ze mzdy a jiných příjmů nebo správa nemovité věci. Mezi způsoby zasahující nejvíce do sféry povinného se řadí zejména prodej movitých věcí nebo prodej nemovitých věcí, které povinný nebo jeho rodina užívá k bydlení.⁴⁷

3.4.7 Skončení exekuce

Exekuce skončí úspěšným vynucením povinnosti a plným uhrazením nákladů exekuce a nákladů oprávněného.⁴⁸ K vynucení povinnosti však nedojde ve všech případech. Exekuce může skončit i odmítnutím nebo zamítnutím ex. návrhu podle § 39 odst. 2 a 3 ex. řádu, zastavením exekuce podle § 55 ex. řádu nebo i dobrovolným splněním vymáhané povinnosti na základě § 44 odst. 6 ex. řádu.

Po skončení exekuce úspěšným vynucením povinnosti a plným uhrazením nákladů exekuce a nákladů oprávněného nebo při zastavení exekuce zašle exekutor v souladu s § 46 odst. 8 ex. řádu oznámení o skončení exekuce všem osobám, kterým exekutor v průběhu řízení uložil některou povinnost. Oznámení obdrží rovněž osoby nebo orgány, které ve svých evidencích vedou poznámku o probíhající exekuci (např. Český katastrální úřad, bankovní instituce). Oznámení nemá formu rozhodnutí. V oznámení jsou rovněž vyznačeny ex. příkazy, jejichž účinky skončením exekuce zanikají. Skončení exekuce se promítne na základě

---

⁴⁷ ZAHRADNÍKOVÁ, Radka a kol. *Civilní právo procesní*. 3. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2018. s. 460-462.

⁴⁸ WOLFOVÁ, Jitka; ŠTIKA, Martin. *Soudní exekuce*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. s. 96.

§ 35b odst. 1 písm. n) ex. řádu do rejstříků zahájených exekucí a zároveň do centrální evidence exekucí podle § 3 vyhlášky o centrální evidenci exekucí.⁴⁹

3.4.8 Shrnutí

Exekuci lze rozdělit na 3 fáze – zjišťovací fáze, zajišťování majetku a provedení exekuce (zpeněžení majetku).

Ve zjišťovací fázi exekutor zjišťuje majetkové poměry povinného. Zjišťovat majetek ještě před pověřením může exekutor pouze z veřejných databází, sociálních sítí nebo ze své předchozí činnosti (pokud se již povinný některého z předešlých řízení účastnil). Po pověření může využít i součinnost třetích osob skrze vydávání žádostí o součinnost na základě § 34 ex. řádu. Mezi pravidelně oslovované kontakty patří katastry nemovitostí (informace o nemovitostech), zdrav. pojišťovny (kontakt na povinného, informace o zaměstnání) nebo bankovní instituce (informace o účtech povinného).⁵⁰

Fáze zajišťování majetku je realizovaná vydáváním ex. příkazů, které určují způsob provedení exekuce. S vydáním jsou spojovány účinky speciálního inhibitoria a arrestatoria. Kritérium zvolení vhodného způsobu provedení exekuce představují již zjištěné majetkové poměry povinného v první fázi. V této fázi důležitá rychlost vydání ex. příkazu pro zajištění pořadí v případě souběhu více exekucí proti stejnému povinnému.⁵¹

Poslední fází je samotné provedení exekuce (zpeněžení). Každý způsob provedení exekuce je specifický. Cílem způsobu provedení exekuce na peněžitá plnění je především získat finanční prostředky od povinného. U způsobů na nepeněžitá plnění je cílem donutit povinného, aby něco vykonal nebo strpěl.⁵²

---

⁴⁹ Tamtéž, s. 96.

⁵⁰ Tamtéž, s. 65-67.

⁵¹ Tamtéž, s. 77-78.

⁵² Tamtéž, s. 157-158.

4 Subjekty exekučního řízení v České republice

Subjekty exekučního řízení tvoří „základní stavební kámen“ exekučního řízení. Pojmově je lze rozdělit do dvou skupin.

Do první skupiny řadíme subjekty, které se podílejí na rozhodovací činnosti soudu. Jmenovitě se jedná o exekutora, exekuční soud a v konkrétních případech i správce závodu, soudního znalce, tlumočníka, insolvenčního správce nebo notáře.

Druhá skupina je tvořena účastníky řízení. Účastníky řízení představují oprávněný a povinný, kteří disponují řadou procesních práv a povinností. V určitých případech se účastníkem řízení může stát manžel povinného nebo sám soudní exekutor, nicméně pouze pro určitou část exekučního řízení.⁵³

V exekučním řízení mají klíčový význam i další osoby zúčastněné. Tyto osoby nejsou nadány procesními právy a povinnostmi v plném rozsahu jako tomu je u oprávněného nebo povinného, nicméně musí splňovat stejné podmínky účastenství v civilním řízení. Jako účastník může vystupovat plátce mzdy, peněžní ústav, spoluvlastník, dlužník povinného (poddlužník) nebo věřitel, který přihlásil svou pohledávku do rozvrhu. Tyto osoby jsou spjaty s konkrétním způsobem provedení exekuce a představují účastníky řízení pouze pro určitou část exekučního řízení. S možností vedlejšího účastenství nebo přistoupení účastníka se v exekučním řízení nesetkáme. Specifika exekučního řízení tomu zabraňují.⁵⁴

Detailněji se následující kapitoly diplomové práce zabývají soudním exekutorem, exekučním soudem, oprávněným, povinným a manželem povinného, které tvoří jádro mé diplomové práce. Ve 4. kapitole vnímám za přínosné charakterizovat postavení i ostatních subjektů, které mohou v exekučním řízení vystupovat.

4.1 Subjekty podílející se na rozhodovací činnosti soudu

4.1.1 Správce obchodního závodu

V exekučním řízení vystupuje správce závodu v rámci způsobu provedení exekuce formou postižením obchodního závodu⁵⁵. Konkrétně je postihováno

---

⁵³ ŠTIKA, Martin. *Exekuce v praxi*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2021. s. 60.

⁵⁴ Tamtéž, s. 63.

⁵⁵ Definice závodu je obsažena v § 502 OZ. Jedná se o organizovaný soubor jmění, který podnikatel vytvořil a který z jeho vůle slouží k provozování jeho činnosti. Má se za to, že závod tvoří vše, co zpravidla slouží k jeho provozu.

jmění, které slouží k provozování závodu. Funkci správce závodu nemůže vykonávat sám exekutor. Správce závodu ustanoví exekutor na základě § 70 odst. 2 ex. řádu ex. příkazem, který zároveň obsahuje konkrétní identifikaci postihovaného závodu povinného nebo jeho části. Správcem je podle § 338i odst. 1 o.s.ř. ustanovena osoba, která je zapsaná v seznamu insolvenčních správců. Ustanovit lze i osobu, která není zapsaná do tohoto seznamu, nicméně splňuje podmínky pro zapsání. Správce se řídí vydávanými pokyny exekutora, kterému náleží i dohledové a kontrolní kompetence vůči správci. Stejně jako exekutor se ani správce podle § 70 odst. 3 ex. řádu nemůže účastnit dražby závodu při jeho zpeněžování, jelikož on sám provádí odhad ceny závodu formou zprávy o ceně závodu. Správce závodu nemůže být nijak podjatý. V případě pochybnosti o jeho podjatosti může být z výkonu funkce vyloučen na základě § 338j o.s.ř.⁵⁶

Úkolem správce je zajištění řádného průběhu exekuce formou postižením obchodního závodu. Konkrétně dbá o to, aby nedocházelo ke zmenšování majetku postiženého závodu nebo případně se snaží o navýšení tohoto majetku. Pro dosažení cíle a v souvislosti s režimem generálního inhibitoria informuje konkrétní peněžní ústav povinného, který vede účet povinného k provozování závodu, aby povinný mohl s tímto účtem nakládat pouze s jeho souhlasem. Ustanovený správce závodu vykonává úlohu statutárního orgánu závodu. Hlavním úkolem správce je podat exekutorovi předběžnou zprávu, ve které navrhne konkrétní způsob provedení exekuce - zda je vhodnější závod dále spravovat (získávat výtěžek z činnosti) nebo závod prodat. Jeho názor vychází zejména z účetní evidence, soupisu věcí, práv a jiných majetkových hodnot závodu. O konkrétním způsobu rozhoduje exekutor, který vychází z předběžné zprávy, nicméně může zvolit i jiný než správcem navrhovaný způsob. Správce závodu odpovídá za případnou vzniklou újmu zaviněnou porušením jeho povinností.⁵⁷

Správcí náleží v souladu s § 4 vyhláškou č. 330/2001 Sb. (exekutorský tarif) odměna. Výši odměny stanovuje vyhláška č. 485/2000 Sb., o výši odměny správců podniku, způsobu jejího určení a určení náhrady jejich hotových výdajů, ve znění vyhlášky č. 329/2009 Sb. V názvu vyhlášky se stále objevuje starý termín podnik, který byl nahrazen termínem závod v souvislosti s nabytím účinnosti zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „OZ“). Odměna je

⁵⁶ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád. Komentář*. 5. vydání. Praha: C.H. Beck, 2022. s. 635–644.

⁵⁷ WOLFOVÁ, Jitka; ŠTIKA, Martin. *Soudní exekuce*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. s. 276-279.

odvozena procentuálně podle zjištěné ceny závodu, nejméně však musí činit 45 000 Kč. Zároveň má správce právo na náhradu účelně vynaložených hotových výdajů v souvislosti s výkonem své funkce. Výdaje představují zejména cestovní náhrady, poštovné, vyhotovené znalecké posudky nebo fotokopie. Správce může v souvislosti s výkonem své činnosti žádat exekutora o zálohu na úhradu hotových výdajů. Podle § 87 odst. 1 ex. řádu odměna a náhrada hotových výdajů správce závodu patří do nákladů exekuce.⁵⁸

O všech nákladech rozhoduje exekutor formou příkazu k úhradě výdajů exekuce na základě § 88 ex. řádu. Náklady zpravidla hradí povinný. Proti příkazu připouští ex. řád v § 88 odst. 3 obranu formou námitek. Zjištěné vady lze napravit formou autoremedury⁵⁹. Pokud exekutor vady sám nenapraví, předloží námítky ex. soudu.⁶⁰

4.1.2 Soudní znalec

Spolupráce mezi soudním znalcem a exekutorem je k zajištění řádného výkonu exekuce klíčová zejména u provádění exekuce prodejem movitých věcí, prodejem nemovitých věcí, postižením obchodního závodu nebo postižením jiných majetkových práv.

Soudní znalec je FO zapsaná do seznamu znalců oprávněná k výkonu znalecké činnosti. Seznam je vedený Ministerstvem spravedlnosti a kromě FO mohou tuto činnosti vykonávat též znalecké kanceláře nebo znalecké ústavy. Činnost znalce upravuje zákon č. 254/2019 Sb., o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech. Primární činností je podle § 1 tohoto zákona: „*Provádění znaleckých úkonů, zejména zpracování a podání znaleckého posudku, jeho doplnění nebo vysvětlení, a činnost, která bezprostředně směřuje k podání znaleckého posudku, jeho doplnění nebo vysvětlení.*“ Znalec v souvislosti s § 3 tohoto zákona může svoji činnost vykonávat pouze v oboru (odvětví, specializaci), pro který má příslušné oprávnění a to nestranně, nezávisle a ve sjednané nebo stanovené době.⁶¹

---

⁵⁸ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád. Komentář*. 5. vydání. Praha: C.H. Beck, 2022. s. 1168.

⁵⁹ O prostředku rozhoduje sám orgán, který napadené rozhodnutí vydal.

⁶⁰ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád. Komentář*. 5. vydání. Praha: C.H. Beck, 2022. s. 1168.

⁶¹ Justice.cz. *Kdo je znalec*. Online. [2023]. Dostupné z: <https://znalci.justice.cz/kdo-je-znalec/>. [cit. 2023-10-15].

Soudní exekutor ustanoví znalce vydáním usnesení o ustanovení znalce, proti kterému nelze podat opravný prostředek. Lze pouze namítat podjatost znalce. V usnesení exekutor stanoví znalci konkrétní úkol formou otázek a zároveň určí lhůtu, v níž má být znalecký úkon proveden. Exekutor ustanovuje znalce v případě provádění exekuce prodejem movitých, prodejem nemovitých věcí, postižením závodu nebo postižením jiných majetkových práv.⁶²

Cenu v rámci prodeje movitých věcí určuje sám exekutor na základě odhadu provedeným vykonavatelem⁶³. Znalce exekutor ustanoví, pokud nestačí odhad provedený vykonavatelem při sepsání věci.

Rozdílně je tomu u prodeje nemovitých věcí, kdy § 336 odst. 1 o.s.ř. stanovuje obligatorní ustavení znalce při oceňování nemovitosti. Úkol znalce je stanovit obvyklou cenu nemovitosti společně s jejím příslušenstvím. Obvyklou cenou se v souvislosti s § 2 odst. 2 zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku rozumí cena, která by byla dosažena při prodejích stejného, popřípadě obdobného majetku v obvyklém obchodním styku v tuzemsku ke dni ocenění. Pro účely stanovení ceny lze přistoupit k ohledání postihované nemovitosti. Exekutor vychází ze stanovené obvyklé ceny, která je součástí znaleckého posudku. Na základě znaleckého posudku vydá exekutor usnesení o výsledné ceně. Exekutor se může odchýlit od znalcem stanovené obvyklé ceny. Podmínkou odchýlení je řádné odůvodnění jeho postupu.

V případě exekuce prováděné postižením obchodního závodu (konkrétně formou prodejem obchodního závodu) určí exekutor správci závodu, aby podal zprávu o ceně závodu. Zpráva správce vychází ze znaleckého posudku vyhotoveného znalcem, kterého správce se souhlasem soudního exekutora do řízení přibral. Obchodní závod se oceňuje v souvislosti s § 24 zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku součtem cen jednotlivých druhů majetků sníženým o ceny dluhů závodu.

Znaleckého posudku je příležitostně potřeba i v rámci exekuce prováděné postižením jiných majetkových práv. Postižení jiných majetkových práv představuje druh provedení exekuce formou přikázáním pohledávky. Postihována jsou zde například členská práva v družstvech, podíly v obchodních společnostech nebo průmyslová práva. Jedná se o práva, která nemají peněžní charakter a jsou

---

⁶² POLÁČEK, Bohumil. Znalec v exekučním řízení podle nového znaleckého zákona. *Komorní listy*, 04/2020. Praha: Exekutorská komora ČR, 2020, s. 10.

⁶³ Zaměstnanec soudního exekutora, kterého může soudní exekutor pověřit k provádění určitých úkonů v rámci exekuční činnosti.

převoditelná. Zákon nevyžaduje přibrání znalce pro ocenění těchto práv. Znalce exekutor přibere zejména, nelze-li cenu určit ze smlouvy, na jejímž základě jiné majtkové právo vzniklo.⁶⁴

Odměnu znalce za vypracování znaleckého posudku představuje znalečné. Znalečné tvoří v souvislosti s § 30 zákona č. 254/2019 Sb., o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech součet odměny (podle množství účelně vynaložené práce), náhrady hotových výdajů a náhrady za ztrátu času včetně času stráveného na cestě v souvislosti prováděným úkonem. Výši znalečného upravuje vyhláška č. 504/2020 Sb., o znalečném. Exekutor o odměně znalce nerozhoduje příkazem k úhradě nákladů exekuce, ale usnesením o znalečném.⁶⁵

4.1.3 Tlumočník

Úkony soudního exekutora v České republice jsou sepisovány v českém jazyce. Je-li účastníkem exekučního řízení osoba, která neovládá český jazyk, může exekutor na základě § 76c ex. řádu ustanovit tlumočníka.

Tento paragraf nestanovuje povinnost ustanovit tlumočníka, ale pouze možnost. Tlumočníka je nicméně potřeba ustanovit vždy, pokud je účastník znevýhodněný při naplňování svých práv a povinností z důvodu neznalosti českého jazyka. Nelze ustanovit tlumočníka, který je osobou blízkou⁶⁶ žadateli nebo je na věci zúčastněn⁶⁷ i přestože se jedná o osobu zapsanou v seznamu tlumočnicků. Činnost a postavení tlumočníka upravuje zákon č. 354/2019 Sb., o soudních tlumočnicích a soudních překladatelích.⁶⁸

Podle judikatury NS ČR ve vztahu k právu na tlumočníka vycházejícího z čl. 37 odst. 4 LZPS je toto právo omezeno pouze na jednání před soudním exekutorem, nikoliv však na překlad doručovaných úředních listin nebo listin, které mají být výsledkem řízení.⁶⁹

Přetlumočený úkon v závěru obsahuje tlumočnickou doložku. Ta obsahuje údaj o tom, že byl obsah úkonu přetlumočen a zároveň souhlas účastníka (který neovládá český jazyk) s obsahem úkonu. Doložka je dále opatřena identifikací

⁶⁴ POLÁČEK, Bohumil. Znalec v exekučním řízení podle nového znaleckého zákona. *Komorní listy*, 04/2020. Praha: Exekutorská komora ČR, 2020, s. 9-11.

⁶⁵ Tamtéž, s. 11-12.

⁶⁶ Výčet osob blízkých stanovuje § 22 odst. 1 OZ.

⁶⁷ Osoba, která má právní zájem na výsledku jiné činnosti exekutora.

⁶⁸ SVOBODA, Karel; JÍCHA, Lukáš; KREJSTA, Jan; HOZMAN, David; ÚŠELOVÁ, Veronika; KOCINEC, Jaroslav a kol. *Exekuční řád. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022. s. 811-812.

⁶⁹ Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 21 Cdo 5193/2016, ze dne 16. 5. 2017.

osoby tlumočníka, jeho podpisem, razítkem a uvedením jazyka, do kterého byl překlad proveden.⁷⁰

Stejně jako o svědečném a znalečném je i o tlumočném rozhodováno formou usnesení. Nejedná se o rozhodnutí, které by nahrazovalo příkaz k úhradě nákladů exekuce. Jedná se o výdaje, které nepokrývají exekutorovo vlastní činnost. Jejich režim je odlišný od ostatních hotových výdajů exekutora, jelikož se nezapočítávají do paušalizovaných výdajů exekutora. Výši tlumočeného určuje vyhláška č. 507/2020 Sb., o odměně a náhradách soudního tlumočníka a soudního překladatele.⁷¹

4.1.4 Insolvenční správce

Postavení a činnost insolvenčního správce upravuje insolvenční zákon a zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích. V souvislosti s ustanovením § 2 zákona o insolvenčních správcích představuje insolvenčního správce osoba, která je oprávněna vykonávat činnost insolvenčního správce. Pro vydání povolení k výkonu činnosti insolvenčního správce Ministerstvem vnitra musí osoba splňovat předpoklady stanovené § 6 zákona o insolvenčních správcích. Jedná se o plnou způsobilost k právním úkonům, vysokoškolské vzdělání magisterského studijního programu, bezúhonnost, vykonání alespoň 3 leté odborné praxe v oblasti související s výkonem funkce insolvenčního správce, vykonání zkoušky insolvenčního správce, uzavření smlouvy o pojištění odpovědnosti za škodu a mít personální a materiální vybavení pro výkon činnosti insolvenčního správce.

Postavení a pravomoci insolvenčního správce a soudního exekutora jsou značně rozdílné. Úkony insolvenčního správce na rozdíl od soudního exekutora nejsou brány za úkony soudu, a tudíž musí většinou podléhat schválení soudu nebo věřitelských orgánů. O způsobu řešení insolvence (úpadku) rozhoduje soud, zatímco o způsobu provedení exekuce sám exekutor. Insolvenční správce nemůže sám zpeněžovat majetkovou podstatu⁷² dlužníka a proto k zpeněžení využívá např. služby soudního exekutora. Profese jsou si podobné ve svém postavení

---

⁷⁰ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád. Komentář*. 5. vydání. Praha: C.H. Beck, 2022. s. 699.

⁷¹ SVOBODA, Karel. *Exekuční řízení. Civilní proces z pohledu účastníka*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020. s. 92-94.

⁷² Majetek dlužníka, který je určený k uspokojení pohledávek věřitelů v rámci insolvenčního řízení.

soukromoprávního podnikatele, na kterého je delegována určitá pravomoc orgánu veřejné moci.⁷³

V insolvenčním řízení vystupuje insolvenční správce jakožto správce majetku insolvenčního dlužníka, který je pro konkrétní insolvenční řízení ustanoven insolvenčním soudem. Mezi jeho povinnosti patří především povinnost zjistit veškerý majetek dlužníka, který spadá do majetkové podstaty. Zároveň má povinnost zřídit zvláštní účet za účelem vedení majetku náležejícího do majetkové podstaty. Nejdůležitější činností insolvenčního správce je nakládání s majetkovou podstatou dlužníka a její zpeněžení tak, aby došlo k uspokojení všech věřitelů.⁷⁴

V průběhu exekučního řízení může nastat střet s řízením insolvenčním. Cílem exekučního řízení je individuální uspokojení oprávněného (věřitele), zatímco insolvenční řízení je zaměřené na kolektivní uspokojení všech věřitelů. Postup při střetu těchto dvou řízení stanovuje § 46 odst. 7 ex. řádu. Z tohoto ustanovení a zároveň z ustanovení § 109 odst. 1 písm. c) insolvenčního zákona vyplývá nerealizovatelnost provedení exekuce, která by postihovala majetek dlužníka, jakož i majetek náležící do majetkové podstaty poté, co bylo zahájeno insolvenční řízení. Insolvenční řízení je zahájeno dnem, kdy insolvenční návrh dojde příslušnému insolvenčnímu soudu. Exekutor pro provádění dalších úkonů musí vyčkat na rozhodnutí insolvenčního soudu o insolvenčním návrhu. Pokud není rozhodnuto o úpadku, exekutor může dále provádět exekuci. Pokud však bude rozhodnuto o úpadku dlužníka, exekutor na základě § 140e insolvenčního zákona nesmí po dobu trvání účinků rozhodnutí o úpadku nařídít nebo zahájit exekuci, která by postihovala majetek ve vlastnictví dlužníka nebo jiný majetek náležející do majetkové podstaty. Pokud oprávněný podá ex. návrh, v němž označí za povinného dlužníka, na kterého se vztahuje rozhodnutí o úpadku, exekutor je povinen návrh odmítnout na základě pokynu ex. soudu v souvislosti s § 43a odst. 6 ex. řádu.⁷⁵

Způsoby řešení úpadku tvoří oddlužení, konkurz a reorganizace. Účastníkem exekučního řízení se insolvenční správce stává podle § 267 odst. 2 insolvenčního zákona prohlášením konkursu, pokud dlužník v insolvenčním řízení vystupoval rovněž jako oprávněný v rámci exekučního řízení. Dochází tak ke změně účastenství v exekučním řízení, na základě kterého se insolvenční

---

⁷³ WOLFOVÁ, Jitka; ŠTIKA, Martin. *Soudní exekuce*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. s. 323-324.

⁷⁴ Tamtéž, s. 322-323.

⁷⁵ Tamtéž, s. 324-326.

správce stává oprávněným místo dlužníka. Změna probíhá automaticky a není zde potřeba vydat žádné rozhodnutí. Insolvenčnímu správci je umožněno pokračovat ve vymáhání vykonatelných pohledávek dlužníka a zároveň je oprávněn podat ex. návrh k vymožení jeho pohledávek. Po skončení konkursu lze v exekuci pokračovat, jelikož nedojde k odpuštění zbytku dluhu jako tomu je v případě oddlužení.⁷⁶

4.1.5 Notář

Podle § 1 odst. 1 zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (dále jen „notářský řád“) je notář FO splňující předpoklady pro výkon tohoto povolání, kterou stát pověřil notářským úřadem. V souvislosti s § 2 notářského řádu patří mezi jeho činnosti zejména sepisování veřejných listin o právních jednáních, osvědčování právně významných skutečností a prohlášení nebo přijímání listin a peněz do notářské úschovy.

Ex. řád obsahuje některá ustanovení týkající se výkonu i jiných činností pro účely exekučního řízení. První takové ustanovení ex. řádu představuje § 33 pojednávající o součinnosti třetích osob. Odstavec první tohoto ustanovení stanovuje notáři spolu s dalšími subjekty, na které stát přenesl výkon veřejné moci, povinnost na žádost exekutora poskytnout informace týkající se majetku povinného, kterou jmenované subjekty získali v souvislosti s výkonem úřední činnosti. Z toho vyplývá, že notář musí sdělit informace o věcech, listinách a jiném majetku, které pro povinného spravuje nebo které si u něj povinný uschoval. Jedná se většinou o informace o peněžitých pohledávkách nebo jiných majetkových právech, které byly notářem z úřední povinnosti přiznány, potvrzeny nebo došlo k jejich vzniku. Odstavec třetí stejného ustanovení výslovně zakotvuje povinnost Notářské komory České republiky poskytnout na žádost exekutora údaje ze Seznamu listin o manželském majetkovém režimu pro účely exekuce. Manželský majetkový režim musí exekutor zjistit před vydáním ex. příkazu na majetek v SJM. V rámci poskytnutí součinnosti má notář právo na úhradu účelně vynaložených hotových výdajů.⁷⁷

Důležitou roli hraje notář i v případě přechodu práv a povinností mezi účastníky exekučního řízení. Přechod práv a povinností je možný na základě

⁷⁶ MORAVEC, Tomáš; KOTOUČOVÁ, Jiřina a kol. *Insolvenční zákon. Komentář*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021. s. 1001.

⁷⁷ SVOBODA, Karel; JÍCHA, Lukáš; KREJSTA, Jan; HOZMAN, David; ÚŠELOVÁ, Veronika; KOCINEC, Jaroslav a kol. *Exekuční řád. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022. s. 178, 181.

§ 36 odst. 4 ex. řádu pouze v případě prokázání této skutečnosti formou listiny vydanou nebo ověřenou notářem, případně jiným státním orgánem. Podle § 6 odst. 1 notářského řádu představují listiny vydané notářem listiny veřejné. Notář je oprávněn rovněž provádět notářský zápis se svolením k vykonatelnosti, který podle § 40 odst. 1 písm. d) ex. řádu představuje ex. titul.⁷⁸

4.2 Další osoby zúčastněné na exekčním řízení

4.2.1 Peněžní ústav

Peněžní ústav, konkrétně banka nebo jiná finanční instituce oprávněná přijímat vklady a poskytovat úvěry, vykonává důležitou roli v případě provedení exekuce příkázáním pohledávky z účtu povinného (případně z účtu manžela povinného) u peněžního ústavu. Tento způsob provedení exekuce společně s příkázáním jiných majetkových práv a příkázáním jiné pohledávky představují druhy provedení exekuce formou příkázáním pohledávky. Příkázání jiných majetkových práv upravuje ex. řád. Ostatní druhy příkázání pohledávky upravuje o.s.ř.

V případě příkázání pohledávky z účtu povinného je předmětem postižení účet povinného u tuzemského peněžního ústavu vedený v jakékoliv měně. Exekutor v ex. příkazu příkazuje peněžnímu ústavu, aby povinnému nevyplácel peněžní prostředky, neprováděl na ně započtení a ani s nimi jinak nenakládal. Doručením ex. příkazu se peněžní ústav stává účastníkem řízení a zároveň nastávají účinky arrestatoria (zákaz peněžnímu ústavu vyplácet peněžní prostředky z účtu povinného) a speciálního inhibitoria (nemožnost povinného disponovat s peněžními prostředky na jeho účtu). Dochází tak v souvislosti s § 304 odst. 1 o.s.ř. k zablokování účtu povinného do výše vymáhané pohledávky včetně příslušenství. O.s.ř. v některých svých ustanovení stanovuje výjimku pro určité peněžní prostředky, na které se exekuce nevztahuje. Jedná se například podle § 304a o.s.ř. o prostředky určené k vyplácení mezd, platů a dalších plnění pro zaměstnance nebo podle § 304b odst. 1 o.s.ř. o peněžní prostředky do výše trojnásobku životního minima⁷⁹ na žádost povinného a to pouze jednou.⁸⁰

⁷⁸ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekční řád. Komentář*. 5. vydání. Praha: C.H. Beck, 2022. s. 235.

⁷⁹ Hodnotu životního minima určuje zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu.

⁸⁰ ZAHRADNÍKOVÁ, Radka a kol. *Civilní právo procesní*. 3. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2018. s. 414-416.

Následující den po vyrozumění peněžního ústavu o nabytí právní moci ex. příkazu provede peněžní ústav exekuci. Pokud není pohledávka splatná, exekuce se provede až den po splatnosti. Konkrétně se jedná o odepsání vymáhané pohledávky z účtu povinného a následné zaslání peněžních prostředků soudnímu exekutorovi. Pokud se na účtu povinného nevyskytují prostředky převyšující trojnásobek životního minima, k odepsání nedojde. V souvislosti s nabytím právní moci ex. příkazu nastává rovněž 6ti měsíční období, po které peněžní ústav sleduje a stále blokuje účet povinného. Pokud nebyla vymožena celá exekovaná částka a v tomto časovém úseku se na účtu povinného objeví další peněžní prostředky, peněžní ústav je povinen tyto prostředky den po připsání zaslat exekutorovi.⁸¹

Pokud peněžní ústav nesplní svoje povinnosti uložené ex. příkazem a dojde tak k zavinění nedostatku prostředků na účtu povinného ze strany peněžního ústavu (např. povinný stačí prostředky z účtu převést), oprávněný má možnost na základě § 311 o.s.ř. bránit se podáním poddlužnické žaloby na peněžní ústav. V tomto případě se peněžní ústav stává poddlužníkem, po kterém oprávněný vyžaduje náhradu plnění, které by získal, pokud by poddlužník splnil své povinnosti uložené ex. příkazem.⁸²

4.2.2 Plátce mzdy

Plátce mzdy vystupuje v exekučním řízení v rámci exekuce prováděné srážkami ze mzdy a jiných příjmů. Obecnou úpravu srážek ze mzdy a jiných příjmů nalezneme v § 276 až 302 o.s.ř. Předmětem je nárok povinného na vyplacení mzdy, platu nebo jiných příjmů. Jiné příjmy představují např. důchody nebo stipendia (pravidelné příjmy). Plátce mzdy se stává účastníkem řízení doručením ex. příkazu, se kterým jsou spojovány účinky speciálního inhibitoria (nemožnost povinného disponovat s postiženou částkou) a arrestatoria (zákaz pro plátce vyplatit povinnému celou mzdu). Zároveň od okamžiku doručení je plátce mzdy povinen provádět srážky. Plátce zašle částku získanou srážkami ze mzdy exekutorovi až poté co ex. příkaz nabyde právní moci a je vyznačena doložka provedení exekuce do rejstříků zahájených exekucí. Srážkami není postihována celá částka mzdy, platu nebo jiných příjmů. Velikost částky,

---

⁸¹Justice.cz. *Přikázání pohledávky z účtu*. Online. [2023]. Dostupné z: <https://exekuce.justice.cz/prikazani-pohledavky-z-uctu/>. [cit. 2023-10-23].

⁸² Tamtéž.

kteřá má být sražená se vypočítává za pomoci konkrétního vzorce⁸³. Srážkami získaná částka se následně rozděluje podle třetinového systému^{84, 85}.

Neplní-li plátce mzdy své povinnosti, konkrétně neprovádí srážky ze mzdy řádně, včas nebo ve stanoveném rozsahu, může se oprávněný na základě § 292 o.s.ř. domáhat formou poddlužnické žaloby práva na vyplacení částek, které měly být ze mzdy povinného srazeny. Konkrétně formou poddlužnické žaloby oprávněný žádá náhradu škody, která mu vznikla v důsledku nesražením určené částky ze mzdy.⁸⁶

4.2.3 Poddlužník

V případě exekuce prováděné formou přikázáním jiných majetkových práv představuje poddlužníka osoba, která má pohledávku vůči povinnému. Setkávají se zde 2 pohledávky – oprávněného vůči povinnému a povinného vůči třetí osobě (poddlužníkovi). Exekuce je prováděná na pohledávku, kterou má povinný vůči poddlužníkovi, jelikož splněním poddlužníkovo pohledávky vůči povinnému může dojít k uspokojení oprávněného. Vymáhaná pohledávka povinného musí být peněžitého charakteru. Poddlužník je na základě § 49 odst. 1 písm. c) ex. řádu označen v ex. příkazu zároveň se specifikací vymáhané pohledávky. Doručením ex. příkazu do vlastních rukou poddlužníka se poddlužník stává účastníkem řízení a nastávají účinky speciálního inhibitoria (poddlužník nesmí s pohledávkou disponovat) a arrestatoria (zákaz poddlužníkovi pohledávku vyplatit nebo započíst). Poté co poddlužník obdrží vyrozumění o nabytí právní moci ex. příkazu musí v souladu s § 314 o.s.ř. vyplatit vymáhanou pohledávku soudnímu exekutorovi. Jedná-li se o pohledávku s dlouhou splatností⁸⁷, lze provést prodej pohledávky v dražbě.⁸⁸

Oprávněný může na základě § 315 o.s.ř. podat na poddlužníka poddlužnickou žalobu, pokud poddlužník nesplní svoji povinnost vyplacení pohledávky exekutorovi. Vedle poddlužnické žaloby má oprávněný také možnost podat na poddlužníka ex. návrh, jestliže jej mohl podat povinný.⁸⁹

⁸³ Stanovuje § 277 až 279 o.s.ř. za pomoci nařízení vlády č. 595/2006 Sb.

⁸⁴ Srov. § 279 až 280 o.s.ř.

⁸⁵ ZAHRADNÍKOVÁ, Radka a kol. *Civilní právo procesní*. 3. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2018. s. 406-412.

⁸⁶ Tamtéž, s. 413.

⁸⁷ Doba splatnosti je delší než 1 rok.

⁸⁸ WOLFOVÁ, Jitka; ŠTIKA, Martin. *Soudní exekuce*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. s. 192-196.

⁸⁹ Tamtéž, s. 196-197.

4.2.4 Spoluvlastník

Právní úprava obsažená v § 338 o.s.ř. zajišťuje ochranu oprávněných zájmů spoluvlastníka věci v případě provedení exekuce prodejem movitých nebo nemovitých věci. Tato úprava se netýká věci v SJM. Zároveň § 338 odst. 1 o.s.ř. stanovuje nemožnost provedení exekuce pouze na podíl na nemovité věci nacházející se v přidatném spoluvlastnictví.

Ex. příkaz směřující na prodej spoluvlastnického podílu movité nebo nemovité věci obsahuje podle § 49 odst. 1 písm. e) a f) ex. řádu označení postihované věci společně s určením spoluvlastnického podílu na nich. Doručením ex. příkazu se spoluvlastník stává účastníkem řízení.

V případě postižení podílu na movité věci je v souladu s § 338 odst. 2 o.s.ř. ex. příkaz doručen spoluvlastníkovi při provádění soupisu (není-li spoluvlastník přítomen u soupisu, je mu doručeno po provedení soupisu), případně poté, kdy exekutor zjistí, že se postihovaná věc nachází ve spoluvlastnictví. Spoluvlastníkovi jsou uloženy obdobné práva a povinnosti jako povinnému. Musí umožnit provedení soupisu, případně umožnit přístup na místo, kde se věc nachází. Spoluvlastník má také možnost účastnit se dražby a v případě, že učiní nejvyšší podání společně s ostatními dražiteli, bude mu přednostně udělen příklep. Pokud je více spoluvlastníků, kteří učinili nejvyšší podání, o udělení příklepu se rozhoduje losem. V případě postižení podílu na nemovité věci je spoluvlastníkovi na základě § 338 odst. 3 o.s.ř. doručována kromě ex. příkazu i dražební vyhláška. Pro provedení této formy exekuce musí být ke dni podání ex. návrhu doloženo, že povinný je spoluvlastníkem postihované nemovité věci a že spoluvlastnický podíl náleží povinnému. Spoluvlastníková oprávnění se shodují s oprávněními v případě postižení podílu na movitých věcech – právo účastnit se dražby a přednostní udělení příklepu v případě stejného nejvyššího podání.⁹⁰

Mezi obranné prostředky spoluvlastníka patří možnost podat odvolání proti usnesení o příklepu v souvislosti s § 336k odst. 2 o.s.ř. a to do 15ti dnů ode dne uskutečnění dražebního jednání. Důvodem pro podání odvolání je například znemožnění účasti na dražbě. Smyslem odvolání je žádost o nařízení nového dražebního jednání.⁹¹

---

⁹⁰ SVOBODA, Karel; SMOLÍK, Petr; LEVÝ, Jiří; DOLEŽÍLEK, Jiří a kol. *Občanský soudní řád. Komentář*. 3. vydání. Praha: C.H. Beck, 2021. s. 1618-1621.

⁹¹ Tamtéž, s. 1622.

4.2.5 Věřitel, který přihlásil svou pohledávku do rozvrhu výtěžku

Rozvrh výtěžku, konkrétně rozvrhové jednání, nastává po zaplacení nejvyššího podání vydražitelem, kterému byl udělen příklep. Lhůta k zaplacení je v souladu s § 336j odst. 3 písm. a) o.s.ř. stanovena usnesením o udělení příklepu. Tato lhůta nesmí být delší než 2 měsíce. Rozvrhové jednání se koná jen v případě provedení exekuce, kde dochází k uspokojení pohledávek formou dražby (například u prodeje movitých nebo nemovitých věcí).⁹²

Zbytek podkapitoly se zabývá rozvrhovým jednáním uskutečňovaným po prodeji movitých věcí, které se podobá rozvrhovému jednáním uskutečňovaným po prodeji nemovitých věcí.

V rámci rozvrhového jednání je nutné rozlišovat počet uspokojovaných pohledávek. Pokud je uspokojována pohledávka pouze jednoho oprávněného (věřitele), soudní exekutor podle § 331 odst. 1 o. s. ř. po srážce nákladů exekuce vyplatí oprávněnému získaný výtěžek. V případě uspokojování více pohledávek více oprávněných nebo více věřitelů musí exekutor podle § 331 odst. 2 o. s. ř. určit pořadí, v jakém mají být pohledávky uspokojovány. Pořadí uspokojení je na základě § 332 odst. 1 o.s.ř. určeno dnem, kdy je soudnímu exekutorovi doručen ex. návrh nebo přihláška dalšího oprávněného nebo věřitele do rozvrhového jednání. Pohledávky se stejným pořadím jsou uspokojovány poměrně. Pohledávky, které se uspokojují přednostně, stanovují zvláštní předpisy. Jedná se například o pohledávku u náhrady újmy na zdraví způsobené trestným činem. V souvislosti s § 328b odst. 4 písm. g) o.s.ř. mohou do rozvrhového jednání podat přihlášku i věřitelé k uspokojení svých pohledávek, které mají vůči povinnému a zároveň pro ně nebyla nařízena exekuce. Věřitelé v tomto smyslu představují účastníky exekučního řízení pro tu část, v němž se uskutečňuje rozvrhové jednání a to od okamžiku podání přihlášky. Výtěžek převyšující hodnotu vymáhané pohledávky vyplatí exekutor v souladu s § 331 odst. 4 o. s. ř. povinnému. V rámci rozvrhového jednání může docházet ke sporům o pravost, výši nebo pořadí pohledávek. Tento druh sporů je projednáván v rámci sporného civilního řízení, případně před jiným orgánem. Rozhodnutí soudu o konkrétním sporu je v souladu s § 267a účinné vůči všem oprávněným, věřitelům a povinnému.⁹³

⁹² Exekutorská komora České republiky. *Příklep a rozvrh*. Online. [2023]. Dostupné z: <https://www.ekcr.cz/1/exekutori-radi/931-56-priklep-a-rozvrh?w>. [cit. 2024-02-26].

⁹³ Justice.cz. *Prodej movitých věcí*. Online. [2023]. Dostupné z: <https://exekuce.justice.cz/prodej-movitych-veci/>. [cit. 2023-10-28].

5 Postavení a činnost soudního exekutora v ČR a ve vybraných zemích EU

5.1 Postavení

Spolu s nabytím účinnosti ex. řádu vznikla v České republice nová právní profese soudního exekutora. Na profesi soudního exekutora byla delegována část státní moci, konkrétně moc soudní. To ovšem nezakládá exekutorovi stejné postavení jako má soud. Exekutor není zařazen do soustavy soudů vycházející z čl. 81 a čl. 91 Ústavy ČR. Přesto § 28 ex. řádu považuje úkony exekutora za úkony soudu. Výkladem ustanovení § 28 ex. řádu se zabýval i NS ve své judikatuře. Došel k závěru, že uvedené ustanovení zakládá veřejnoprávní povahu postavení soudního exekutora a jeho oprávnění rozhodovat o právech a povinnostech soukromých subjektů. NS takto přiznává soudnímu exekutorovi postavení orgánu *sui generis* vykonávající veřejnou moc z pověření soudu v oboru justice.⁹⁴

Stejně jako soudce, i exekutor musí být nezávislý a nestranný vůči účastníkům exekučního řízení. Nezávislost a regulace činnosti exekutora právní úpravou patří mezi záruky práva na spravedlivý proces stanoveného čl. 36 LZPS. Právní regulace činnosti exekutora je stanovena v § 2 odst. 1 ex. řádu, který stanovuje exekutorovi povinnost řídit se při výkonu jeho činnosti Ústavou ČR, zákony, právními předpisy a zároveň rozhodnutími soudu v rámci vykonávacího a exekučního řízení. Exekutorovi je přiznáno postavení úřední osoby, která vykonává moc veřejnou, ale zároveň se jedná o soukromoprávní subjekt v pozici podnikatele vykonávací svobodné povolání, jehož cílem je dosažení zisku. Exekutor podléhá kontrolnímu mechanismu ze strany obecného a exekučního soudu, Exekutorské komory České republiky nebo Ministerstva spravedlnosti.⁹⁵

Společně se vznikem profese soudního exekutora v ČR vznikla Exekutorská komora České republiky. Exekutorská komora České republiky jakožto samosprávná stavovská organizace sdružuje všechny exekutory a vede

---

⁹⁴ Rozsudek Nejvyššího správního soudu České republiky čj. 5 Aps 6/2011-85, ze dne 16. 11. 2011.

⁹⁵ SVOBODA, Karel; JÍCHA, Lukáš; KREJSTA, Jan; HOZMAN, David; ÚŠELOVÁ, Veronika; KOCINEC, Jaroslav a kol. *Exekuční řád. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022. s. 1-2.

seznam všech exekutorů, exekutorských kandidátů a koncipientů. Členství v komoře vzniká exekutorovi dnem jmenování do funkce.⁹⁶

5.2 Předpoklady jmenování

Předpoklady pro výkon činnosti soudního exekutora jsou stanoveny v § 9 ex. řádu. Exekutor musí kumulativně splňovat podmínky: plná svéprávnost, vysokoškolské vzdělání v oboru právo, bezúhonnost, vykonání 3 leté exekutorské praxe a složení exekutorské zkoušky. Další odstavce zmíněného paragrafu stanovují možnost uznání i jiné než exekutorské praxe (např. praxe soudce, advokáta, notáře). Podmínku vykonání exekutorské zkoušky lze splnit uznáním i jiné, v § 9 odst. 3 ex. řádu uvedené zkoušky (např. justiční nebo advokátní zkoušky). Pro zmiňované uznávání je příslušné Ministerstvo spravedlnosti.

5.3 Činnost

Hlavní činností soudního exekutora je nucený výkon ex. titulů. Exekutor nicméně v souvislosti § 37 odst. 3 ex. řádu nemůže provádět exekuci na základě ex. titulů, které představují rozhodnutí: o péči o nezletilé děti, ve věcech ochrany proti domácímu násilí, orgánů Evropské unie a až na některé výjimky rovněž cizozemské rozhodnutí. Pravomoc vykonávat tyto rozhodnutí náleží soudu na základě § 492 a násl. ZŘS. Ex. řád v § 52 odst. 2 uděluje exekutorovi oprávnění vykonávat všechny úkony, které o.s.ř. nebo jiné právní předpisy svěřují soudu, soudci, vykonavateli nebo jinému zaměstnanci soudu při výkonu rozhodnutí, pokud není ex. řádem stanoveno jinak. Svoji činnost je exekutor oprávněn provádět v rámci celého území České republiky. V souvislosti s ustanovením § 30 ex. řádu nemá exekutor možnost až na zákonem stanovené výjimky odepřít provedení exekuce. Odepřít provedení exekuce je možné, pokud požadovaný úkon podle § 30 ex. řádu odporuje právním předpisům nebo nesložil-li oprávněný zálohu na náklady exekuce (to neplatí v případě vymáhání výživného).

Mezi další činnosti exekutora se řadí poučovací povinnost vůči všem, ke kterým vykonává přenesenou státní moc. Poučování o právech a povinnostech musí konat již od samotného začátku exekučního řízení. Tato povinnost provází celé exekuční řízení a slouží především k ochraně práv a povinností nejen účastníků řízení. Výčet dalších činností exekutora obsahuje § 74 až 86 ex. řádu.

---

⁹⁶ Tamtéž, s. 16.

Na základě těchto paragrafů exekutor např. poskytuje právní pomoc oprávněnému a povinnému nebo i jiným osobám po vydání ex. titulu, provádí autorizovanou konverzi dokumentů podle zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, sepisuje listiny související s exekučním řízením, přijímá do úschovy peníze, listiny nebo jiné movité věci v souvislosti s exekučním, soudním nebo jiným řízením, doručuje písemnosti a provádí dražby. Exekutor může pověřit k provádění exekučních úkonů exekutorského kandidáta, exekutorského koncipienta, vykonavatele nebo jiného svého zaměstnance.⁹⁷

V ustanovení § 3 odst. 1 ex. řádu je uveden princip úplatnosti exekuční činnosti. Ten zaručuje exekutorovi právo na odměnu za výkon své činnosti. Jiná výdělečná činnost soudního exekutora je omezena. Cílem omezení je zachování nestrannosti, nezávislosti exekutora a zároveň zaručení právní jistoty veřejnosti v těchto ohledech. Omezení se vztahuje na jinou výdělečnou činnost kromě správy vlastního majetku, vykonávání vědecké, publikační, pedagogické, tlumočnické, umělecké nebo poradní činnosti.⁹⁸

Činnosti, respektive úkony v rámci exekučního řízení jsou rozděleny mezi exekutora a ex. soud. Ex. soud pověřuje soudního exekutora, vykonává nad ním dohled a chrání práva účastníků. Ex. soudu je v diplomové práci věnována vlastní kapitola č. 6. Exekutor po pověření vede a provádí exekuci, v rámci čehož vydává potřebná rozhodnutí.

Exekutor je odpovědný za škodu, kterou způsobil v rámci výkonu činnosti v exekučním řízení. Odpovědností exekutora se blíže zabývá následující podkapitola.

5.4 Odpovědnost

Stát odpovídá za škodu způsobenou jeho orgány při výkonu veřejné moci. Odpovědnosti za škodu se stát nezabývá ve smyslu § 4 zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem (dále jen „OdpŠK“) ani v případě delegace veřejné moci na jiné subjekty – v našem případě na soudního exekutora. Stát bude v souvislosti s § 4 OdpŠK odpovídat za škodu, kterou soudní exekutor způsobil výkonem exekuční činnosti, sepisováním exekutorských zápisů a jiných činností

---

⁹⁷ SVOBODA, Karel; JÍCHA, Lukáš; KREJSTA, Jan; HOZMAN, David; ÚŠELOVÁ, Veronika; KOCINEC, Jaroslav a kol. *Exekuční řád. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022. s. 3-5.

⁹⁸ Tamtéž, s. 8-12.

vykonávaných z pověření ex. soudu. Konkrétně se jedná o situace, kde soudní exekutor vystupuje jako úřední osoba. Mezi předpoklady vzniku škody dle OdpŠK patří nezákonné rozhodnutí nebo nesprávný úřední postup, vznik škody nebo nemajetkové újmy a existence příčinné souvislosti mezi zmíněnými skutečnostmi. Při splnění těchto podmínek má poškozený nárok na náhradu škody. Jménem státu v těchto případech vystupuje Ministerstvo spravedlnosti.⁹⁹

Nezákonné rozhodnutí představuje individuální právní akt, který je v rozporu s objektivním právem. O nezákonné rozhodnutí se jedná i v případě, kdy nesprávný úřední postup vzejde z výroku tohoto rozhodnutí. Nesprávným úředním postupem se rozumí porušení pravidel stanovených pro plnění úkolů státní správy (např. nesplnění povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí).¹⁰⁰

Činnost exekutora, která je považována za úřední postup, se nachází v režimu odpovědnosti za nesprávný úřední postup. O odpovědnost za nezákonné rozhodnutí se nejedná ani v případě činností, které svým charakterem naplňují znaky rozhodnutí (např. exekuční příkaz).

Odpovědnost za škodu, za kterou výlučně odpovídá exekutor, je stanovena v § 32 ex. řádu. Na rozdíl od OdpŠK je odpovědnost stanovena širěji. Nejedná se pouze o odpovědnost za konkrétní činnost, ale o odpovědnost za jakoukoliv činnost vykonanou dle ex. řádu včetně odpovědnosti za škodu způsobenou zaměstnancem exekutora. Odpovědnost dle ex. řádu je objektivní¹⁰¹ s možností liberace¹⁰². Aby došlo k liberaci, musí exekutor prokázat, že újme nemohlo být zabráněno ani při vynaložení veškerého úsilí, které lze po něm požadovat. Výlučná odpovědnost exekutora přichází v úvahu pouze tehdy, nestanoví zvláštní zákon jinak. Jsou-li splněny podmínky odpovědnosti podle §4 OdpŠK, místo soudního exekutora odpovídá za škodu stát. Stát má následně možnost uplatňovat regresní náhradu v případě zaviněného porušení povinnosti exekutorem.¹⁰³

---

⁹⁹ MAISNEROVÁ, Barbora. Odpovědnost za škodu způsobenou soudním exekutorem. *Komorní listy*, 02/2013. Praha: Exekutorská komora ČR, 2013, s. 32-35.

¹⁰⁰ SIMON, Pavel. *Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019. s. 171.

¹⁰¹ Nevyžaduje se zavinění.

¹⁰² Zbavení se odpovědnosti.

¹⁰³ MAISNEROVÁ, Barbora. Odpovědnost za škodu způsobenou soudním exekutorem. *Komorní listy*, 02/2013. Praha: Exekutorská komora ČR, 2013, s. 32-35.

5.5 Dohled a kárná opatření

Soudní exekutor podléhá širokému dohledu různých subjektů. Dohled prováděný nad exekutorem lze dělit na 2 skupiny. Jedná se o státní dohled vykonávaný Ministerstvem spravedlnosti společně s obecnými a ex. soudy a dohled uskutečňovaný Exekutorskou komorou České republiky.¹⁰⁴

Kompetenci vykonávat dohled Ministerstvu spravedlnosti stanovuje ex. řád v § 7 odst. 1. Podle tohoto ustanovení Ministerstvo spravedlnosti vykonává státní dohled nad exekuční činností exekutora, nad činností podle § 74 odst. 1 písm. c) a § 76a ex. řádu, nad nakládáním se zvláštním účtem podle § 46 odst. 5 a § 75 odst. 2 ex. řádu a nad nakládáním s prostředky nacházejícími se na zvláštním účtu. Prověřována je zejména zákonnost postupů, dodržování kancelářského řádu, plynulost a délka exekučního řízení. Mezi kompetence Ministerstva spravedlnosti při výkonu státního dohledu na základě § 7 odst. 3 ex. řádu patří například možnost nahlížet do spisů a listin, požadovat písemné vyjádření exekutora k věci (která je předmětem dohledu) nebo vstupovat do prostor exekutorského úřadu (po předchozím oznámení).

Obecný soud, konkrétně předseda obecného soudu, do jehož obvodu je soudní exekutor jmenován, vykonává státní dohled na základě § 7 odst. 6 ex. řádu nad činnostmi uvedenými v 74 odst. 1 písm. c) ex. řádu. Státní dohled v jednotlivé věci na základě stejného ustanovení vykonává i předseda ex. soudu. Konkrétně se jedná o dohled nad sepisováním listin a nad jinou činností, pokud tak stanoví zákon. Ministerstvo spravedlnosti, předseda obecného nebo ex. soudu provádějí dohled z vlastního podnětu nebo na základě písemných podnětů FO nebo PO.

Nad činností soudního exekutora vykonává dohled v souvislosti s § 7 odst. 5 ex. řádu rovněž Exekutorská komora České republiky prostřednictvím kontrolní komise. Dohled se týká veškeré exekutorovi činnosti včetně dohledu nad řízením exekučního úřadu a nad dodržováním povinností stanovených exekutorovi zákonem č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.¹⁰⁵

Porušením povinností se může exekutor dopustit kárného deliktu a čelit kárné žalobě a případnému uložení kárného opatření. Výčet žalobců, kteří mohou podat kárnou žalobu obsahuje § 117 odst. 2 ex. řádu. Příkladem mohou být výše

---

¹⁰⁴ WOLFOVÁ, Jitka; ŠTIKA, Martin. *Soudní exekuce*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. s. 26.

¹⁰⁵ Tamtéž, s. 26.

zmíněné dohledové subjekty. Kárné opatření může být uloženo formou napomenutí, veřejného napomenutí, různou výší pokut nebo odvolání z exekutorského úřadu.¹⁰⁶

5.6 Exekutor jako účastník exekučního řízení

Vedle oprávněného a povinného (případně dalších) může představovat účastníka exekučního řízení i sám soudní exekutor. Postavením soudního exekutora jakožto účastníka exekučního řízení se zabýval ÚS ČR v nálezu sp. zn. III. ÚS 363/06, ze dne 27. 11. 2008. Podle zmiňovaného nálezu se soudní exekutor ocitá v postavení účastníka pouze v té části exekučního řízení, ve kterém soud rozhoduje o nároku exekutora na odměnu a náhradu hotových výdajů. Ex. řád svěřuje soudnímu exekutorovi v § 88 odst. 1 pravomoc rozhodovat v prvním stupni o nákladech exekuce. Účastníkem exekučního řízení se exekutor stane pouze v případě konání řízení o opravných prostředcích směřujících proti výrokům rozhodnutí soudního exekutora o nákladech řízení. V opravném řízení je exekutorovi přiznáváno stejné postavení, jako mají ostatní účastníci. Mezi jeho oprávnění patří například možnost vyjadřovat se k opravným prostředkům ostatních účastníků nebo sám podávat opravné prostředky proti rozhodnutí soudu. Smyslem nálezu je umožnit exekutorům domáhat se přezkoumání rozhodnutí soudů, které se týkají jejich odměny. Odměna představuje oprávněný zájem exekutora, která souvisí s právem na odměnu zaručeným čl. 26 odst. 3 LZPS.¹⁰⁷

5.7 Porovnání s jinými zeměmi EU

V rámci této kapitoly se zaměřím na komparaci postavení soudního exekutora podle českého právního řádu s německým právním řádem. Komparaci s německým právním řádem jsem si vybral, jelikož v něm spatřuji nejvíce markantní rozdíly s právním řádem České republiky.

5.7.1 Exekuce dle německého právního řádu obecně

Místo pojmu exekuce se v rámci německého právního řádu setkáme pouze s pojmem výkon rozhodnutí (*Zwangsvollstreckung*). Důvodem je neexistence dvojkolejnosti výkonů rozhodnutí, jelikož v Německu neexistuje povolání soudního exekutora. Výkon rozhodnutí provádí exekuční orgány, které tvoří

---

¹⁰⁶ Tamtéž, s. 26-28.

¹⁰⁷ Nález Ústavního soudu České republiky sp. zn. III. ÚS 363/06, ze dne 27. 11. 2008.

soudní vykonavatel (*Gerichtsvollzieher*), exekuční soud (*Vollstreckungsgericht*) a dokonce i nalézací soud (*Prozessgericht*). Německo je tak jednou z mála zemí Evropské unie, které provádějí výkon rozhodnutí pouze na státní bázi.¹⁰⁸

Nejdůležitější prameny výkonu rozhodnutí v Německu představují občanský soudní řád = *Zivilprozessordnung* (dále jen „ZPO“), zákon o nuceném prodeji a nucené správě = *Gesetz über die Zwangsversteigerung und Zwangsverwaltung* (dále jen „ZVG“) a řád soudních vykonavatelů = *Gerichtsvollziehersordnung* (dále jen „GVO“).¹⁰⁹

5.7.2 Postavení soudního vykonavatele dle německého právního řádu

Výkon rozhodnutí provádí v souvislosti s § 753 ZPO soudní vykonavatel, kterému jsou svěřeny pravomoci v rozsahu, ve kterém je nevykonává soud. Ustanovení je základem pro rozdělení pravomocí v rámci výkonu rozhodnutí mezi soudního vykonavatele, exekuční soud a nalézací soud. Soudního vykonavatele označuje § 154 zákona o organizaci a složení soudů (*Gerichtsverfassungsgesetz*) za soudního úředníka pověřeného doručováním, předvoláváním a výkonem rozhodnutí, přičemž úprava služebních a obchodních vztahů soudních vykonavatelů je svěřena jednotlivým zemím Spolkové republiky Německo.

Pro soudního vykonavatele jsou charakteristické 4 znaky: je nositelem statusu státního zaměstnance, vykonává částečně samostatnou výdělečnou činnost jakožto podnikatel, je nezávislý a odpovědný za výkon svého povolání.¹¹⁰

Status státního zaměstnance vyplývá soudnímu vykonavateli z § 33 a násl. zákona o státní službě = *Beamtenrecht* (dále jen „BR“). Soudní vykonavatel se nachází v pozici zaměstnance soudu, u kterého působí. Dohodou jednotlivých spolkových zemí došlo k zřízení jednotné organizace systému soudních vykonavatelů obsažené v GVO. Vedle toho mohou jednotlivé spolkové země přijmout vlastní úpravu týkající se zejména odborných předpokladů pro výkon tohoto povolání nebo výkonu vedlejší výdělečné činnosti.

Status podnikatele vyplývá z GVO, podle kterého si soudní vykonavatelé zřizují a udržují vlastní podnikatelské prostory na vlastní náklady, přesto že jsou

---

¹⁰⁸ European e-justice. *Jak vymáhat soudní rozhodnutí? – Německo*. Online. [2023]. Dostupné z: https://e-justice.europa.eu/52/CS/how_to_enforce_a_court_decision?GERMANY&member=1. [cit. 2023-11-05].

¹⁰⁹ Tamtéž.

¹¹⁰ *Zwangsvollstreckung und Zwangsversteigerung: Tagung des Bundesministeriums der Justiz und für Verbraucherschutz bei der Deutschen Richterakademie in Wustrau im November 2017*. 1. Auflage. Mönchengladbach: Forum Vlg Godesberg, 2018. s. 39-40.

státními zaměstnanci. K financování prostorů slouží soudním vykonavatelům státní plat a podíl z nákladů na výkonu rozhodnutí podle zákona o nákladech soudních vykonavatelů (*Gerichtsvollzieherkostengesetz*).

Soudní vykonavatel jedná samostatně (svým jménem), nezávisle a v zásadě bez pokynů soudu. Je odpovědný za výkon své funkce a podléhá dohledu příslušnému okresnímu soudu. Působí pouze ve správním obvodu, který je mu přidělen na základě principu teritoriality. Návrhy na výkon rozhodnutí jsou adresovány příslušným soudům, které následně pověřují soudní vykonavatele k výkonu rozhodnutí. Předseda soudu může zasáhnout do činnosti soudního vykonavatele pouze v případě porušování právních předpisů. Kárná odpovědnost se řídí BR.¹¹¹

Soudním vykonavatelům není stanovena pro výkon svého povolání povinnost členství v Německém svazu soudních vykonavatelů. Svaz nelze připodobnit k Exekutorské komoře ČR, jelikož se nejedná o profesní samosprávu, ale spíše o samosprávu zájmovou. Jednotlivé svazy existují pro každou spolkovou zemi.¹¹²

5.7.3 Exekuční orgány dle německého právního řádu

Výlučná věcná příslušnost k výkonu rozhodnutí je rozdělena mezi 3 exekuční orgány – soudního vykonavatele, exekuční soud a nalézací soud. Pravomoci jednotlivých exekučních orgánů stanovuje ZPO. Soudnímu vykonavateli jsou na základě § 753 odst. 1 ZPO svěřeny pravomoci k výkonu rozhodnutí v rozsahu, ve kterém ZPO nezakládá pravomoc jinému exekučnímu orgánu. Například vykonává prodej movitých věcí, vyklízí a vydává věci, přijímá prohlášení o majetku, protestuje směnky a šeky a je oprávněn i nechat předvést osoby. Nicméně nemůže poskytovat právní poradenství nebo zastupovat účastníky v řízení před soudem. Exekuční soud jedná prostřednictvím justičního úředníka a do jeho kompetence patří provedení výkonu rozhodnutí formou příkázáním pohledávky (§ 828 ZPO) nebo prodejem nemovitých věcí (§1 ZVG). Nalézací soud (soud I. stupně, který rozhodoval původní spor) v rámci výkonu rozhodnutí vystupuje v případě, kdy je dlužník povinen něco vykonat, něčeho se zdržet nebo něco strpět a tyto povinnosti lze nuceně provést formou ukládáním donucovacích pokut nebo dokonce i uložení vazby (§ 887 až 889 ZPO).

---

¹¹¹ Tamtéž, s. 40-41.

¹¹² JANČUŠKA, Michal. Němečtí vykonavatelé prosazují výkon rozhodnutí z „jedné ruky“. *Komorní listy*, 01/2014. Praha: Exekutorská komora ČR, 2014, s. 33.

Zákonem stanovená výlučná příslušnost znemožňuje možnost výběru mezi zmíněnými orgány.¹¹³

5.7.4 Teritorialita nejen dle německého právního řádu

Pojem teritorialita soudních exekutorů značí místní příslušnost. Konkrétně se jedná o vymezení obvodu pro výkon exekuce, který je vyhrazen pouze určitému soudnímu exekutorovi. Princip teritoriality je v Německu stanoven v § 10 GVO. Podle tohoto ustanovení předseda konkrétního okresního soudu přidělí každému soudnímu vykonavateli místně vymezený obvod (exekuční obvod). Přidělení konkrétního exekučního obvodu má zajistit rovnoměrné rozdělení práce mezi soudní vykonavatele. Ve stanoveném exekučním obvodu se nachází průměrně kolem 15 000 až 20 000 obyvatel.¹¹⁴

Teritorialita je zavedená v rámci většiny zemí EU. Jedná se například o Slovensko, Německo, Rakousko, Polsko, Maďarsko, Finsko nebo Dánsko. Česká republika mezi tyto státy nepatří. V teritorialitě lze spatřovat řadu nevýhod, ale i výhod.¹¹⁵

Nevýhodu zavedení místní příslušnosti pro věřitele představuje nemožnost výběru konkrétního soudního exekutora. Exekutor je většinou přidělován podle centrálního pořadníku v rámci obvodu, ve kterém působí, ke konkrétnímu oprávněnému na základě kritéria trvalého pobytu nebo sídla povinného. Důsledkem je zánik konkurence mezi exekutory navzájem, která představuje pozitivní efekt pro oprávněného. Exekutoři se nemusejí tolik soustředit na zlepšení svých schopností a dovedností, jelikož mají zaručený přísun ex. návrhů bez ohledu na kvalitu a úspěšnost jejich práce. Tím může dojít i k celkovému zmenšení vymahatelnosti práva kvůli rozdílné kvalitě schopností nebo vybavení exekutorského úřadu. Některé exekutorské úřady mají přece jenom větší úspěšnost při vymáhání pohledávek než jiné.

Výhodou je celkové zlevnění cestovních výdajů. Exekutor nemusí neefektivně trávit čas při cestách do místa výkonu exekuce, jelikož se místo výkonu exekuce nachází v jeho obvodu. Zavedení teritoriality naopak může vést i k větší efektivitě vymáhání v souvislosti s exekutorovou znalostí místních

---

¹¹³ Tamtéž, s. 33-36.

¹¹⁴ Zwangsvollstreckung und Zwangsversteigerung: Tagung des Bundesministeriums der Justiz und für Verbraucherschutz bei der Deutschen Richterakademie. 1. Auflage. in Wustrau im November 2017. Mönchengladbach: Forum Vlg Godesberg, 2018. s. 41.

¹¹⁵ Češi v právu. *Exekuce v Česku a Evropě*. Online. [2019]. Dostupné z: <https://www.cesivpravu.cz/exekuce-v-cesku-a-evrope>. [cit. 2023-11-07].

obchodních a sociálních vztahů, případně prohlubováním těchto znalostí v obvodu jeho působení. Výhodu spatřuji rovněž v možnosti provedení některých exekučních úkonů rychleji z hlediska menší územní vzdálenosti mezi exekutorem a povinným i v případě změn okolností v exekuci.¹¹⁶

5.7.5 Shrnutí

V rámci právní komparace německé právní úpravy s českou právní úpravou spatřuji největší rozdíly v odlišném postavení a rozsahu pravomocí soudního exekutora a soudního vykonavatele nebo v zavedeném principu teritoriality.

Postavení soudního vykonavatele podle německého právního řádu a soudního exekutora podle českého právního řádu v oblasti exekucí jsou rozdílná. Jak již bylo zmíněno v průběhu diplomové práce, soudní exekutor se sice nachází v postavení úřední osoby, která vykonává moc veřejnou, ale zároveň se jedná o soukromoprávní subjekt v pozici podnikatele. Soudní vykonavatel vykonává rovněž samostatnou (částečně) výdělečnou činnost, nicméně mu navíc náleží status státního zaměstnance (zaměstnance soudu). O tom svědčí i způsob odměňování soudního vykonavatele v podobě státního platu, ke kterému je zároveň přičítán určitý podíl z vymožené pohledávky.

Německý soudní vykonavatel nemá pravomoc provádět všechny způsoby provedení exekuce v souvislosti s rozdělením pravomocí mezi výlučně příslušné exekuční orgány. Českému soudnímu exekutorovi je svěřena pravomoc provádět veškeré způsoby provedení exekuce na celém území České republiky.

Na rozdíl od Německa se v České republice s teritorialitou soudních exekutorů (soudních vykonavatelů) nesetkáme i přes několik předkládaných návrhů ze strany politických stran. Zastáncem zavedení teritoriality, tudíž principu, aby se místní příslušnost exekutora řídila bydlištěm nebo sídlem povinného, je dlouhodobě i Exekutorská komora České republiky. Největší výhody spatřuje zejména ve snížení nákladů exekučního řízení, větší nezávislosti soudních exekutorů, lepší rozložení nově nařízených řízení mezi exekučními úřady bez ohledu na jejich velikost a stabilizaci systému vymáhání pohledávek v České republice.¹¹⁷

---

¹¹⁶ Tamtéž.

¹¹⁷ Exekutorská komora České republiky. *EK ČR lituje další promarněné příležitosti zavést teritorialitu*. Online. [2017]. Dostupné z: <https://www.ekcr.cz/1/aktuality-pro-media/2328-ek-cr-lituje-dalsi-promarnene-prilezitosti-zavest-teritorialitu?w>. [cit. 2023-11-07].

6 Postavení a činnost exekučního soudu v ČR a ve vybraných zemích EU

6.1 Postavení

S pojmem exekuční soud se setkáváme v českém právním řádu až v souvislosti s nabytím účinnosti ex. řádu. Ex. soud lze definovat jakožto soud, který rozhoduje v exekučním řízení, případně v rámci exekučního řízení činí jiné úkony. V souvislosti s § 43a a § 45 ex. řádu lze ex. soud rovněž definovat jako soud, který je věcně a místní příslušný k pověření soudního exekutora vedením exekuce. Kromě pověření vykonává i jiné, pro exekuční řízení důležité činnosti. Svým postavením se jedná o specifickou instituci, jelikož nelze za ex. soudy považovat všechny soudy, které se zabývají exekucemi. Postavení ex. soudu nemají krajské soudy, které v souvislosti s § 55c ex. řádu rozhodují o odvolání proti rozhodnutí soudního exekutora nebo okresní soudy vykonávající státní dohled nad exekutorem na základě § 7 odst. 6 ex. řádu.¹¹⁸

6.2 Činnost

Nejdůležitější činnost ex. soudu představuje vydání pověření soudnímu exekutorovi v souladu s § 43a ex. řádu. Jak již bylo zmíněno dříve, pověření má právní charakter opatření soudu (nikoliv rozhodnutí), proti kterému nelze podat opravný prostředek. Pověření musí ex. soud podle § 43a odst. 3 ex. řádu vydat ve lhůtě 15ti dnů od doručení žádosti o pověření (za předpokladu splnění všech zákonem stanovených předpokladů). Na základě § 43a odst. 7 ex. řádu je ex. soud oprávněn rozhodovat také o návrhu na prohlášení vykonatelnosti nebo na uznání ex. titulu.

Exekuční soud rovněž vydává soudnímu exekutorovi pokyny v souvislosti s ustanovením § 43a odst. 7 ex. řádu k částečnému nebo úplnému odmítnutí ex. návrhu, k zamítnutí ex. návrhu nebo k zastavení exekučního řízení (v případě nesplnění všech zákonných předpokladů vedení exekuce). Může být vydán i pokyn, který ukládá soudnímu exekutorovi, aby nejprve vyzval oprávněného k napravení vad ex. návrhu. Pokynem ex. soudu je exekutor vázán a musí v souladu s tímto pokynem vydat usnesení. Procesní obranu oprávněného proti

---

¹¹⁸ LOUTOCKÝ, Vladimír. Exekuční soud. *Komorní listy*, 02/2013. Praha: Exekutorská komora ČR, 2013, s. 28.

usnesení exekutora, který jednal na základě pokynu ex. soudu, představuje odvolání podle § 55c odst. 1 ex. řádu. O odvolání rozhoduje na základě ustanovení § 55c odst. 2 krajský soud, v jehož obvodu ex. soud působí. Krajský soud může v souladu s § 220 odst. 1 o.s.ř. změnit usnesení na základě odvolání tak, že se ex. návrh neodmítá. Na základně takto učiněného pravomocného rozhodnutí musí soudní exekutor znovu žádat ex. soud o vydání pověření.¹¹⁹

Dále ex. soud rozhoduje například o vyloučení soudního exekutora z důvodu podjatosti v souvislosti s § 29 odst. 8 ex. řádu, o návrhu na odklad exekuce, který soudní exekutor postoupil podle § 54 odst. 12 ex. řádu, o návrhu na zastavení exekuce, pokud exekutor návrhu nevyhoví na základě § 55 odst. 3 ex. řádu, o zastavení exekuce z moci úřední (*ex officio*) podle § 55 odst. 5 ex. řádu nebo o námitkách účastníků řízení proti příkazu k úhradě nákladů exekuce, pokud jim exekutor v plném rozsahu nevyhoví podle § 88 odst. 3 ex. řádu. V určitých situacích je ex. soud oprávněn rozhodovat některé spory vzniklé v rámci exekučního řízení. Konkrétně se jedná o spory opoziční¹²⁰ nebo impugnační¹²¹, které se týkají otázky zastavení exekuce. Pro řízení o těchto sporech ex. soud zpravidla nařizuje jednání.¹²²

Otázkou, zda-li je v rámci exekučního řízení zachováno základní právo na zákonného soudce se zabývala i judikatura ÚS ČR. V citovaném nálezu ÚS ČR konstatoval zachování základního práva na zákonného soudce v rámci exekučního řízení v souvislosti s čl. 38 odst. 1 LZPS, jelikož o pověření soudního exekutora a v určitých případech i o jiných věcech v rámci exekučního řízení (odklad nebo zastavení exekuce), rozhoduje věcně a místně příslušný ex. soud a konkrétní soudce, který je k dané věci stanovený na základě rozvrhu práce.¹²³

6.3 Příslušnost

V souvislosti s § 103 o.s.ř. představuje věcná a místní příslušnost procesní podmínku řízení na straně soudu. Všechny podmínky řízení musí být naplněny,

---

¹¹⁹ WOLFOVÁ, Jitka; ŠTIKA, Martin. *Soudní exekuce*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. s. 58.

¹²⁰ Důvodem sporu je možný zánik práva přiznaného ex. titulem podle § 268 odst. 1 písm. g) o.s.ř.

¹²¹ Důvodem sporu je namítaná nepřipustnost exekuce podle § 268 odst. 1 písm. h) o.s.ř.

¹²² WOLFOVÁ, Jitka; ŠTIKA, Martin. *Soudní exekuce*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. s. 42, 151.

¹²³ Nález pléna Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 15/18, ze dne 2. 11. 2021.

aby soud mohl věc projednat a rozhodnout o ní. Pravidla pro určení věcné a místní příslušnosti ex. soudu určuje § 45 ex. řádu.¹²⁴

Věcně příslušným ex. soudem je vždy a pouze soud okresní. Jak již bylo zmíněno výše, nelze brát za věcně příslušný ex. soud ten soud, který jedná v rámci odvolání nebo koná státní dohled. V souvislosti s § 104a odst. 1 o.s.ř. zkoumá soud věcnou příslušnost kdykoliv během probíhajícího řízení.

Místní příslušnost lze určit několika způsoby. V zásadě bude místně příslušným ex. soudem soud, v jehož obvodu má povinný místo trvalého pobytu (jde-li o FO). Jedná-li se o cizince, rozhodným prvkem je místo pobytu na území České republiky. Význam termínu trvalého pobytu obsahuje § 10 odst. 1 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech. Definiuje trvalý pobyt jakožto adresu pobytu občana České republiky, která je vedena v registru obyvatel ve formě referenční vazby (kódu adresního místa) na referenční údaj o adrese v základním registru územní identifikace, adres a nemovitých věcí, kterou si občan zvolí zpravidla v místě, kde má rodinu, rodiče, byt nebo zaměstnání. Na rozdíl od pojmu obvyklé bydliště, které určuje místo, kde povinný opravdu žije s úmyslem se zdržovat trvale, pojem trvalý pobyt určuje místo, ve kterém je povinný zapsaný v evidenci obyvatel. Pro určení místní příslušnosti ex. soudu tak není potřeba zjišťovat skutečné bydliště povinného. Trvalé bydliště lze lehce určit za použití informačního systému evidence obyvatel. Každý občan může mít pouze jedno místo trvalého pobytu.

Pokud je povinným PO, místně příslušným ex. soudem je soud, v jehož obvodu se nachází sídlo PO. V souvislosti s § 123 OZ musí sídlo PO obsahovat již stanovy při svém zřízení. Sídlo má být stanoveno adresou, kde skutečně PO sídlí a kde se s ní může veřejnost stýkat.

K určení místní příslušnosti ex. soudu podle majetku dochází v případě, že povinný nemá bydliště nebo sídlo na území ČR. Majetek může představovat kromě movitých a nemovitých věcí také pohledávky nebo jiná ocenitelná práva. Zvláštností je například kauzální příslušnost ex. soudu určená sídlem Úřadu průmyslového vlastnictví, jedná-li se o vedení exekuce na nehmotné věci průmyslového vlastnictví¹²⁵.

---

¹²⁴ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád. Komentář*. 5. vydání. Praha: C.H. Beck, 2022. s. 388.

¹²⁵ Výsledky lidské tvůrčí činnosti, jež představují nehmotné statky uplatnitelné na trhu.

Je-li dána místní příslušnost několika ex. soudům v rámci jedné exekuce vedené proti více povinným, rozhodný prvek pro určení místní příslušnosti představuje abecední pořadí podle jména (názvu) povinného nebo pořadí podle číselného označení povinných. Místní příslušnost ex. soud zkoumá pouze před pověřením exekutora. Nicméně ex. soud musí místní příslušnost přezkoumat i v případě podání námítky nedostatku místní příslušnosti na základě § 105 odst. 4 o.s.ř.¹²⁶

Procesním postupem soudu v případě vyslovení místní nepřislušnosti se zabýval NS ČR ve svém stanovisku sp. zn. Cpjn 200/2005, ze dne 15. 2. 2006. V souladu s tímto stanoviskem má ex. soud o své nepřislušnosti rozhodnout formou usnesení obsahující určení soudu, kterému se věc postupuje. Toto usnesení se doručuje oprávněnému a povinnému, nicméně povinnému nejdříve s usnesením o nařízení exekuce.¹²⁷

Problematikou určení místně příslušného ex. soudu se zabýval NS ČR. Podle Judikatury NS ČR v situacích, kdy nelze určit místní příslušnost ex. soudu (chybějí podmínky místní příslušnosti nebo je nelze zjistit), užije se postup stanovený v ustanovení § 11 odst. 3 o.s.ř., na základě něhož má NS ČR pravomoc určit, jaký soud danou věc projedná a rozhodne o ní.¹²⁸

6.4 Porovnání s jinými zeměmi EU

V této kapitole se zaměřím na komparaci postavení exekučního soudu podle českého právního řádu s francouzským právním řádem v oblasti exekučního (vykonávacího) řízení. Provedení komparace s francouzským právním řádem jsem si vybral kvůli výrazným aktuálním změnám v oblasti vykonávacího řízení ve Francii.

6.4.1 Exekuce dle francouzského právního řádu obecně

Ve Francii se stejně jako v České republice setkáme s povoláním soudního exekutora. Soudní exekutor, konkrétně komisař pro spravedlnost (*commissaire de justice*) představuje jediný subjekt oprávněný k nucenému výkonu rozhodnutí. Neexistuje zde dvojkolejnost výkonu rozhodnutí. Francouzský právní řád pracuje pouze s pojmem výkon rozhodnutí. Exekuční soud, konkrétně specializovaný

---

¹²⁶ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád. Komentář*. 5. vydání. Praha: C.H. Beck, 2022. s. 388-392.

¹²⁷ Stanovisko Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. Cpjn 200/2005, ze dne 15. 2. 2006.

¹²⁸ Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 22 Nd 192/2007, ze dne 12. 7. 2007.

soudce soudu prvního stupně (*tribunal judiciaire*), má pravomoc rozhodovat spory vzniklé v rámci vykonávacího řízení.¹²⁹

Komisař pro spravedlnost představuje novou právní profesi vzniklou ve Francii v roce 2022, která představuje spojení profesí soudního dražitele (*commissaire-priseur judiciaire*) a soudního vykonavatele (*huissier de justice*). Soudní dražitel nebo soudní vykonavatel získá postavení komisaře po spravedlnost absolvováním zvláštního školení. Komisaři pro spravedlnost je přiznáno postavení ministerského úředníka, který má pravomoc vykonávat všechny činnosti, k jejichž výkonu jsou oprávněny výše zmíněné profese. Vykonává veřejnou funkci, nicméně se nejedná o státního zaměstnance. Jedná se o výkon nezávislého povolání. V roce 2026 má dojít k úplnému zrušení povolání soudního vykonavatele a soudního dražitele. V roce 2020 proběhla ve Francii velká reforma soudnictví týkající se organizace a fungování soudů. Konkrétně došlo ke spojení okresních soudů a soudů vyšších instancí do tzv. soudního tribunálu (*tribunal judiciaire*).¹³⁰

Prameny úpravy exekucí ve Francii představují občanský exekuční řád = *Code des procédures civiles d'exécution* (dále jen „CPCD“) upravující vykonávací řízení obecně, organizační řád soudů = *Code de l'Organisation Judiciaire* (dále jen „COJ“) ve vztahu ke stanovení pravomocí exekučnímu soudci a občanský soudní řád = *Code de procédure civile*, který je ve vztahu subsidiarity k CPCD.¹³¹

6.4.2 Postavení exekučního soudu dle francouzského právního řádu

Každý exekuční soud má svého „soudce pro výkon rozhodnutí“ neboli exekučního soudce (*Juge de l'Exécution*). Exekuční soudce je oprávněn na základě COJ rozhodovat spory vzniklé v souvislosti s vymáháním soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech a zároveň vykonávat dohled

---

¹²⁹ European e-justice. *Jak vymáhat soudní rozhodnutí? – Francie*. Online. [2023]. Dostupné z: https://e-justice.europa.eu/52/CS/how_to_enforce_a_court_decision?FRANCE&member=1. [cit. 2023-11-16].

¹³⁰ *Commissaire de justice, officier public et ministériel, garant de l'exécution judiciaire, spécialiste de la preuve et juriste de proximité*. Online. Chambre nationale des commissaires de justice. 2023. Dostupné z: <https://commissaire-justice.fr/>. [cit. 2023-11-16].

¹³¹ European e-justice. *Jak vymáhat soudní rozhodnutí? – Francie*. Online. [2023]. Dostupné z: https://e-justice.europa.eu/52/CS/how_to_enforce_a_court_decision?FRANCE&member=1. [cit. 2023-11-16].

nad vykonávacím řízením. Spory se nejčastěji týkají vykonatelných ex. titulů nebo předběžných opatření.¹³²

Povolání exekučního soudce vzniklo v roce 1991 se snahou zjednodušit vykonávací řízení. Konkrétně tuto roli zastává předseda soudního tribunálu, který napomáhá nalézt rovnováhu mezi právy oprávněného a povinného. Exekuční soudce rozhoduje zásadně jako samosoudce. Jeho výlučné pravomoci jsou stanoveny v čl. L 213-6 COJ. Tento článek stanovuje, že do výlučně pravomoci exekučního soudce patří rozhodování sporů týkajících se vykonatelných ex. titulů a jiných sporů vzniklých v rámci výkonu rozhodnutí, a to i pokud se týkají otázek hmotného práva za podmínky, že nespádají do pravomoci jiného soudu. Stejná podmínka se týká i schvalování předběžných opatření a řešení sporů s nimi spojenými. Dále mezi pravomoci exekučního soudce patří projednávání náhrady škody z důvodu nesprávného provedení nebo naopak neprovedení opatření pro nucený výkon rozhodnutí nebo předběžného opatření. Pravomoci exekučního soudce nalezneme i v CPCP. Tento zákon stanoví v čl. L 121-2 pravomoc zrušit jakékoliv zbytečné nebo zneužívající opatření a zároveň nařídit oprávněnému náhradu škody v případě zneužití tohoto institutu. Uložit náhradu škody lze i povinnému v případě trvalého odmítní splnění jeho závazku nebo jiné soudem uložené povinnosti v rámci vykonávacího řízení. Zákonem stanovené pravomoci může exekuční soudce převést na jiné soudce. Pokud dojde k převodu pravomocí, musí se rovněž určit i doba trvání a rozsah tohoto pověření.¹³³

Exekuční soudce dále může provádět interpretaci sporných nároků, které vedli k zahájení řízení před ex. soudem, opravovat věcné chyby v opatřeních k nucenému výkonu rozhodnutí, přiznávat odkladné účinky nebo předběžně nařídit zaplacení částky. Naopak nemůže změnit nebo zrušit opatření, které slouží jako základ pro vykonávací řízení nebo pozastavit výkon těchto opatření (s výjimkou možnosti poskytnutí odkladného účinku).¹³⁴

Povolení od exekučního soudce až na některé výjimky není potřeba pro provedení opatření k nucenému výkonu rozhodnutí (způsobů provedení

---

¹³² Dictionnaire du droit privé. *Définition de Juge de l'exécution (JEX)*. Online. [2023]. Dostupné z: <https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F35820>. [cit. 2023-11-21].

¹³³ Conseil Départemental d'Accès au Droit des Landes. *Juge de l'Exécution (JEX)*. Online. [2023]. Dostupné z: <https://www.cdad-landes.justice.fr/La-justice-en-France/Les-Juridictions/Les-Juridictions-Judiciaires/Les-Tribunaux-Judiciaires/En-matiere-civile/Juge-de-l-Execution-JEX>. [cit. 2023-11-24].

¹³⁴ European judicial enforcement. *E-note 2 – The actors of enforcement*. Online. [2019]. Dostupné z: <http://www.europe-eje.eu/en/fiche-thematique/note-2-actors-enforcement-4>. [cit. 2023-11-24].

exekuce), pokud oprávněnému svědčí právo z ex. titulu. Výčet různorodých opatření k nucenému výkonu rozhodnutí nalezneme v CPCD a jedná se například o srážky ze mzdy, prodej movitých nebo nemovitých věcí. Povolení je vždy potřeba v případě provádění srážek ze mzdy nebo u prodeje nemovitých věcí.

Provádění opatření k nucenému výkonu rozhodnutí mají pevně stanovená pravidla čl. L 141-1 CPCD. Nemohou být prováděna v jiný čas než mezi 6:00 až 21:00 a ani v neděli nebo o svátcích. Tuto překážku lze odstranit na základě povolení exekučního soudce. Podle čl. L 111-4 CPCD jsou opatření vykonatelná ve lhůtě 10ti let od vydání ex. titulu. Při zahájení vykonávacího řízení se lhůta obnovuje.¹³⁵

Uplatňovat svoje zákonem stanovené pravomoci může exekuční soudce až po zahájení vykonávacího řízení. Bez vykonatelného ex. titulu nelze řízení zahájit. Výjimkou je například možnost oprávněného obrátit se na exekučního soudce s požadavkem provedení předběžného ochranného opatření, aniž by disponoval ex. titulem. Pro provedení předběžných opatření exekuční soudce ověří existenci pohledávky a okolnosti, které by mohly ohrozit její vymození s cílem ochrany práv oprávněného do vydání ex. titulu. Předběžná opatření mají formu zajišťovacího zabavení nebo soudního zajištění. Tyto opatření pozbydou platnost, pokud oprávněný nezahájí řízení ve věci samé s cílem získat soudní rozhodnutí potvrzující jeho pohledávku (ex. titul).¹³⁶

Pokud se jedná o spor, v němž dluh přesahuje částku vyšší než 10 000 Eur nebo o spor v rámci provádění opatření formou prodejem nemovité věci, je u účastníků v rámci řízení před ex. soudem vyžadováno obligatorní právní zastoupení advokátem. To platí i v případě odvolacího řízení.¹³⁷

6.4.3 Příslušnost exekučního soudu dle francouzského právního řádu

Na základě výše zmíněné soudní reformy z roku 2020 je nově věcně příslušným ex. soudem k rozhodování sporů týkající se vykonatelných ex. titulů a jiných sporů vzniklých v rámci exekučního řízení soudní tribunál, který představuje specializovaný soud prvního stupně.¹³⁸

---

¹³⁵ European e-justice. *Jak vymáhat soudní rozhodnutí? – Francie*. Online. [2023]. Dostupné z: https://e-justice.europa.eu/52/CS/how_to_enforce_a_court_decision?FRANCE&member=1. [cit. 2023-11-16].

¹³⁶ Tamtéž.

¹³⁷ Service-public.fr. *Exécution d'une décision du juge civil*. Online. [2023]. Dostupné z: <https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F1780>. [cit. 2023-11-27].

¹³⁸ Ministère de la Justice. *Réforme de l'organisation judiciaire*. Online. [2019]. Dostupné z: <https://www.justice.gouv.fr/actualites/actualite/reforme-lorganisation-judiciaire>. [cit. 2023-11-20].

Místní příslušnost ex. soudu je určována dvěma způsoby. Pravidlo v čl. R 121-2 CPCD stanovuje žalobci (oprávněnému nebo povinnému) možnost podat žalobu ex. soudu, který se nachází v místě bydliště povinného nebo ex. soudu, v jehož obvodu je opatření pro nucený výkon rozhodnutí prováděno, nestanoví-li zákon jinak. Žalobce tak má v zásadě možnost volby mezi dvěma ex. soudy. Výjimkou z tohoto obecného pravidla je například řešení sporů vzniklých v rámci prováděného opatření k nucenému výkonu rozhodnutí formou přikázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu nebo srážek ze mzdy, kde je místně příslušný pouze ex. soud, v jehož obvodu má povinný bydliště. Ex. soud, v jehož obvodu se nachází nemovitá věc bude místně příslušný v případě řešení sporů vzniklých z provádění opatření nuceného výkonu rozhodnutí formou prodejem nemovité věci nebo vyklizením. Pokud není znám pobyt povinného, je příslušným ex. soudem soud v místě výkonu opatření. Pokud daný ex. soud není příslušný, má v souvislosti s čl. R 121-1 povinnost na vlastní podnět vyslovit nepřislušnost.¹³⁹

6.4.4 Shrnutí

Český právní řád na rozdíl od francouzského právního řádu v oblasti exekucí nezná pojem exekuční soudce, ale pouze pojem exekuční soud. CPCD svěřuje pravomoci přímo exekučnímu soudci, zatímco český ex. řád ex. soudu. Francouzského exekučního soudce představuje předseda věcně a místně příslušného soudního tribunálu, který je oprávněn své pravomoci převést na jiného soudce, zatímco jeho obdobu „českého exekučního soudce“ představuje soudce ex. soudu zvolený na základě rozvrhu práce.

V rámci komparace místní příslušnosti spatřuji největší odlišnost v možnosti žalobce si podle CPCD zvolit mezi dvěma ex. soudy (samozřejmě až na některé stanovené výjimky).

Pravomoci srovnávaných subjektů jsou až na některé výjimky odlišné. Největší odlišnost spatřuji v absenci nutnosti udělení souhlasu francouzským ex. soudcem s výkonem opatření k nucenému výkonu rozhodnutí (způsobů výkonu rozhodnutí) až na některé zákonem stanovené výjimky. Podle českého ex. řádu je nezbytnost vydání „souhlasu s vedením exekuce“ ex. soudem formou vydání pověření soudnímu exekutorovi. Dále český ex. soud nemá na rozdíl

---

¹³⁹ Service-public.fr. *Saisir le juge de l'exécution (JEX)*. Online. [2023]. Dostupné z: <https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F35820>. [cit. 2024-02-15].

od francouzského exekučního soudce pravomoc řešit veškeré spory vzniklé v exekučním řízení. Před českým ex. soudem lze řešit pouze spory opoziční a impugnační, které se týkají zastavení exekučního řízení. Ostatní spory (např. spory vylučovací, poddlužnické) řeší soud nalézací.

V rámci českého právního řádu nenalezneme obligatorní právní zastoupení účastníků řízení před ex. soudem. Podle francouzského právního řádu je stanoveno obligatorní zastoupení účastníků řízení advokátem v řízení před ex. soudem, jedná-li se o spor přesahující částku 10 000 Eur, spor v rámci provádění opatření formou prodejem nemovité věci nebo u odvolání proti rozhodnutí exekučního soudce.

7 Postavení oprávněného a povinného v ČR a ve vybraných zemích EU

7.1 Oprávněný

Osobu oprávněného lze definovat dvěma způsoby. Jedná se o osobu, v jejíž prospěch byl vydán ex. titul nebo o osobu, na kterou bylo převedeno právo z ex. titulu a tuto skutečnost prokázala. Oprávněný je osobou aktivně legitimovanou k podání ex. návrhu na základě práva vyplývajícího z ex. titulu, kterou ex. řád označuje v § 36 odst. 1 za účastníka řízení. Věřitel se v ex. návrhu sám za oprávněného označuje. K plnému uplatnění svých práv je nutné, aby se jednalo o osobu s právní osobností a právní způsobilostí.¹⁴⁰

Právní osobnost neboli způsobilost mít práva a povinnosti má FO od svého narození až do smrti. Ekvivalentně je PO nositelem právní osobnosti od svého vzniku až do zániku. Právní osobnost rovněž představuje neodstranitelnou podmínku řízení, důsledkem jejíž absence dochází k zastavení řízení v souvislosti s § 104 odst. 1 o.s.ř. V rámci exekučního řízení může nastat fikce přiznání právní osobnosti některým subjektům. Například daňový řád v § 175 odst. 1 přiznává právní osobnost finančním úřadům v rámci provádění daňové exekuce.

Pojem právní způsobilost nebo také procesní způsobilost lze definovat jakožto způsobilost jednat samostatně před soudem a zároveň způsobilost nabývat vlastním právním jednáním práva a zavazovat se k povinnostem. Rozsah právní způsobilosti upravuje § 20 o.s.ř. Ustanovení přiznává každému právní způsobilost v rozsahu, v jakém je daná osoba svéprávná. Na rozdíl od právní osobnosti představuje právní způsobilost odstranitelnou podmínku řízení. Nedostatek podmínky právní způsobilosti je nejčastěji zhojen ustanovením opatrovníka, který osobu v řízení zastupuje. U PO je rovněž možné ustanovit opatrovníka, nicméně většinou za PO jedná člen statutárního orgánu nebo zaměstnanec pověřený statutárním orgánem na základě § 21 odst. 1 o.s.ř. Obecně se zastupování účastníků řídí o.s.ř.¹⁴¹

Výjimečně se v exekučním řízení můžeme setkat i s institutem dalšího oprávněného. Tímto institutem se podrobněji zabývá zákon o souběhu exekucí,

¹⁴⁰ SVOBODA, Karel. *Exekuční řízení. Civilní proces z pohledu účastníka*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020. s. 38.

¹⁴¹ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád. Komentář*. 5. vydání. Praha: C.H. Beck, 2022. s. 214-217.

který obsahuje úpravu odlišnou od o.s.ř. Zákon o souběhu exekucí v § 15b odst. 2 připouští dalšího oprávněného pouze u způsobu provedení exekuce formou správy nemovité věci a u prodeje movité nebo nemovité věci. Procesní práva dalších oprávněných se liší v závislosti na způsobu provedení exekuce. Na rozdíl od dalšího oprávněného se v rámci exekučního řízení nesetkáme s institutem vedlejšího účastenství¹⁴². Vylučuje to samostatná povaha exekučního řízení.¹⁴³

7.2 Povinný

Osobu povinného lze definovat jako osobu, které ex. titul ukládá splnit povinnost nebo na kterou přešla povinnost z ex. titulu a je za povinného označena v ex. návrhu (pasivně legitimována). Stejně jako oprávněný představuje povinný účastníka řízení na základě § 36 odst. 1 ex. řádu. Povinný musí být rovněž nadán právní osobností a právní způsobilostí k plnému uplatnění svých práv. V dnešní době se čím dál tím více setkáváme s problematikou nezletilých povinných například při nezaplacení jízdného a jeho následného vymáhání. Nicméně nezletilý může vystupovat i jako osoba oprávněná v případě vymáhání výživného. Rodič nezletilého v exekučním řízení nevystupuje jakožto účastník, nýbrž může vystupovat pouze jako zástupce nezletilého v řízení. V souvislosti se svým postavením může k zastupování nezletilého pověřit na základě plné moci advokáta. Nicméně z § 20 odst. 1 o.s.ř. vyplývá, že nezletilý může sám právně jednat (bez zastoupení) v rozsahu, v jakém je svéprávný.¹⁴⁴

7.3 Procesní společenství účastníků v exekuci

Povaha exekučního řízení nevyklučuje pluralitu subjektů (procesní společenství) na straně oprávněného nebo povinného. Podmínkou je, aby ex. titul stanovil právo více oprávněným nebo povinnost více povinným. Na základě § 40 odst. 3 ex. řádu vyplývá možnost, aby ex. titul uložil možnost jak dělitelného plnění, tak i společného a nerozdílného plnění. Pravidla pro společné a nerozdílné plnění stanovuje OZ v § 1872 a násl. Platí, že každý povinný musí splnit uloženou povinnost v celém rozsahu. Nicméně pokud povinnost splní jen některý z povinných, povinnost plnění u ostatních zaniká. Tímto způsobem nelze dojít

---

¹⁴² Ten, kdo má právní zájem na výsledku řízení (není přímým účastníkem řízení).

¹⁴³ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád. Komentář*. 5. vydání. Praha: C.H. Beck, 2022. s. 219.

¹⁴⁴ Tamtéž, s. 214-225.

k zániku povinností u dělitelných plnění v souvislosti s § 1871 OZ a násl., kde každý povinný musí splnit svoji část dluhu.¹⁴⁵

7.4 Změny v účastenství

Aktivní a pasivní legitimace vyplývá z ex. titulu. Pokud ex. návrh obsahuje nesprávné označení osoby aktivně a pasivně legitimované, může dojít k odmítnutí ex. návrhu ze strany exekutora. Ne vždy však věcná legitimace vyplývá z ex. titulu. Věcná legitimace může účastníkům vyplývat i z nastalých skutečností v rámci přechodu nebo převodu práv a povinností. Z hlediska vymezení času lze v návaznosti na § 36 odst. 3 až 5 ex. řádu rozdělit přechod a převod práv a povinností před zahájením řízení a po zahájení řízení.¹⁴⁶

7.4.1 Před zahájením exekučního řízení

Termíny převod a přechod práv nejsou obsahově totožné. Převod je založen na vůli stran subjektů práva, zatímco k přechodu dochází na základě jiné právní skutečnosti, než je vyjádření vůle subjektů (např. v důsledku smrti).

Základní pravidlo při přechodu a převodu práv a povinností před zahájením exekučního řízení stanovuje § 36 odst. 3 ex. řádu, který uvádí: „*Proti jinému, než kdo je v rozhodnutí označen jako povinný, nebo ve prospěch jiného, než kdo je v rozhodnutí označen jako oprávněný, lze vést exekuci, jen jestliže je prokázáno, že na něj přešla povinnost nebo přešlo či bylo převedeno právo z exekučního titulu*“. Pravidlo je aplikována jak na případy univerzální sukcese¹⁴⁷ (např. v případě dědění - přechodu), tak i na případy singulární sukcese¹⁴⁸ (např. v případě cese¹⁴⁹ - převodu). Ke změně oprávněného nebo povinného musí dojít před samotným podáním ex. návrhu a zároveň až po vydání ex. titulu. Přechod nebo převod práv a povinností se dokazuje podle § 36 odst. 4 ex. řádu pomocí listiny vydané nebo ověřené státním orgánem nebo notářem. Skutečnosti vedoucí k přechodu nebo převodu práv a povinností před samotným zahájením exekučního řízení na straně oprávněného

---

¹⁴⁵ WOLFOVÁ, Jitka; ŠTIKA, Martin. *Soudní exekuce*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. s. 43.

¹⁴⁶ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád. Komentář*. 5. vydání. Praha: C.H. Beck, 2022. s. 220-221.

¹⁴⁷ Dochází k převzetí všech práv a povinností (aktiv i pasiv).

¹⁴⁸ Dochází k převzetí jen některého práva nebo povinností.

¹⁴⁹ Postoupení pohledávky.

nebo povinného musí prokázat oprávněný. Nesplněním této podmínky dojde k odmítnutí ex. návrhu na základě § 39 ex. řádu.¹⁵⁰

7.4.2 Po zahájení exekučního řízení

Úpravu přechodu nebo převodu práv a povinností po zahájení exekučního řízení nalezneme v § 36 odst. 5 ex. řádu v obecné rovině a zároveň v § 107, 107a o.s.ř. z hlediska procesního postupu soudního exekutora. Z § 36 odst. 5 ex. řádu plyne, že namísto původního oprávněného vystupuje v exekučním řízení jeho právní nástupce (nový oprávněný) za podmínky, že po zahájení řízení nastala skutečnost, s kterou zákon spojuje přechod nebo převod práva původního oprávněného, o něž v exekučním řízení jde, a tato skutečnost je skutečně prokázána. Nový oprávněný poté přejímá stav řízení, který je tu v době, kdy do řízení vstupuje jakožto právní nástupce.¹⁵¹

Nejčastějším případem, kdy dochází ke změně oprávněného po zahájení exekučního řízení je cese. V případě cese nebo jiného právního jednání vedoucího k převodu práva postupuje soudní exekutor v souladu s § 107a o.s.ř. Pro realizaci této změny musí původní oprávněný podat návrh na změnu účastníka a nový oprávněný musí s převodem vyjádřit souhlas.

Postup v případě přechodu práv upravuje § 107 o.s.ř. a je spojován se zánikem způsobilosti být účastníkem řízení (zánikem právní osobnosti). V okamžiku, kdy se soudní exekutor dozví o této skutečnosti, bez návrhu vydá usnesení o změně účastníka.¹⁵²

Pravomoc rozhodovat o změně v osobě oprávněného po zahájení exekučního řízení náleží soudnímu exekutorovi. Ex. soud rozhoduje o této změně v případě, kdy exekutor nebyl k vedení exekuce zatím pověřen.¹⁵³

7.5 Práva a povinnosti oprávněného

Práva oprávněného odpovídají povinnostem povinného. Toto pravidlo platí samozřejmě i naopak. V rámci této kapitoly se zaměřím na nejdůležitější práva a povinnosti, které náleží oprávněnému v rámci exekučního řízení pro účely komparace se španělskou právní úpravou.

¹⁵⁰ ŠTIKA, Martin. *Exekuce v praxi*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2021. s. 63-64.

¹⁵¹ WOLFOVÁ, Jitka; ŠTIKA, Martin. *Soudní exekuce*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. s. 46.

¹⁵² Tamtéž, s. 46-47.

¹⁵³ SVOBODA, Karel. *Exekuční řízení. Civilní proces z pohledu účastníka*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020. s. 62.

Nejdůležitějším právem spojeným se samotným zahájením exekučního řízení představuje právo podat ex. návrh na základě vykonatelného ex. titulu. Každý má právo domáhat se svého nároku přiznaného ex. titulem. Jedná se o právo, nikoliv povinnost. Spolu s ex. návrhem může oprávněný navrhnout i způsob provedení exekuce, kterým však není exekutor nijak vázán. Tento proces je blíže popsán v předchozích kapitolách.

Demonstrativní výčet ex. titulů, které může k zahájení exekučního řízení oprávněný uplatnit v rámci ex. návrhu obsahuje § 40 ex. řádu. Formálním označením se tyto ex. tituly neshodují s označením v § 274 o.s.ř., nicméně lze dovést, že okruh ex. titulů je obsahově stejný. Konkrétně se jedná o:

1. Vykonatelné rozhodnutí soudu nebo exekutora, pokud přiznává právo, zavazuje k povinnosti nebo postihuje majetek.
2. Vykonatelné rozhodnutí soudu a jiného orgánu činného v trestním řízení, pokud přiznává právo nebo postihuje majetek.
3. Vykonatelný rozhodčí nález.
4. Notářský zápis se svolením k vykonatelnosti sepsaný podle zvláštního právního předpisu.
5. Vykonatelné rozhodnutí a jiný exekuční titul orgánu veřejné moci.
6. Jiná vykonatelná rozhodnutí a schválené smíry a listiny, jejichž výkon připouští zákon.

Mezi další ex. tituly podle jiných právních předpisů lze zařadit i některé tituly z insolvenčního řízení (např. seznam přihlášek konkursních věřitelů, v případě nepopření pohledávky nebo seznam přihlášených pohledávek), rozhodnutí Ústavního soudu (např. rozhodnutí o náhradě nákladů na základě zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu) nebo některé cizozemské tituly, jejichž uznávání a výkon je upraven na úrovni Evropské unie (např. nařízení Brusel I bis), mezinárodními smlouvami (např. Úmluva o uznávání a výkonu rozhodnutí o vyživovací povinnosti) nebo vnitrostátním zákonem č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém.¹⁵⁴

V rámci celého řízení má oprávněný a povinný právo na poučení o jejich procesních právech a povinnostech. Poučovací povinnost náleží soudnímu exekutorovi a nalezneme ji v ustanoveních ex. řádu i o.s.ř. Příkladem je § 39 odst. 1 ex. řádu, podle kterého musí exekutor poučit oprávněného v případě

---

¹⁵⁴ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád. Komentář*. 5. vydání. Praha: C.H. Beck, 2022. s. 276-319.

podání vadného exekučního návrhu o tom, jak správně opravit nebo doplnit ex. návrh tak, aby splňoval všechny náležitosti stanovené § 38 ex. řádu.

Mezi povinnosti exekutora odpovídající právu oprávněného a povinného patří i doručování písemností o různých nastalých skutečnostech. První doručenou písemností pro oprávněného do vlastních rukou je zejména vyrozumění o zahájení exekuce, případně rozhodnutí o odmítnutí nebo zamítnutí ex. návrhu nebo o zastavení exekučního řízení na základě § 43a odst. 7 ex. řádu.

Oprávněný má právo na úhradu nákladů exekuce na základě § 87 odst. 2 ex. řádu. O úhradě nákladů exekuce rozhoduje exekutor v souvislosti s § 88 odst. 1 ex. řádu formou příkazu k úhradě nákladů exekuce (rozhoduje o nákladech svých a oprávněného). Proti tomuto rozhodnutí lze podle § 88 odst. 3 ex. řádu podat námitku v 8 denní lhůtě od doručení příkazu. Námitka představuje prostředek obrany účastníků řízení.

Prostředky obrany oprávněného a povinného se až na některé výjimky (návrh na odklad výkonu rozhodnutí) velice podobají. Instituty obrany se blíže zabývá následující kapitola v rámci možnosti obrany povinného.

7.6 Práva a povinnosti povinného

Z důvodu rozsáhlosti tématu se v rámci této kapitoly zaměřím na možnosti ochrany a obrany povinného z hlediska jeho práv a povinností pro účely komparace se španělskou právní úpravou.

V rámci vývoje právního řádu České republiky v oblasti exekucí můžeme stále více spatřovat zvyšující se možnostmi ochrany a obrany práv povinného na úkor uspokojení oprávněného. Jako příklad mohou sloužit v poslední době často přijímané zákony v podobě Milostivého léta I., II. a III. Milostivé léto III. bylo aktuální pro rok 2023. Konkrétně se jednalo o zákon č. 182/2023 Sb., o mimořádném odpuštění a zániku některých daňových dluhů. Zjednodušeně tento zákon stanovil možnost odpuštění příslušenství u dluhů na sociálním pojištění, daní nebo některých dalších pohledávkách, které měl povinný vůči státu, a to za splnění podmínky včasného zaplacení pouze původní výše pohledávky.¹⁵⁵

---

¹⁵⁵ Milostivé léto.cz. *Milostivé léto 2023*. Online. [2019]. Dostupné z: <https://milostiveleto.cz/>. [cit. 2023-12-03].

7.6.1 Možnosti ochrany povinného

Pro povinného představuje pojem ochrana pasivní právo zajištěné právní řádem bez nutnosti aktivního uplatňování svých práv. Pojem ochrana je nutné odlišovat od pojmu obrana, která je spojována s aktivním jednáním (s uplatňováním práv zaručených právním řádem).

Ochranu zajišťuje právní řád formou zákonných ustanovení. Ex. řád stanovuje v § 46 odst. 1 povinnost pro soudního exekutora dbát na ochranu práv účastníků i třetích osob. Ustanovení o ochraně povinného představují pro exekutora určitou formu omezení v jeho postupech. V obecné rovině ochranu povinného zabezpečují již dříve popisované zásady exekučního řízení. Ochranu povinného lze spatřovat i v poučovací povinnosti soudního exekutora. Dále ochranu povinného zajišťují některé instituty, které jsou typické pro jednotlivé způsoby provedení exekuce stanovené ex. řádem nebo o.s.ř. Jedná se např. o nezabavitelnou částku¹⁵⁶ (§ 279 o.s.ř.) v rámci srážek ze mzdy, chráněný účet (§ 304c o.s.ř.) v rámci příkázání pohledávky z účtu u peněžního ústavu, věci nepodléhající výkonu rozhodnutí (§ 321, § 322 o.s.ř.) v rámci prodeje movitých nebo nemovitých věci, pohledávky nepodléhající výkonu rozhodnutí (§ 317 o.s.ř.) v rámci příkázání pohledávky nebo zajištění náhradního bydlení (§ 344 odst. 2 o.s.ř.) v rámci vyklizení s náhradou.¹⁵⁷

Věci nepodléhající výkonu rozhodnutí (exekuci) představují věci (movité nebo nemovité), jejichž prodej je podle zvláštních předpisů zakázán nebo které podle zvláštních předpisů výkonu rozhodnutí nepodléhají. Věci, jejichž prodej je zvláštními předpisy zakázán představují tzv. *res extra commercium*¹⁵⁸. Jedná se například o některé druhy pozemních komunikací (dálnice, silnic, místní komunikace), které mohou být vlastnictvím pouze některých veřejnoprávních subjektů (státu, kraje, obce). Příklad věcí, které podle zvláštních právních předpisů výkonu rozhodnutí nepodléhají, představují například movité věci, jež jsou originálem či rozmnoženinou autorského díla, k nimž se váže majetkové právo povinného podle zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech

---

¹⁵⁶ Výpočet stanovuje nařízení vlády č. 595/2006 Sb.

¹⁵⁷ WOLFOVÁ, Jitka; ŠTIKA, Martin. *Soudní exekuce*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. s. 88.

¹⁵⁸ Jedná se o věci neobchodovatelné, které nemohou být předmět soukromých práv.

souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů. Sám o.s.ř. obsahuje v § 322 výčet věcí, které nepodléhají výkonu rozhodnutí.¹⁵⁹

Judikaturou NS ČR byla vyvozena nutnost vykládat ustanovení § 322 o.s.ř. restriktivně, v důsledku čehož lze pod uvedené ustanovení podřadit pouze ty věci, jejichž zabavením by skutečně došlo ke snížení lidské důstojnosti povinného. Citované usnesení NS ČR tak doplňuje § 332 odst. 1 o.s.ř., který považuje za nezabavitelné ty věci, které se nacházející ve vlastnictví povinného nebo v SJM povinného a jeho manžela, pokud je povinný nezbytně potřebuje k uspokojování svých hmotných potřeb a své rodiny, případně k plnění svých pracovních úkolů, jakož i jiné věci, jejichž prodej by byl v rozporu s morálními pravidly.¹⁶⁰

Abychom zjistili, zda věci splňují tyto podmínky, je vždy nutné přihlížet ke konkrétním okolnostem u konkrétního povinného. Ustanovení § 322 odst. 2 až 6 o.s.ř. obsahují demonstrativní výčet věcí, které zejména tyto kritéria splňují. Konkrétně se jedná například o oblečení včetně prádla a obuvi, obvyklé vybavení domácnosti (např. lůžko, nádobí, lednička) v hodnotě nepřesahující cenu obvyklého vybavení domácnosti, studijní a náboženskou literaturu, věci osobní povahy nebo citové hodnoty (obrazové a zvukové záznamy povinného rodiny, snubní prsten), zdravotnické potřeby, hotové peníze do hodnoty dvojnásobku životního minima jednotlivce, domácí mazlíčky, věci nezbytně nutné k výkonu podnikatelské činnosti (je-li povinný podnikatel). U zmíněných věcí je z exekuce vyloučen i podíl vlastnického práva povinného, jedná-li se o věc patřící do spoluvlastnictví. O věc vyloučenou z výkonu rozhodnutí nepůjde v případě, kdy pachatel (povinný) některou z výše uvedených věcí získal z majetkového prospěchu trestnou činností. Tyto věci mohou totiž sloužit k uspokojení poškozeného (oprávněného). Podmínkou je však jejich označení oprávněným v ex. návrhu jakožto věci nabytých z majetkového prospěchu z trestné činnosti.¹⁶¹

Pokud i přes výše zmíněné dojde k zabavení věci nepodléhající výkonu rozhodnutí pro účely provedení exekuce, povinný má možnost bránit se podáním návrhu na zastavení exekuce na základě § 268 odst. 1 písm. d) ex. řádu (prostředek obrany). Třetí osoba¹⁶² je ve stejném případě aktivně legitimována

---

¹⁵⁹ SVOBODA, Karel; SMOLÍK, Petr; LEVÝ, Jiří; DOLEŽÍLEK, Jiří a kol. *Občanský soudní řád. Komentář*. 3. vydání. Praha: C.H. Beck, 2021. s. 1463-1467.

¹⁶⁰ Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 30 Cdo 147/2014, ze dne 16. 7. 2014.

¹⁶¹ SVOBODA, Karel; SMOLÍK, Petr; LEVÝ, Jiří; DOLEŽÍLEK, Jiří a kol. *Občanský soudní řád. Komentář*. 3. vydání. Praha: C.H. Beck, 2021. s. 1468-1471.

¹⁶² Osoba, které se exekuce netýká (není účastníkem řízení).

k podání návrhu na vyškrtnutí věci ze soupisu nebo vylučující (excindační) žaloby na základě § 68 ex. řádu a § 267 o.s.ř.

7.6.2 Možnosti obrany povinného

Pojem obrana (spojována s aktivním jednáním k uplatnění práv zaručených právním řádem) působí stejně jako pojem ochrana formou omezení postupu exekutora v průběhu exekučního řízení. Důraz je kladen na zásadu dispozitivní. Je na povinném, zda prostředky obrany uplatní. Prostředky obrany se uplatňují ve formě námitek, stížností, řádných opravných prostředků¹⁶³, mimořádných opravných prostředků¹⁶⁴ nebo návrhů.

S obranou ve formě námitek se setkáme v rámci ex. řádu v případě námítky podjatosti podle § 29 odst. 6 nebo námítky proti příkazu k úhradě nákladů exekuce podle § 88 odst. 3. Aktivně legitimováni k podání námitek jsou společně s povinným i oprávněný, případně další účastníci řízení (např. manžel povinného).

Samotný postup exekutora lze napadnout stížností. Podanou stížností se následně zabývá odbor dohledu a kárné agendy Ministerstva spravedlnosti ve spolupráci s kontrolní komisí Exekutorské komory ČR v souvislosti s § 113a ex. řádu. Stížnost mohou kromě povinného podat i ostatní účastníci. Podaná stížnost může vést k udělení výtky exekutorovi nebo k podání kárné žaloby na exekutora.¹⁶⁵

Obrana formou odvolání proti rozhodnutí exekutora je obecně přípustná. Ex. řád odkazuje v § 55c odst. 5 na subsidiární užití obecné úpravy odvolání nacházející se v § 201 až 226 o.s.ř. Odvolání představuje řádný opravný prostředek. Tento opravný prostředek nelze uplatnit podle § 55c ex. řádu proti rozhodnutí exekutora o návrhu na vyškrtnutí věci ze soupisu, exekučnímu příkazu, usnesení o změně nebo zrušení exekučního příkazu nebo příkazu k úhradě nákladů exekuce. Není ovšem vyloučeno napadnout usnesení o nařízení exekuce. Lhůta pro podání činí na základě § 55c odst. 4 ex. řádu 15 dnů a začíná běžet od doručení písemného vyhotovení rozhodnutí. Aktivně legitimováni na základě § 55c odst. 1 ex. řádu mohou být kromě povinného a oprávněného i další účastníci řízení (manžel povinného). Podání je nutné učinit u exekutora, proti jehož

¹⁶³ Směřují proti rozhodnutí, které dosud nenabylo právní moci.

¹⁶⁴ Směřují proti rozhodnutí, které již nabylo právní moci.

¹⁶⁵ Justice.cz. *Jak si stěžovat na soudního exekutora*. Online. [2024]. Dostupné z: <https://exekuce.justice.cz/jak-si-stezovat-na-soudniho-exekutora/>. [cit. 2024-02-25].

rozhodnutí odvolání směřuje. Exekutor po doručení odvolání následně činí v souvislosti s § 55c odst. 6 ex. řádu stejné úkony jako soud prvního stupně při doručení odvolání v rámci civilního procesu. Například může odvolání usnesením odmítnout pro opožděnost, případně pomoc k odstranění vad. Přípustné a včasné podané odvolání předkládá exekutor v souvislosti s § 55c odst. 6 ex. řádu společně s exekučním spisem odvolacímu soudu. Samotné odvolací řízení na základě § 55c odst. 2 ex. řádu probíhá před krajským soudem, v jehož obvodu působí ex. soud. V praxi povinní často podávají nedůvodné a neopodstatněné odvolání s cílem exekuci co nejvíce zdržet, jelikož do rozhodnutí o odvolání nemůže být exekuce provedena.

Mimořádné opravné prostředky, které může v rámci své obrany povinný i další účastníci využít, představuje žaloba pro zmatečnost (pouze z důvodu § 229 odst. 4 o.s.ř.) a dovolání (§ 236 a násl. o.s.ř.) za předpokladu splnění zákonných podmínek. O.s.ř. v § 254 odst. 2 stanovuje nemožnost podání žaloby na obnovu výkonu rozhodnutí (exekuce).

Návrhy povinného představují například návrh na zastavení exekuce nebo návrh na odklad exekuce. Proces zastavení exekuce je upraven v § 55 ex. řádu a v § 268 až 269 o.s.ř. Jedná se o jediný opravný prostředek proti vedení exekuce. K zastavení exekuce může dojít na základě návrhu, ale i bez návrhu (*ex offo*). Aktivně legitimován k podání návrhu na zastavení je povinný, manžel povinného (viz. kapitola 8.5.4) a oprávněný (případně i další viz. níže). Pouze pro povinného stanovuje ex. řád objektivní 30ti denní lhůtu pro podání návrhu na zastavení exekuce, která počíná běžet od doručení výzvy ke splnění vymáhané povinnosti anebo subjektivní 15ti denní lhůtu počínající běžet ode dne, kdy se povinný dozvěděl o důvodu zastavení exekuce. Ex. řád přiznává podanému návrhu na zastavení exekuce v objektivní lhůtě odkladný účinek. Tento účinek nenastává v případě podání návrhu v rámci subjektivní lhůty. Důvody zastavení exekuce lze rozdělit na obecné a speciální.¹⁶⁶

Jako obecné důvody stanovené § 268 odst. 1 o.s.ř., které se vztahují na všechny způsoby provedení exekuce, lze uvést tyto případy: zrušení ex. titulu po pověření exekutora, bezvýslednost exekuce (průběh exekuce značí nedostatek výtěžku, který nepokryje ani náklady exekuce), zastavení navrhne sám oprávněný, exekuce postihuje věci nepodléhající výkonu rozhodnutí na základě § 321 až 322

---

¹⁶⁶ ŠTIKA, Martin. *Exekuce v praxi*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2021. s. 133.

o.s.ř. nebo pokud nebyl v době nařízení exekuce ex. titul po formální nebo materiální stránce vykonatelný.

Speciální důvody jsou vždy specifické pro konkrétní způsoby provedení exekuce nebo konkrétní situace. Nelze tudíž uvést jediný paragraf s taxativním výčtem všech speciálních důvodů. Příkladem je zastavení exekuce prováděné srážkami ze mzdy na návrh plátce mzdy podle § 290 odst. 1 z důvodu, že povinný po dobu 1 roku vůbec nepobírá mzdu nebo nepobírá mzdu alespoň v takové výši, aby mohly být srážky ze mzdy prováděny. Odst. 2 stejného paragrafu umožňuje, aby návrh podal i povinný, pokud jsou srážky ze mzdy prováděny jen za účelem vymožení běžného výživného a zároveň lze předpokládat, že povinný vzhledem k svému chování a poměru k práci bude plnit výživné i dále a dobrovolně. Speciální důvod zastavení exekuce v souvislosti § 414 insolvenčního zákona představuje skončení insolvence na základě splnění oddlužení.¹⁶⁷

Judikatura NS ČR se zabývala otázkou zastavení exekuce v návaznosti na podání „šikanózního exekučního návrhu“. Konkrétně se jedná o případ, kdy oprávněný podá ex. návrh poté, co povinný projevil snahu o dobrovolné plnění, nicméně ke splnění povinnosti nedošlo z důvodu nedostatečné součinnosti ze strany oprávněného (např. nepřijal plnění). Cílem „šikanózního ex. návrhu“ není vymožení uložené povinnosti, ale zatížení povinného náhradou nákladů exekuce. Tento důvod zastavení exekuce lze podřadit pod § 268 odst. 1 písm. h) o.s.ř., který odkazuje na jiné důvody nevykonatelnosti rozhodnutí.¹⁶⁸

Po doručení návrhu na zastavení exekuce vyzve exekutor podle § 55 odst. 3 ex. řádu ostatní účastníky, aby se k návrhu vyjádřili. Dojde-li k souhlasu od všech účastníků, exekutor návrhu vyhoví a exekuci zastaví. Nevyhoví-li exekutor návrhu sám, postoupí jej spolu s exekučním spisem na základě § 55 odst. 1 ex. řádu ex. soudu, který v souvislosti s § 55a ex. řádu může exekuci zastavit jen za předpokladu zaplacení nákladů exekuce.

Bez podání návrhu na zastavení exekuce může exekutor zastavit exekuci například podle § 55 odst. 4 ex. řádu za předpokladu udělení souhlasu oprávněným nebo v případě nesložení přiměřené zálohy na náklady exekuce podle § 55 odst. 6 ex. řádu. Exekuci může zastavit z vlastní iniciativy i ex. soud v souvislosti s ustanovením § 55 odst. 5 ex. řádu na základě výše uvedených obecných důvodů. Obecně musí být exekuce zastavena v souvislosti

---

¹⁶⁷ Tamtéž, s. 134-136.

¹⁶⁸ Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 20 Cdo 562/2018, ze dne 2. 5. 2018.

s § 55 odst. 7 ex. řádu, pokud po dobu 6ti let od vyznačení doložky provedení exekuce nedošlo ani k částečnému uspokojení¹⁶⁹ vymáhané pohledávky. Toto pravidlo neplatí v případě, že je exekucí postihována nemovitá věc. Zastavení exekuce nemá vliv na již provedené úkony a již vymožená plnění.¹⁷⁰

Mezi návrhy, které představují obranné prostředky povinného lze zařadit i návrh na odklad exekuce. Na rozdíl od zastavení exekuce se jedná o prostředek pouze dočasné ochrany povinného před exekucí. Úpravu odkladu exekuce nalezneme v ustanoveních § 54 ex. řádu a § 266 o.s.ř. K odkladu může dojít na základě návrhu, ale i bez podání návrhu. Aktivně legitimovaný k podání návrhu je povinný, případně manžel povinného, pokud je exekucí postihován výlučný majetek manžela povinného nebo majetek nacházející se v SJM. Lhůta pro podání návrhu není zákonem stanovena.¹⁷¹ Důvodů pro podání návrhu na odklad exekuce existuje mnoho, proto se zaměřím na uvedení pouze některých příkladů.

Společně s podáním návrhu na zastavení exekuce umožňuje ex. řád v souvislosti s § 54 odst. 6, aby povinný podal i návrh na odklad exekuce. V tomto případě dojde k odkladu exekuce až do nabytí právní moci rozhodnutí o návrhu na zastavení exekuce za podmínky složení vratné jistoty ve výši vymáhané pohledávky, nákladů oprávněného a nákladů exekuce. Nedojde-li k zastavení, jistota je využita k uspokojení vymáhané pohledávky a k náhradě nákladů oprávněného a exekuce. Nejčastější důvod odkladu exekuce nalezneme v ustanovení § 266 odst. 1 o.s.ř., které stanovuje možnost podání návrhu na odklad exekuce, jestliže se povinný bez své viny ocitl přechodně v takovém nepříznivém postavení (sociálním, ekonomickém), kde by neprodlené provedení exekuce mohlo mít pro povinného nebo příslušníky jeho rodiny zvláště nepříznivé následky, a to za podmínky, že oprávněný nebude odkladem provedení exekuce vážně poškozen.¹⁷²

Od podání návrhu na odklad exekuce do vydání rozhodnutí o tomto návrhu nemůže exekutor zajišťovat majetek povinného ani provádět exekuci. Toto pravidlo platí pouze, pokud povinný složil jistotu a podal návrh na zastavení

---

¹⁶⁹ Výše postačující alespoň ke krytí nákladů exekuce.

¹⁷⁰ ŠTIKA, Martin. *Exekuce v praxi*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2021. s. 137-138.

¹⁷¹ Tamtéž, s. 126.

¹⁷² Tamtéž, s. 125-126.

exekuce podle výše zmíněného § 55 odst. 6 ex. řádu. U ostatních důvodů je účinkem odkladu exekuce pouze nemožnost exekuci provést.¹⁷³

Z Judikatury NS ČR v souvislosti s § 54 odst. 3 ex. řádu vyplývá, že účinky odkladu exekuce nenastávají, a tudíž může exekutor dále zajišťovat majetek a provádět exekuci, pokud povinný podá návrh, který je zřejmě bezúspěšným uplatňováním nebo bráněním práva. Stejně tomu bude i v případě znovu podání návrhu s tvrzenými skutkovými okolnostmi, které se shodují s již předchozím podaným návrhem na odklad. Citovaná judikatura takto znemožňuje zneužívání tohoto institutu obrany.¹⁷⁴

O návrhu rozhoduje exekutor, který je oprávněn odložit provedení exekuce pouze na konkrétně stanovenou dobu. Ta může být stanovena časovým úsekem nebo určitým okamžikem (např. do nabytí právní moci usnesení o zastavení exekuce). Ex. soud v souvislosti s § 54 odst. 12 ex. řádu o návrhu rozhoduje v případě, že mu exekutor do 7 dnů nevyhoví. Po uplynutí lhůty exekutor věc postoupí ex. soudu společně s ex. spisem. Odklad exekuce nastává doručením usnesení o odkladu exekuce povinnému nebo po nabytí právní moci tohoto usnesení.¹⁷⁵

V § 54 ex. řádu nalezneme několik důvodů pro odklad exekuce bez nutnosti podat návrh ze strany povinného. Exekutor nebo ex. soud může odložit provedení exekuce pro případ odložení vykonatelnosti ex. titulu nebo lze-li důvodně v dohledné době očekávat zastavení exekuce. Při odkladu jsou zároveň zachovány účinky inhibitoria a arrestatoria, které může exekutor nebo ex. soud omezit. Pokračovat v provedení exekuce lze až po uplynutí doby pro odklad exekuce.¹⁷⁶

7.7 Porovnání s jinými zeměmi EU

V rámci této kapitoly se zaměřím na komparaci některých práv a povinností oprávněného a povinného podle španělského právního řádu s českým právním řádem v oblasti exekučního řízení. Španělský právní řád jsem si vybral z důvodů mého blízkého vztahu ke Španělsku a zvědavosti ohledně fungování zdejšího exekučního řízení.

---

¹⁷³ Tamtéž, s. 127.

¹⁷⁴ Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 21 Cdo 1465/2014, ze dne 24. 6. 2014.

¹⁷⁵ ŠTIKA, Martin. *Exekuce v praxi*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2021. s. 128.

¹⁷⁶ Tamtéž, s. 128.

7.7.1 Exekuce dle španělského právního řádu obecně

V rámci španělského právního řádu se na rozdíl od českého právního řádu setkáváme jen s výkonem rozhodnutí (*ejecución*), který je prováděn pouze na úrovni soudů. Neexistuje zde dvojkolejnost výkonu rozhodnutí. Soudce (*Juez*) tak představuje jediný subjekt oprávněný k nucenému výkonu rozhodnutí. Pomoc soudům a soudcům představují soudní vykonavatelé (*letrados de la administración de justicia*), kterým je svěřeno provádění konkrétních úkonů pro realizaci exekuce. Jedná se například o vydávání žádosti o platbu nebo zabavování majetku povinného.¹⁷⁷

Prameny úpravy výkonu rozhodnutí ve Španělsku představuje španělská ústava z roku 1978 = *Constitución española*, která pověřuje soudce a soudy úkolem vydávat rozhodnutí a rovněž je vykonávat, občanský soudní řád = *Ley de Enjuiciamiento Civil* (dále jen „LEC“) upravující výkon rozhodnutí obecně a Organizační řád soudů = *Ley organica del poder judicial*.¹⁷⁸

7.7.2 Účastníci výkonu rozhodnutí dle španělského právního řádu

Kdo je účastníkem (stranou) výkonu rozhodnutí definuje čl. 538 LEC. Jedná se o osobu (osoby), která navrhuje výkon rozhodnutí a o osobu (osoby), proti které je výkon rozhodnutí veden.

Definice oprávněného (*ejecutante*) vyplývá z čl. 538 odst. 2 LEC. Jedná se o osobu, která vystupuje jako věřitel v ex. titulu nebo o osobu, na kterou bylo převedeno právo vyplývající z ex. titulu.

Čl. 538 odst. 2 LEC obsahuje i výčet povinných osob (*ejecutado*), proti nimž může oprávněný podat návrh na výkon rozhodnutí (žalobu). Jako povinná osoba může v řízení vystupovat:

1. Dlužník, kterému toto postavení vyplývá z ex. titulu.
2. Ten, kdo sice není ex. titulem označen za dlužníka, ale osobně za vzniklý dluh odpovídá na základě zákona, smlouvy nebo je-li veřejnou listinou prokázáno jeho ručitelství.
3. Kdokoliv, kdo rovněž není v ex. titulu označen za dlužníka, ale jedná se o vlastníka majetku určeného k úhradě dluhu na základě zákona nebo smlouvy.

---

¹⁷⁷ European e-justice. *Jak vymáhat soudní rozhodnutí? - Španělsko*. Online. [2023]. Dostupné z: https://e-justice.europa.eu/52/CS/how_to_enforce_a_court_decision?SPAIN&member=1. [cit.2023-12-09].

¹⁷⁸ Tamtéž.

Povinného z bodu č. 3 si lze představit jakožto osobu mající hypoteční úvěr. Výkon rozhodnutí vedený na vlastníka majetku zvláště určeného k úhradě dluhu je omezen pouze na tento majetek.¹⁷⁹

LEC v čl. 539 stanovuje obligatorní právní zastoupení oprávněného a povinného v rámci vykonávajícího řízení. Právní zastoupení tvoří pouze advokát, který spíše účastníky „vede“, ale i prokurátor, který účastníky zastupuje v řízení před soudem a jsou mu doručovány listiny určené účastníkům. LEC stanovuje několik výjimek z obligatorního právního zastoupení. Právní zastoupení není vyžadováno v souvislosti s čl. 23 a čl. 31 LEC, pokud výkon rozhodnutí směřuje na částku nepřesahující 2 000 Eur.¹⁸⁰

7.7.3 Exekuční tituly oprávněného dle španělského právního řádu

Výkon rozhodnutí je ve Španělsku prováděn na základě žaloby podané k věcně a místně příslušnému soudu. Žaloba oprávněného na výkon rozhodnutí musí obsahovat zároveň návrh na zahájení výkonu rozhodnutí. Do návrhu na zahájení výkonu rozhodnutí musí být „vtělen“ konkrétní pravomocný ex. titul, na jehož základě má být výkon rozhodnutí proveden. Čl. 517 LEC uvádí taxativní výčet ex. titulů, které může oprávněný užít pro zahájení a následné provedení výkonu rozhodnutí. Jedná se o:

1. Pravomocný rozsudek.
2. Rozhodčí nálezy a mediační dohody (registrovány v souladu se zákonem).
3. Potvrzující nebo schvalující soudní rozhodnutí o soudních smírech (popřípadě jiné dohody uzavřené během řízení).
4. Notářské zápisy.
5. Obchodní smlouvy s připojeným osvědčením zprostředkovatele obchodu (makléřem), který je členem profesního sdružení.
6. Zákoně vydané cenné papíry na doručitele nebo na jméno (představující splatné pohledávky) a kupóny shodující se s cennými papíry.
7. Osvědčení představující zaknihované cenné papíry ve formě účetních položek uvedených v zákoně o burze cenných papírů.

---

¹⁷⁹VLEX. *Partes en el proceso de ejecución*. Online. [2024]. Dostupné z: <https://vlex.es/vid/partes-proceso-ejecucion-395799830>. [cit. 2024-01-29].

¹⁸⁰Tamtéž.

8. Soudní příkazy stanovující maximální částku, které se lze domáhat formou náhrady škody uložené za zákonem stanovených podmínek v trestním řízení zahájeném v souvislosti s událostmi, na něž se vztahuje povinné pojištění odpovědnosti za škody způsobené provozem motorových vozidel.

9. Ostatní listiny vykonatelné dle jiného zákona.¹⁸¹

Rozsudek může představovat ex. titul i v případě, že není pravomocný. LEC pro takové případy stanovuje možnost konání předběžného výkonu rozhodnutí. Cílem předběžného výkonu rozhodnutí je ochrana nároku oprávněného. LEC u ex. titulů uvedených v bodě č. 3 vyžaduje kromě podání žaloby i doložení konkrétního obsahu těchto soudních rozhodnutí i v případě, že se jedná o rozhodnutí stejného soudu (nalézacího a zároveň soudu provádějícího výkon rozhodnutí). U ex. titulů uvedeného v bodě č. 4 je nutné, aby se jednalo o první vyhotovení (prvopis) notářského zápisu. U druhopisů platí, že musí být vydány prostřednictvím soudního rozhodnutí, jež uvádí osobu, která utrpí ztrátu nebo osobu, která ztrátu způsobila nebo musí být vydány se souhlasem všech účastníků. Obchodní smlouvy uvedené v bodě č. 5 představují složený ex. titul tvořený obchodní listinou a osvědčením. Příkladem je smlouva o úvěru uzavřená prostřednictvím zprostředkovatelem obchodu. Pro nařízení výkonu rozhodnutí na základě ex. titulu uvedeného v bodě č. 7 je nutné rovněž předložit notářský zápis obsahující zákonem stanovené požadavky (např. nominální hodnotu, počet kusů). Ex. titul v bodě č. 8 představuje zvláštní rozhodnutí vydané formou usnesení v rámci trestního řízení v případě, kdy nedojde k odsouzení obžalovaného nebo dojde k zastavení trestního řízení. Mezi zmíněné ostatní ex. tituly lze zařadit například pravomocné odsouzení k náhradě nákladů řízení, které lze v souvislosti s čl. 242 odst. 3 LEC uložit formou rozsudku nebo usnesení, ale také cizozemské tituly, jejichž výkon je upraven legislativou Evropské unie, mezinárodními smlouvami nebo vnitrostátními zákony.

Ex. tituly uvedené v bodech č. 4, 5, 6 a 7 představují mimosoudní tituly, které pro zahájení výkonu rozhodnutí musí směřovat na vymožení částky přesahující 300 Eur. Zároveň oprávněnému LEC v čl. 518 stanovuje u ex. titulů

---

¹⁸¹ VLEX. *Títulos de ejecución*. Online. [2024]. Dostupné z: <https://vlex.es/vid/titulos-ejecucion-395800482>. [cit. 2024-01-30].

uvedených v bodech č. 1, 2 a 3 prekluzi práva¹⁸² na podání žaloby na výkon rozhodnutí po uplynutí 5ti let od nabytí právní moci těchto rozhodnutí.¹⁸³

Po podání bezvadné žaloby oprávněným a za předpokladu splnění dalších procesních podmínek vydá soudce usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí, na jehož základě vydá soudní vykonavatel vhodná opatření k provedení výkonu rozhodnutí.¹⁸⁴

7.7.4 Možnosti ochrany povinného dle španělského právního řádu

Španělský právní řád obsahuje řadu institutů ochrany. Z důvodu rozsáhlosti tématu se v této kapitole zaměřím pouze na některé pro účely právní komparace.

Ustanovení, které se týkají ochrany povinného, představují například čl. 605 až 612 LEC stanovující druhy majetku, které nemohou být předmětem výkonu soudních rozhodnutí. Ustanovení uvádějí příklady absolutně nezabavitelného majetku, nezabavitelného majetku ve vztahu k povinnému a omezení zabavování mzdy, platu, důchodu, odměny nebo podobných příjmů. Absolutně nezabavitelný majetek představuje majetek, který v žádném případě nemůže podléhat výkonu rozhodnutí. Jedná se o domácí mazlíčky, majetek, který nemá žádnou nebo velice malou majetkovou hodnotu, majetek prohlášený za nezabavitelný¹⁸⁵ (např. národní památky), majetek prohlášený za nezabavitelný přímo zákonem (věci *res extra commercium*) a vedlejší práva, která nelze zcizit odděleně od hlavního práva (např. předkupní právo). Příklady nezabavitelného majetku ve vztahu k povinnému uvádí čl. 606 LEC. Jedná se o nábytek, vybavení domácnosti a oblečení povinného nebo rodiny povinného, které nelze považovat za nadbytečné. Do této skupiny lze zařadit i potraviny, pohonné hmoty a další věci, které soud považuje za nezbytné k tomu, aby povinný a jím vyživované osoby žili přiměřeně důstojně. Dále představují nezabavitelný majetek knihy a nástroje povinné osoby potřebné k výkonu povolání, umění nebo živnosti a to v případě, že hodnota tohoto majetku není úměrná výši dluhu¹⁸⁶, náboženské předměty, částky, které za nezabavitelné výslovně prohlašuje zákon (čl. 607 LEC)

---

¹⁸² Zánik práva jeho neuplatněním ve stanovené lhůtě.

¹⁸³ VLEX. *Títulos de ejecución*. Online. [2024]. Dostupné z: <https://vlex.es/vid/titulos-ejecucion-395800482>. [cit. 2024-01-30].

¹⁸⁴ Tamtéž.

¹⁸⁵ Majetek, který nelze převést na 3. osoby.

¹⁸⁶ Například nelze zabavit traktor v hodně několik stovek tisíc eur, který povinný používá k podnikání, pokud dluh činí tisíc euro.

a majetek a částky, které jsou výslovně prohlášeny za nezabavitelné na základě smluv ratifikovaných Španělskem.

Čl. 607 LEC uvádí procenta, která lze zabavit ze mzdy, platu, důchodu, odměny nebo podobných příjmů povinné osoby v rámci výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy. Nezabavitelné částky se odvíjejí od minimální španělské mzdy. V rámci výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy nelze obstatit mzdu představující částku nižší než je minimální španělská mzda¹⁸⁷. Stanovená omezení neplatí v případě výkonu rozhodnutí plynoucí z příkazu k uhrazení výživného.¹⁸⁸

Podle LEC je jakékoli zabavení nezabavitelného majetku absolutně neplatné. Pokud k zabavení takového majetku přesto dojde, povinný se může na základě čl. 609 LEC domáhat neplatnosti u soudu, který výkon rozhodnutí provádí prostřednictvím řádných opravných prostředků.¹⁸⁹

7.7.5 Možnosti obrany povinného dle španělského právního řádu

V rámci výkonu rozhodnutí může povinný k ochraně svých práv využít různé typy prostředků obrany. Tato kapitola uvádí jen některé příklady pro účely právní komparace.

Jedním z nejdůležitějších prostředků obrany představují námitky proti nařízení výkonu rozhodnutí, které LEC upravuje v čl. 556 až 561 LEC. Důvody námitek se dělí na věcné a procesní. Jejich zákonný výčet je taxativní. Věcné důvody se liší podle druhu ex. titulu, na jehož základě je výkon rozhodnutí zahájen. Procesní důvody jsou pro všechny ex. tituly shodné. Námitky v souvislosti s čl. 556 LEC představují jediný opravný prostředek proti nařízení výkonu rozhodnutí. Aktivně legitimovaný je pouze povinný (případně manžel povinného). Námitku musí uplatnit v prekluzivní 10ti denní lhůtě, která počíná běžet od oznámení usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí.¹⁹⁰

Mezi věcné důvody námitek proti výkonu rozhodnutí zahájeného na základě soudních rozhodnutí nebo rozhodčích nálezů patří například prekluze práva pro podání žaloby po uplynutí 5ti leté lhůty nebo již dříve splnění vymáhané povinnosti.

---

¹⁸⁷ Cca 1 000 Eur.

¹⁸⁸ LegalPigeon. *Art 605 LEC: ¿qué tipo de bienes son inembargables?* Online. [2023]. Dostupné z: <https://legalpigeon.com/art-605-lec-tipo-bienes-inembargables/>. [cit. 2023-12-10].

¹⁸⁹ Tamtéž.

¹⁹⁰ European e-justice. *Jak vymáhat soudní rozhodnutí? - Španělsko*. Online. [2023]. Dostupné z: https://e-justice.europa.eu/52/CS/how_to_enforce_a_court_decision?SPAIN&member=1. [cit. 2023-12-09].

Procesní důvody společné pro všechny ex. tituly představují například nedostatek aktivní legitimace, nedostatek právního zastoupení účastníků nebo absolutní neplatnost nařízení výkonu rozhodnutí (v případě vedení výkonu rozhodnutí na základě ex. titulu nesplňujícího zákonné požadavky).¹⁹¹

Jedná-li se o výkon rozhodnutí probíhající na základě mimosoudních ex. titulů, LEC přiznává podané bezvadné a včasné námitce účinek odkladu výkonu rozhodnutí. Toto pravidlo neplatí v případě ex. titulů soudních. Zároveň podáním námitky, kterou soud nezamítne, dochází k zahájení sporného řízení upraveného v čl. 559 až 561 LEC. Jednání o námitce se koná před prvoinstančním nalézacím soudem. Výsledkem sporného řízení je vydání usnesení, které nařízení výkonu rozhodnutí buď potvrdí a ve výkonu rozhodnutí je pokračováno, nebo uznává za zcela či z části neplatné. Proti tomuto usnesení je přípustné odvolání.¹⁹²

LEC obsahuje i další možnosti obrany v rámci výkonu rozhodnutí prostřednictvím řádných opravných prostředků (odvolání), mimořádných opravných prostředků (mimořádný prostředek pro porušení procesních norem, kasační stížnost, opravný prostředek v zájmu zákona) a návrhů (návrh na odklad výkonu rozhodnutí).

Úpravu odkladu a ukončení výkonu rozhodnutí nalezneme v čl. 565 až 570 LEC. K odkladu výkonu rozhodnutí může dojít na základě zákona, na základě rozhodnutí soudu z vlastní iniciace, na návrh účastníka nebo souhlasem všech účastníků řízení, pouze v zákonem stanovených případech.¹⁹³

K odkladu výkonu rozhodnutí na základě zákona podle čl. 568 LEC dojde obligatorně v případě, kdy je v průběhu výkonu rozhodnutí proti povinnému zahájeno insolvenční řízení a to okamžikem oznámení této skutečnosti soudu, který provádí výkon rozhodnutí. Pokud je proti povinnému vedeno insolvenční řízení před zahájením výkonu rozhodnutí, výkon rozhodnutí se vůbec nenařídí.

K odkladu výkonu rozhodnutí na základě návrhu povinného podle čl. 566 LEC může dojít v souvislosti s podáním návrhu na přezkum nebo zrušení pravomocného rozsudku vydaného pro zmeškání, na jehož základě je vykonávací řízení zahájeno. O odkladu výkonu rozhodnutí rozhodne soud, který nařídil výkon

---

¹⁹¹ Tamtéž.

¹⁹² European e-justice. *Jak vymáhat soudní rozhodnutí? - Španělsko*. Online. [2023]. Dostupné z: https://e-justice.europa.eu/52/CS/how_to_enforce_a_court_decision?SPAIN&member=1. [cit. 2023-12-09].

¹⁹³ VLEX. *Suspensión y término de la ejecución*. Online. [2024]. Dostupné z: <https://vlex.es/vid/suspension-termino-ejecucion-395800434>. [cit. 2024-01-31].

rozhodnutí, pokud shledá, že to okolnosti případu vyžadují. Zákon rovněž vyžaduje po povinném složení jistoty v hodnotě vymáhané pohledávky a náhrady nákladů oprávněného a výkonu rozhodnutí. V případě zamítnutí návrhu na přezkum nebo zrušení pravomocného rozsudku vydaného pro zmeškání je ve výkonu rozhodnutí pokračováno. Následkem zrušení pravomocného rozhodnutí pro zmeškání je i rozhodnutí soudu o zastavení výkonu rozhodnutí.

Podáním opravného prostředku proti rozhodnutím vydaných v rámci výkonu rozhodnutí obecně podle čl. 567 LEC nedochází k odkladu výkonu rozhodnutí (výjimkou je výše zmíněna námitka proti nařízení výkonu rozhodnutí na základě mimosoudního ex. titulu). Aby došlo k odkladu výkonu rozhodnutí podáním opravného prostředku, musí povinný prokázat soudu, který výkon rozhodnutí nařídil, že rozhodnutí, proti němuž podává opravný prostředek, mu způsobuje obtížně napravitelnou škodu. Zároveň musí složit jistotu v hodnotě vymáhané pohledávky a náhrady nákladů oprávněného a výkonu rozhodnutí.

Další případ odkladu výkonu rozhodnutí upravuje čl. 569 LEC v souvislosti s probíhajícím trestním řízením. Soud i bez návrhu odloží výkon rozhodnutí v případě probíhajícího vyšetřování o skutečnostech, které by v případě prokázání jejich pravdivosti určily neplatnost nebo padělání ex. titulu nebo neplatnost (nezákonnost) nařízení výkonu rozhodnutí. K samotnému odkladu může dojít až po vyslechnutí účastníků řízení a příslušného státního zastupitelství. Ve výkonu rozhodnutí je možno pokračovat, složí-li oprávněný jistotu v hodnotě, která odpovídá výši škodám nebo újmám, které by mohli nastat povinnému v případě prokázání výše zmíněných skutečností.

Poslední případ představuje projevení souhlasu všech účastníků s odkladem výkonu rozhodnutí v souladu s čl. 19 odst. 4 LEC. Soud odklad povolí, jen pokud tím nedojde k újmě třetích stran. Odklad může trvat maximálně 60 dnů. Návrh na pokračování výkonu rozhodnutí může podat jakýkoliv z účastníků i dříve před uplynutím určené lhůty. Pokud žádný z účastníků nepodá návrh na pokračování výkonu rozhodnutí po soudem určené době, výkon rozhodnutí bude odložen i nadále, dokud někdo z účastníků nepodá návrh na pokračování. Prekluze práva na podání návrhu na pokračování výkonu rozhodnutí je vyloučena na základě čl. 293 LEC.¹⁹⁴

---

¹⁹⁴ Tamtéž.

7.7.6 Shrnutí

Definici účastníků řízení u porovnávaných právních úprav lze chápat za obsahově stejnou. Rozdílu si lze všimnout v případě právního zastupování, kde španělský LEC obecně vyžaduje (až na některé výjimky) obligatorní právní zastoupení v rámci výkonu rozhodnutí u oprávněného i povinného, aniž by se jednalo například o osoby omezené ve svéprávnosti.

Oprávněný podle španělského právního řádu má možnost domáhat se svého práva jen v rámci obecného soudnictví kvůli neexistenci systému dvojkolejnosti výkonu rozhodnutí. Ve Španělsku není výkon rozhodnutí zahajován návrhem (návrhem na zahájení výkonu rozhodnutí nebo ex. návrhem), nýbrž žalobou. Nicméně žaloba musí obsahovat návrh na zahájení výkonu rozhodnutí společně s pravomocným ex. titulem. Český právní řád vyžaduje k zahájení exekučního řízení kromě právní moci i vykonatelnost ex. titulu. Výčet ex. titulů svědčících oprávněnému podle LEC je taxativní. Český ex. řád uvádí výčet demonstrativní. Nicméně i LEC obsahuje ustanovení, které rozšiřuje ex. tituly o tituly stanovené ostatními předpisy. Obsahový výčet ex. titulů u porovnávaných ustanovení je velice podobný. LEC obsahuje navíc některé ex. tituly, se kterými se v českém právním řádu nesetkáme. Například se jedná o obchodní smlouvy s připojeným osvědčením zprostředkovatelem obchodu a soudní příkazy stanovící maximální částku. Rovněž se v českém ex. řádu nesetkáme s podmínkou, v souvislosti s kterou lze vést výkon rozhodnutí na základě některých mimosoudních titulů pouze v případě, kdy tyto tituly směřují na vymožení částky přesahující 300 Eur.

Srovnávané úpravy jsou si podobné i v ustanoveních týkající se ochrany povinného v rámci věcí a majetku vyloučených z výkonu rozhodnutí (exekuce). Z Čl. 605 LEC uvádějící absolutně nezabavitelné věci a z čl. 321 o.s.ř. shodně plyne vyloučení věcí *res extra commercium* z výkonu rozhodnutí a návaznost na zvláštní zákony stanovující další vyloučené věci. Čl. 606 LEC týkající se nezabavitelných věcí ve vztahu k povinnému je téměř obsahově totožný s § 332 o.s.ř. Dodatečně čl. 606 LEC na rozdíl od o.s.ř. počítá mezi nezabavitelný majetek i nezabavitelné mzdy, platy a důchody, odměny nebo podobné příjmy. Toto ustanovení lze připodobnit k nezabavitelné částce v rámci srážek ze mzdy prováděných podle o.s.ř. Na rozdíl od českého právního řádu, kde je

nezabavitelná částka odvíjena od životního minima a normativních nákladů na bydlení, podle LEC je tato částka odvíjena od minimální španělské mzdy.

Komparací právních úprav se zaměřením na některé instituty obrany povinného jsem si všiml podobnosti odvolání podle ex. řádu a námitek podle LEC v rámci obrany proti nařízení výkonu rozhodnutí (exekuce). Odlišnosti lze spatřovat ve lhůtách pro podání nebo v samotném řízení, kde se o námitkách podle LEC koná řízení před prvoinstančním nalézacím soudem a řízení o odvolání před soudem druhoinstančním (odvolacím). Úprava námitek v LEC v porovnání s úpravou odvolání v ex. řádu a o.s.ř. je dle mého názoru více konkrétnější z důvodu rozlišování námitek na procesní a věcné, kde jsou navíc věcné důvody námitek rozlišovány podle druhu ex. titulu, na jehož základě je výkon rozhodnutí nařízen. Důvody stanovené o.s.ř. v rámci § 205 odst. 2 jsou více obecné.

U porovnávaných úprav jsem se zaměřil rovněž na komparaci institutu odkladu výkonu rozhodnutí (exekuce). Úpravy se v tomto směru rozcházejí. Shodu úprav spatřuji v případě odkladu exekuce na základě souhlasu všech účastníků řízení a při zahájení insolvenčního řízení proti povinnému, proti němuž byla již zahájena exekuce. Rovněž se úpravy shodují v nezahájení exekuce, pokud již bylo rozhodnuto o úpadku povinného.

8 Postavení manžela povinného v ČR a ve vybraných zemí EU

8.1 Postavení

Na hmotněprávní otázku, kdo představuje manžela povinného, nalezneme odpověď v rámci § 655 a násl. OZ. Nicméně pro účely exekuce se musíme zaměřit na manžela povinného z hlediska procesněprávního. Tudiž zjednodušeně ne na osobu, která uzavřela manželství, ale na osobu, která je povinna strpět exekuci postihující její majetek nebo majetek nacházející se v SJM za účelem nuceného splnění povinnosti povinného.¹⁹⁵

Postavení účastníka řízení přiznává ex. řád manželovi povinného v § 36 odst. 2, pokud je exekucí postihován jeho majetek nebo majetek v SJM. Účast manžela povinného vyplývá ze zákona a není tudíž nutné o této skutečnosti vydávat žádné rozhodnutí. Účastníkem se manžel povinného stává již od okamžiku vydání prvního ex. příkazu směřujícího k postižení výlučného majetku manžela nebo majetku v SJM. Postavení účastníka řízení nemá manžel povinného pro všechny fáze exekučního řízení. Účastníka řízení představuje manžel povinného pouze v té části, v níž dochází k postihu jeho výlučného majetku nebo majetku v SJM. Například nebude účastníkem rozvrhového řízení. Tím ovšem není vyloučená možnost, kdy manželovi povinného můžeme přiznat postavení osoby povinné v případě společného dluhu obou manželů (např. společný dluh vzniklý ze smlouvy o zápůjčce). V takové situaci lze postihovat veškerý majetek v SJM, ale i výlučný majetek obou manželů.¹⁹⁶

8.2 Postihovaný majetek

Majetek manžela povinného, který lze v rámci exekuce postihnout, představuje:

1. Majetek patřící do existujícího SJM.
2. Majetek nacházející se v již zrušeném, ale dosud nevypořádaném SJM.
3. V určitých případech výlučný majetek manžela povinného.¹⁹⁷

Z bodu č. 2 vyplývá, že i rozvedený manžel povinného může vystupovat jako účastník exekučního řízení.

---

¹⁹⁵ SVOBODA, Karel. *Společné jmění manželů a exekuce*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021. s. 1.

¹⁹⁶ Tamtéž, s. 10.

¹⁹⁷ Tamtéž, s. 1.

Otázkou účastenství rozvedeného manžela se zabýval NS ČR ve svém usnesení sp. zn. 20 Cdo 1561/2012, ze dne 25. 9. 2012. V tomto usnesení NS ČR přiznává postavení účastníka řízení rozvedenému manželovi povinného za předpokladu, že vymáhaný závazek vznikl povinnému za dobu trvání manželství a je postihován majetek nacházející se v dosud nevypořádaném SJM¹⁹⁸ nebo za situace, kdy tyto skutečnosti oprávněný, povinný nebo manžel povinného tvrdí. Konstatuje rovněž, že rozhodujícím okamžikem pro postihnutí tohoto majetku je zahájení exekuce (podání ex. návrhu). Podáním ex. návrhu v okamžiku zrušeného, nicméně dosud nevypořádaného SJM dochází k „zakonzervování“ právních účinků vymezujících exekucí postižitelný majetek. Účastenství rozvedeného manžela povinného se rovněž nevztahuje na celé exekuční řízení.¹⁹⁹

Výlučný majetek manžela povinného uvedený v bodě č. 3 může být postihnut v případě, kdy modifikace SJM (smlouvou, rozhodnutím soudu) není vůči věřiteli účinná. Konkrétně se jedná o případy, kdy majetek „ušel“ ze SJM (nestal se součástí SJM) na základě neúčinné modifikace SJM. Tento majetek je postižitelný i v případě již uskutečněného vypořádání.²⁰⁰

8.2.1 Majetek v SJM a jeho postih

Hmotněprávní úpravu společného jmění manželů obsahuje OZ v § 708 a násl. Definice v § 708 odst. 1 OZ stanovuje, co tvoří SJM takto: *„To, co manželům náleží, má majetkovou hodnotu a není vyloučeno z právních poměrů, je součástí společného jmění manželů.“* SJM tvoří aktiva (majetek) i pasiva (dluhy). Aktiva v podobě majetku představují vše, co jeden nebo oba manželé nabyli během trvání manželství kromě některých výjimek stanovených zákonem. Může se jednat jak o věci (hmotné, nehmotné), tak práva (např. pohledávky). Zmiňované výjimky stanovuje § 709 OZ. Jedná se například o věci, které jeden z manželů nabyt darem nebo věci sloužící k osobní potřebě jednoho z manželů. Pasiva představují dluhy převzaté oběma manželi nebo jedním z nich během trvání manželství. Pasiva, která netvoří SJM představují podle § 710 OZ dluhy z majetku náležející výhradně jednomu z manželů v rozsahu převyšující zisk z tohoto majetku a dluhy převzaté bez souhlasu druhého manžela, aniž by se jednalo o obstarávání každodenních nebo běžných potřeb rodiny. Zároveň se

¹⁹⁸ OZ v § 741 stanovuje fikci vypořádání SJM, která nastává 3 roky od zúžení, zrušení nebo zániku SJM.

¹⁹⁹ Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 20 Cdo 1561/2012, ze dne 25. 9. 2012.

²⁰⁰ SVOBODA, Karel. *Společné jmění manželů a exekuce*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021. s. 2.

součástí SJM nestávají po uzavření manželství ani dluhy, které vznikly jednomu z manželů před uzavřením manželství, dluhy povinného týkající se vyživovací povinnosti nebo dluhy povinného z protiprávního činu. V souhrnu se jedná o tzv. výlučné dluhy povinného.²⁰¹

SJM lze na základě § 708 odst. 2 OZ rozdělit do třech základních režimů. Jedná se o režim zákonný, smluvený²⁰² a režim založený rozhodnutím soudu²⁰³. Režimy (kromě zákonného) představují modifikace SJM upravující, co do SJM konkrétně patří. Listiny o manželském majetkovém režimu jsou podle § 35d notářského řádu evidovány ve veřejném seznamu představující Seznam listin o manželském majetkovém režimu (dále jen „Seznam“) vedený Notářskou komorou České republiky. Jedná se o veřejné listiny, jejichž zápis není povinný. Zápis těchto listin má dopad na procesní postup upravený v § 42 ex. řádu. Zároveň se manželé mohou těchto listin zapsaných v Seznamu dovolávat vůči třetím osobám v rámci ochrany svých práv. V případě výlučných dluhů bude exekutor primárně postihovat výlučný majetek povinného. Postihnout lze omezeně i SJM a to do výše, která by představovala podíl povinného, kdyby bylo SJM zrušeno a vypořádáno podle § 742 OZ.²⁰⁴

Před samotným vydáním ex. příkazu postihující majetek v SJM musí exekutor postupovat v souladu s § 42 odst. 1 až 3 ex. řádu. Nejprve exekutor nahlédne do Seznamu listin o manželském majetkovém režimu. Je-li v Seznamu uvedena některá z listin o manželském majetkovém režimu²⁰⁵ zjistí rovněž, zda závazek vznikl před nebo až po zápisu listiny. Při vydání ex. příkazu je povinen exekutor vycházet z obsahu těchto listin, jde-li o vydobytí dluhu ze závazku vzniklého po zápisu listiny do Seznamu nebo jde-li o vydobytí dluhu ze závazku vzniklého před jejím zápisem do Seznamu a oprávněný vyslovil s touto listinou souhlas. Nelze-li zjistit okamžik vzniku vymáhaného závazku, platí zákonná vyvratitelná domněnka, že závazek vznikl před zápisem listiny do Seznamu. Na základě listin může exekutor postihnout pouze majetek, který konkrétní režim umožňuje. Pokud se v Seznamu nenachází žádná z listin nebo pokud vymáhaný

---

²⁰¹ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád. Komentář*. 5. vydání. Praha: C.H. Beck, 2022. s. 329.

²⁰² Představuje modifikaci SJM v podobě: režimu oddělených jmění, režimu vyhrazující vznik společného jmění ke dni zániku manželství, režimu rozšíření či zúžení společného jmění.

²⁰³ Představuje možnost obrátit se na soud s návrhem na zrušení či zúžení stávajícího rozsahu SJM.

²⁰⁴ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád. Komentář*. 5. vydání. Praha: C.H. Beck, 2022. s. 329-330.

²⁰⁵ Konkrétně smlouva o manželském majetkovém režimu nebo rozhodnutí soudu o zrušení společného jmění manželů, jeho obnovení nebo zúžení jeho stávajícího rozsahu, anebo dohoda nebo rozhodnutí soudu o změně smluveného režimu nebo režimu založeného rozhodnutím soudu.

závazek vznikl před zápisem listiny do Seznamu a oprávněný nevyslovil se změnou režimu souhlas, lze exekuci nařídit i na majetek náležící do společného jmění, který netvoří součást SJM v důsledku modifikace zákonného režimu SJM.²⁰⁶

Jedním z možných způsobů provedení exekuce v souvislosti s § 42 odst. 4 ex. řádu, kterým lze exekuci provést za účelem vydobytí dluhu patřícího do SJM nebo výlučného dluhu povinného, pro který lze vydat ex. příkaz na majetek v SJM, představuje příkázání pohledávky z účtu manžela povinného u peněžního ústavu. Úpravu tohoto způsobu provedení exekuce nalezneme v § 306 o.s.ř. V tomto případě pojem dluh povinného je nutno interpretovat v kontextu s § 731 OZ, který stanovuje možnost pro oprávněného uspokojit se i z toho, co je ve společném jmění, pokud dluh jen jednoho z manželů vznikl za trvání SJM. Na rozdíl od příkázání pohledávky z účtu povinného u peněžitého ústavu lze tento způsob provést pouze jednou v rámci jednoho exekučního řízení. Pokud bude exekuční řízení v budoucnu opakováno, lze postihnout pouze polovinu částky, která zůstala manželovi povinného na účtu po předchozí provedené exekuci. Tato úprava směřuje k zabránění převodu finančních prostředků povinného na účet jeho manžela s cílem zabránit jejich postižení. Proti tomuto způsobu provedení exekuce stanovuje § 262b odst. 2 o.s.ř. možnost pro manžela povinného bránit se prostřednictvím návrhu na (částečné) zastavení exekuce. V souvislosti s návrhem musí manžel prokázat, že se na účtu nenacházejí finanční prostředky spadající do SJM. K postihu majetku nacházejícího se v SJM může dojít i v rámci jiných způsobů provedení exekuce (prodejem movitých nebo nemovitých věcí).²⁰⁷

8.3 Možnosti ochrany manžela povinného

Ustanovení o ochraně povinného jsou roztržštěná v rámci jednotlivých právních předpisů. Jedná se zejména o ex. řád a o.s.ř. ve formě procesněprávní ochrany a OZ ve formě hmotněprávní ochrany.²⁰⁸

Procesní ochranu manžela povinného můžeme spatřovat v již rozebíraném ustanovení § 42 ex. řádu omezující procesní postup exekutora. Ochranu před nadlimitním postihem SJM obsahuje ex. řád v § 58, který stanovuje

---

²⁰⁶ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád. Komentář*. 5. vydání. Praha: C.H. Beck, 2022. s. 330-331.

²⁰⁷ Tamtéž, s. 331-332.

²⁰⁸ SVOBODA, Karel. *Společné jmění manželů a exekuce*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021. s. 28

hierarchii způsobů provedení exekuce a jejich limity. O.s.ř. v dříve již rozebíraných § 321 až 322 stanovuje ochranu věcí, které nepodléhají exekuci. Porušením procesněprávních ustanovení může dojít k zastavení exekuce z moci úřední nebo na základě návrhu manžela povinného na (částečné) zastavení exekuce podle § 262b o.s.ř.

Hmotněprávní ustanovení o ochraně majetku manžela povinného nalezneme zejména v OZ. Například se jedná o § 716 a § 724 umožňující modifikaci SJM smlouvou nebo rozhodnutím soudu. V případě porušení hmotněprávních ustanovení nemůže exekutor zastavit exekuci z moci úřední. K zastavení může dojít pouze na základě návrhu manžela povinného na (částečné) zastavení exekuce podle § 262b o.s.ř.²⁰⁹

8.4 Možnosti obrany manžela povinného

Procesní práva manžela povinného ve formě obrany svého majetku představují zcela samostatná a nezávislá práva na osobě povinné. Manžel povinného může bránit svá práva prostřednictvím námitek, stížností, řádných opravných prostředků (odvolání), mimořádných opravných prostředků (žaloba pro zmatečnost a dovolání) nebo návrhů (návrh na částečné zastavení exekuce, návrh na částečný odklad exekuce). Úprava institutů obrany manžela povinného se až na některé výjimky shodují s instituty obrany povinného. V následujících odstavcích se zaměřím hlavně na právní úpravu návrhu na (částečné) zastavení exekuce pro účely komparace se slovenskou právní úpravou.

OZ v rámci ustanovení § 732 upravuje možnost obrany manžela povinného proti dluhu povinného vzniklého v rozporu s vůlí manžela. Komulativní podmínku vedle vzniku dluhu proti vůli manžela představuje vyjádření nesouhlasu s dluhem vůči oprávněnému a to bez zbytečného odkladu poté, co se o dluhu manžel povinného dozvěděl. Za splnění těchto podmínek může být SJM postiženo pouze do výše, již by představoval podíl povinného, kdyby bylo společné jmění zrušeno a vypořádáno podle § 742 OZ²¹⁰. Následně se manžel povinného může domáhat částečného zastavení exekuce prostřednictvím návrhu na (částečné) zastavení exekuce podle § 55 odst. 1 ex. řádu. Rozsah návrhu na (částečné) zastavení exekuce představuje v tomto případě výše

---

²⁰⁹ Tamtéž, s. 28-30.

²¹⁰ § 732 OZ navazuje na § 742 OZ, podle kterého se stanoví hodnota tzv. kvazivypořádacího podílu.

přesahující podíl povinného, který by mu náležel, kdyby bylo společné jmění zrušeno a vypořádáno podle § 742 OZ. Návrh na (částečné) zastavení exekuce lze podat i pro případ vzniku dluhu povinného před uzavřením manželství nebo jednalo by se o dluh povinného vzniklý z protiprávního činu (výlučné dluhy povinného).²¹¹

Právní úprava institutu návrhu na (částečné) zastavení exekuce manžela povinného není zcela shodná s právní úpravou návrhu povinného na zastavení exekuce. Aktivní legitimace k podání návrhu na (částečné) zastavení exekuce vyplývá manželovi povinnému z § 55 odst. 1 ex. řádu, který odkazuje na úpravu § 262b o.s.ř. Tento návrh může manžel povinného podat za předpokladu postižení majetku v SJM nebo postižení majetku manžela povinného přesahující zákonný rozsah. Úprava chrání nadlimitní postih SJM povinného a jeho manžela ve smyslu § 732 OZ a zároveň i postih výlučného majetku manžela povinného. Návrhem na (částečné) zastavení exekuce manžel povinného vymezuje konkrétní, již exekucí postižené položky jeho výlučného majetku nebo majetku v SJM, ohledně nichž exekuce již nemá nadále pokračovat. Na rozdíl od povinného ex. řád nestanovuje manželovi povinnému žádnou lhůtu pro podání návrhu na (částečné) zastavení exekuce a zároveň nepřiznává podanému návrhu odkladný účinek. Na základě § 55 odst. 1 ex. řádu rozhodne exekutor o podaném návrhu na základě písemných dokladů i bez souhlasu oprávněného a to do 15ti dnů ode dne doručení návrhu. Exekutor tak vůbec nevyzývá oprávněného, aby se k návrhu vyjádřil a exekuci buď sám zastaví, nebo návrh předloží ex. soudu. Manžel povinného se může domáhat zastavení exekuce jakožto celku i z důvodů stanovených § 268 odst. 1 o.s.ř. Jeho aktivní legitimace se sice vztahuje pouze k podání návrhu na (částečné) zastavení exekuce, nicméně exekutor nebo ex. soud může na základě podaného návrhu dojít k závěru, že skutečně existuje důvod pro zastavení exekuce jako celku z moci úřední.²¹²

Manžel povinného má možnost k ochraně svého majetku podat pouze návrh na (částečné) zastavení exekuce, nikoliv však návrh na vyškrtnutí věci ze soupisu nebo vylučující (excindační) žalobu na základě § 68 ex. řádu a § 267 o.s.ř. Obranu formou návrhu na vyškrtnutí věci ze soupisu nebo vylučující žaloby lze užít pouze v případě, kdy manžel povinného nebude v postavení účastníka

---

²¹¹ SVOBODA, Karel; JÍCHA, Lukáš; KREJSTA, Jan; HOZMAN, David; ÚŠELOVÁ, Veronika; KOCINEC, Jaroslav a kol. *Exekuční řád. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022. s. 269.

²¹² SVOBODA, Karel. *Zastavení exekuce*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022. s. 47, 58, 68.

řízení, ale v postavení třetí osoby (majetek manžela povinného bude postižen z jiného důvodu, než důvodu stanovených § 42 odst. 1 až 3 ex. řádu). Příkladem je sepsání aktiv manžela povinného v rámci způsobu provedení exekuce formou prodejem movitých věcí, které nejsou součástí SJM v souvislosti s § 709 odst. 1 OZ. Není vyloučeno, aby se manžel povinného nacházel v rámci jednoho exekučního řízení v postavení manžela povinného, který je aktivně legitimovaný k podání návrhu na (částečné) zastavení exekuce a zároveň se nacházel v postavení třetí osoby oprávněné podat návrh na vyškrtnutí věci ze soupisu nebo vylučující žalobu na základě exekucí postihovaných různých věcí (majetku).²¹³

8.5 Porovnání s jinými zeměmi EU

V rámci této kapitoly se zaměřím na srovnání postavení, některých práv a povinností manžela povinného v oblasti exekučního řízení pro účely komparace slovenského právního řádu s českým právním řádem. Slovenský právní řád jsem si vybral, jelikož jde o častou inspiraci pro novelizace exekučního řízení na našem území.

8.5.1 Exekuce dle slovenského právního řádu obecně

Úprava exekucí v rámci slovenského právního řádu se podobá úpravě českého právního řádu. K stále většímu sblížení úprav dochází zejména kvůli novelizacím ex. řádu, které jsou často inspirované slovenskou úpravou. Porovnávané úpravy se v některých oblastech exekucí značně odlišují.

V rámci exekučního řízení na Slovensku se setkáváme pouze s jediným exekučním soudem, který představuje okresní soud v Banské Bystrici. Tento soud je jediným (kauzálně příslušným) soudem pro exekuční řízení. V praxi lze tudíž podat ex. návrh (návrh na vykonání exekuce) pouze tomuto konkrétnímu soudu. Pokud ex. soud návrh nezamítne, vydává pověření soudnímu exekutorovi na základě náhodného elektronického výběru. Na rozdíl od České republiky je na území Slovenské republiky zavedena teritorialita soudních exekutorů. Ex. soud tudíž na základě náhodného elektronického výběru pověří vedením exekuce soudního exekutora (jehož územní působnost je určena územním obvodem krajského soudu) na základě kritéria trvalého pobytu nebo sídla povinného.

---

²¹³ SVOBODA, Karel. *Společné jmění manželů a exekuce*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021. s. 18-20.

V rámci slovenského právního řádu se obecně neseťkáme s dvojkoľejností výkonu rozhodnutí. Výkon rozhodnutí na území Slovenské republiky provádí až na některé výjimky pouze soudní exekutor.²¹⁴

Exekuce v občanských a obchodních věcech je upravena zákonem č. 233/2005 Z. z., o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďále jen „EP“). EP se nevztahuje na výkon rozhodnutí ve věcech nezletilých. Speciální úpravu v této oblasti představuje zákon č. 161/2015 Z.z., Civilný mimosporový poriadok v § 370 a násl. K provedení výkonu rozhodnutí ve věcech nezletilých je oprávněn pouze soud. Mezi prameny je nutné uvést i zákon č. 160/2015 Z.z., Civilný sporový poriadok (ďále jen „CSP“) upravující např. vykonateľnosť soudních rozhodnutí nebo zákon č. 40/1964 Zb., Občiansky zákonník (ďále jen „slovenský OZ“) z hlediska hmotněprávní úpravy manželského majetkového práva.²¹⁵

8.5.2 Postavení manžela povinného dle slovenského právního řádu

Postavení účastníka řízení přiznává manželovi povinnému nebo bývalému manželovi povinnému § 35 odst. 2 EP v případě, že exekuce postihuje majetek nacházející se v bezpodílovém spoluvlastnictví manželů (ďále jen „BSM“). Hmotněprávní úprava v § 143 slovenského OZ uvádí, že BSM je tvořeno vším, co lze vlastnit, tj. to, co skutečně existuje, je uchopitelné a jeden z manželů nabyt za trvání manželství. Na rozdíl od SJM tvoří BSM pouze věci (movité, nemovité), nikoliv práva a jiné majetkové hodnoty. Pokud je v následujících odstavcích uveden pojem majetek patřící do BSM, myslí se tím pouze věci. V § 143 slovenského OZ jsou uvedené rovněž věci, které se ze zákona nestávají majetkem patřícím do BSM (např. věci osobní potřeby). Účastenství manžela povinného trvá pouze pro úsek exekučního řízení, v němž je postihován majetek patřící do BSM. Účastníka řízení může představovat i bývalý manžel povinného za předpokladu nevypořádání BSM do doručení vyzoomění o způsobu provedení exekuce bývalému manželovi povinného. Pokud dojde k vypořádání až po doručení, je vypořádání vůči oprávněnému neúčinné a exekutor pokračuje ďále v provádění exekuce dříve určeným způsobem.²¹⁶

²¹⁴ European e-justice. *Jak vymáhat soudní rozhodnutí? - Slovensko*. Online. [2024]. Dostupné z: https://e-justice.europa.eu/52/CS/how_to_enforce_a_court_decision?SLOVAKIA&member=1. [cit. 2024-02-07].

²¹⁵ Tamtéž.

²¹⁶ ŠTEVČEK, Marek; KOTCEROVÁ, Alexandra; TOMAŠOVIČ, Marek; MOLNÁR, Pater a kol. *Exekučný poriadok. Komentár*. 3. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2018. s. 116-120.

8.5.3 Postihování majetku v BSM dle slovenského právního řádu

Skromnou úpravu postihování majetku patřícího do BSM nalezneme v ustanovení § 35 odst. 4 a 5 EP. V souvislosti s interpretací § 147 slovenského OZ je vedení exekuce proti majetku v BSM možné pouze v případě vzniku dluhu jednoho z manželů za dobu trvání manželství. V takové případě se oprávněný, až na zákonem stanovené výjimky, může uspokojit z majetku patřícího do BSM. Soudní exekutor v tomto kontextu musí zkoumat, zda mezi manželi existuje listina modifikující BSM formou smlouvy nebo rozhodnutím soudu podle § 143a slovenského OZ, která by vylučovala vést exekuci na majetek manžela povinného vyloučeného z BSM. Pokud by i přes tuto hmotněprávní skutečnost byl postihován majetek manžela povinného, který nepatří do BSM nebo pokud dluh manžela povinného vznikl před uzavřením manželství, je manžel povinného oprávněn podat námitku nepřipustnosti exekuce a případně i vylučující žalobu na základě § 44 EP.²¹⁷

Rozsah postižení majetku patřícího do BSM vyplývá z § 35 odst. 4 EP. Majetek tvořící BSM bude postihován v rozsahu exekuce prováděné proti povinnému, pokud má exekutor prokázanou skutečnost o existenci BSM. Tuto skutečnost lze zjistit z veřejných registrů (např. katastr nemovitostí). Exekutor je touto zjištěnou skutečností vázán. Pokud skutečnost o existujícím BSM nevyplývá z veřejného registru, může exekutor postihovat majetek patřící do BSM v rozsahu exekuce prováděné vůči povinnému až od okamžiku prokázání této skutečnosti. Konkrétní formu prokázání EP nestanovuje.²¹⁸

Přistoupit k postihu majetku v BSM by měl exekutor pouze v případě, kdy dluh jednoho z manželů nemůže být uspokojen z výlučného majetku dlužného manžela. Na základě § 143a slovenského OZ mohou manželé modifikovat rozsah BSM. V souvislosti s § 147 odst. 2 slovenského OZ nemůže oprávněný dosáhnout uspokojení z majetku patřícího do BSM, pokud jeho pohledávka vznikla z užívání majetku, který nepatří do BSM na základě výše zmíněné modifikace za podmínky vzniku pohledávky až po učiněné modifikaci BSM. Tohoto ustanovení se nelze dovolávat, vznikla-li pohledávka před učiněním modifikace BSM. Ve shrnutí lze majetek nacházející se v BSM postihnout pouze

---

²¹⁷ Tamtéž, s. 117-120.

²¹⁸ ŠTEVČEK, Marek; DULAK, Anton; BAJÁNKOVÁ, Jana; FRČÍK, Marián; SEDLAČKO, František; TOMAŠOVIČ, Marek a kol. *Občiansky zákonník. Komentár*. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2019. s. 1173-1175.

v případě, kdy dluh jednoho z manželů vznikl za dobu trvání manželství a nejedná se o majetek vyloučený z BSM na základě modifikace BSM.²¹⁹

Pozdější vypořádání BSM nemá podle § 35 odst. 3 EP právní účinky vůči oprávněnému, pokud exekutor již určil způsob provedení exekuce postižením majetku patřícího do BSM. V tomto případě se může oprávněný uspokojit z majetku v BSM i v případě, že už bylo BSM vypořádáno formou smlouvy, rozhodnutím soudu nebo uplatněním zákonné fikce vypořádání na základě § 149 odst. 4 slovenského OZ^{220, 221}.

V rámci způsobů provedení exekuce na Slovensku je stále aktuální usnesení NS ČR sp. zn. 21 Cdo 1774/99, ze dne 14. 4. 2000, které znemožňuje postihnout účet manžela povinného provedením exekuce formou příkázáním pohledávky z účtu manžela povinného u peněžního ústavu. Usnesení rovněž konstatuje nemožnost vedení tohoto způsobu exekuce i v případě převodu peněžních prostředků povinného na účet manžela povinného. Tento způsob nelze provést zejména proto, že prostředky na účtu peněžního ústavu představují pohledávky, které do BSM nepatří (do BSM patří pouze věci). Příkázání pohledávky z účtu u peněžního ústavu je možné jen jedná-li se o účet povinného. Nicméně při provedení exekuce formou příkázáním pohledávky z účtu povinného u peněžního ústavu nevystupuje manžel povinného jako účastník řízení.²²² Provedení exekuce na majetek patřící do BSM přichází v úvahu například prodejem movitých nebo nemovitých věcí.

8.5.4 Obrana manžela povinného dle slovenského právního řádu

Jedním z nejdůležitějších prostředků obrany manžela povinného představuje námitka nepřipustnosti exekuce a vylučující žaloba. Úpravu obou institutů nalezneme v § 44 EP. Obranu touto formou využije manžel povinného v případě nepřipustného vedení exekuce na základě pohledávky, která nevznikla za dobu trvání manželství v souvislosti s § 147 slovenského OZ a přesto dochází k postihnutí majetku patřícího do BSM nebo pokud manželé modifikovali rozsah BSM na základě § 143a slovenského OZ a pohledávka oprávněnému vznikla

---

²¹⁹ Tamtéž, s. 1175-1177.

²²⁰ Jedná se o obsahově stejné ustanovení s § 741 OZ stanovující fikci vypořádání.

²²¹ ŠTEVČEK, Marek; DULAK, Anton; BAJÁNKOVÁ, Jana; FRČÍK, Marián; SEDLAČKO, František; TOMAŠOVIČ, Marek a kol. *Občiansky zákonník. Komentár*. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2019. s. 1177.

²²² Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 21 Cdo 1774/99, ze dne 14. 4. 2000.

na základě užívání majetku, který do BSM nepatří (v důsledku modifikace). V těchto případech je na manžela povinného pohlíženo jako na 3. osobu, nikoliv účastníka řízení, jelikož je postihováno BSM nebo majetek manžela povinného, které ze zákona nelze postihnout.²²³

Celý proces podání vylučující žaloby podle § 44 EP je v celku komplikovaný. Nejprve manžel povinného musí podat námitku nepřipustnosti exekuce soudnímu exekutorovi, kterou konstatuje nepřipustnost vedení exekuce z některých z výše uvedených důvodů. Podané námitce je přiznán odkladný účinek. Tento účinek se vztahuje pouze k majetku, vůči kterému manžel povinného namítá nepřipustnost vedení exekuce. Odkladný účinek znemožňuje vůči tomuto majetku exekuci provést. Obsahuje-li námitka neodstranitelné vady, exekutor předá věc ex. soudu, který usnesením námitku odmítne. O podané bezvadné a důvodné námitce vyrozumí exekutor oprávněného za účelem získání jeho vyjádření. Zároveň oprávněnému stanoví 15ti denní lhůtu k vyjádření souhlasu nebo nesouhlasu s částečným zastavením exekuce vůči konkrétnímu majetku manžela povinného. Pokud oprávněný souhlasí nebo se do 15ti dnů nevyjádří, dojde k částečnému zastavení exekuce na základě rozhodnutí exekutora. Při projevení nesouhlasu předloží exekutor věc ex. soudu. Ex. soud o námitce rozhodne pouze za předpokladu, že skutková tvrzení mezi oprávněným a manželem povinného nejsou sporná a že se jedná pouze o jednoduchou právní záležitost. Ex. soud rozhodne o částečném zastavení exekuce nebo v případě nesplnění předpokladů pro rozhodnutí vyzve manžela povinného nebo oprávněného²²⁴ k podání vylučující žaloby. Aktivní legitimace k podání vylučující žaloby plyne až na základě výzvy učiněné ex. soudem. Následkem podání žaloby (v 30ti denní lhůtě stanovené ex. soudem) manželem povinného nebo oprávněným dojde k zahájení sporného řízení před obecným soudem podle CSP. Obecný soud žalobu zamítne nebo rozhodne o částečném zastavení exekuce. Při zamítnutí žaloby nebo rozhodnutí v zájmu oprávněného je exekutor oprávněn pokračovat v provádění exekuce, jelikož nabytím právní moci těchto rozhodnutí dochází k zániku odkladného účinku.²²⁵

---

²²³ ŠTEVČEK, Marek; KOTCEROVÁ, Alexandra; TOMAŠOVIČ, Marek; MOLNÁR, Pater a kol. *Exekučný poriadok. Komentár*. 3. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2018. s. 162-163.

²²⁴ Oprávněný se prostřednictvím vylučující žaloby na základě výzvy ex. soudu bude domáhat, že určitá věc není vyloučena z exekuce.

²²⁵ ŠTEVČEK, Marek; KOTCEROVÁ, Alexandra; TOMAŠOVIČ, Marek; MOLNÁR, Pater a kol. *Exekučný poriadok. Komentár*. 3. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2018. s. 164-169.

Kromě obrany formou námitky nepřipustnosti exekuce a vylučující žaloby má manžel povinného možnost bránit se i návrhem na (celkové) zastavení exekuce. Na rozdíl od námitky nepřipustnost exekuce a vylučující žaloby se formou návrhu na zastavení exekuce manžel povinného brání v případě shledání důvodu zastavení exekuce jako celku. Úprava v § 61k EP výslovně nestanoví manželovi povinnému aktivní legitimaci k podání tohoto návrhu, nicméně výkladem *largo sensu* by podle M. Tomašoviče nemožnost podání návrhu na zastavení exekuce znamenalo povinnost strpět exekuci na majetek manžela povinného i v případě vedení exekuce v rozporu se zákonem. Taxativní důvody podání návrhu na zastavení exekuce představuje například zrušení ex. titulu nebo zánik vymáhaného nároku. Návrh musí podat manžel povinného do 15ti dnů od doručení oznámení o zahájení exekuce. Podanému návrhu na zastavení exekuce manželem povinného zákon přiznává odkladný účinek. Pokud s návrhem souhlasí oprávněný, exekuce je zastavena. V případě nesouhlasu předloží exekutor věc ex. soudu.²²⁶

EP počítá s obranou manžela povinného i v dalších formách obrany např. stížností (§218a EP) nebo odvoláním (§202 odst. 1 EP).

8.5.5 Shrnutí

Hmotněprávní úpravu OZ týkající se manželského majetkového práva vnímám za konkrétnější a obsáhlejší než úpravu, kterou nalezneme ve slovenském OZ. Největší a zásadní obsahový rozdíl u porovnávaných úprav představují pojmy SJM a BSM, kde na rozdíl od SJM tvoří BSM pouze věci, nikoliv práva a jiné majetkové hodnoty (např. pohledávky). Ex. řád a EP shodně přiznávají manželovi povinného postavení účastníka řízení pouze pro určitý úsek exekučního řízení.

V rámci způsobů provedení exekuce u porovnávaných úprav spatřuji největší rozdíl v nemožnosti provést exekuci formou příkázáním pohledávky z účtu manžela povinného u peněžního ústavu podle slovenského právního řádu. Slovenská právní úprava v tomto ohledu sice poskytuje větší právní ochranu manželovi povinného, nicméně na úkor uspokojení oprávněného.

Další rozdíl shledávám u procesního postupu exekutora při postihu majetku v SJM nebo BSM. Český exekutor před postihem majetku v SJM nahlédne do Seznamu listin o manželském majetkovém režimu za účelem zjištění existence modifikace manželského majetkového režimu. Pokud Seznam žádnou

---

²²⁶ Tamtéž, s. 361-362.

listinu o modifikaci neobsahuje, exekutor předpokládá, že majetek je součástí SJM a tudíž může být postihnut. Slovenský exekutor rovněž před postihem majetku v BSM nahlédne do veřejného seznamu za účelem zjištění existence BSM. Nicméně při nezjištění žádných informací o této skutečnosti musí prokázat, že majetek je součástí BSM a tudíž může být postihnut. Slovenskou úpravu v tomto ohledu spatřuji pro postup exekutora jako méně efektivní a zpomalující celé řízení.

Markantních rozdílů u porovnávaných úprav si lze všimnout v rámci forem obrany manžela povinného. Ex. řád přiznává manželovi povinného postavení účastníka řízení, který je oprávněn podat návrh na (částečně) zastavení exekuce, pokud exekuce postihuje majetek v SJM nebo majetek manžela povinného přesahující zákonný rozsah. V případě nepřipustného postižení majetku v BSM nebo majetku manžela povinného podle EP není manželovi povinného přiznáváno postavení účastníka řízení ale 3. osoby. V takovém případě se může manžel povinného bránit prostřednictvím námítky nepřipustnosti exekuce, která může vyústit v podání vylučující žaloby. Na základě o.s.ř. se může manžel povinného bránit rovněž prostřednictvím vylučující žaloby, nachází-li se v postavení 3. osoby. Návrh na (částečné) zastavení exekuce podle ex. řádu lze přirovnat k námítce nepřipustnosti exekuce a vylučující žalobě podle EP. Srovnávané instituty společně směřují k částečnému zastavení exekuce vůči konkrétnímu majetku, ohledně kterého exekuce již nemá nadále pokračovat. Na rozdíl od návrhu na (částečné) zastavení exekuce přiznává EP podané námítce na nepřipustnost exekuce odkladný účinek vůči majetku, vůči kterému manžel povinného namítá nepřipustnost. Další rozdíl představuje výzva exekutora vůči oprávněnému podle EP, aby se oprávněný vyjádřil k částečnému zastavení exekuce na základě podané námítky nepřipustnosti exekuce. Po podání návrhu na (částečné) zastavení exekuce podle ex. řádu vůbec k výzvě vůči oprávněnému nedochází.

9 Závěr

Hlavním záměrem diplomové práce bylo zanalyzovat a podat výklad o subjektech exekučního řízení. Zároveň jsem si stanovil cíl provést právní komparaci s některými právními úpravami zemí EU v této oblasti s úmyslem navrhnout možná zlepšení pro postavení subjektů a případné zefektivnění exekučního řízení v České republice. Komparaci jsem nezamýšlel provést u všech subjektů exekučního řízení. V tomto ohledu jsem se zaměřil pouze na nejčastěji se vyskytující subjekty v exekučním řízení. Premisa vyslovená v úvodu práce pojednávající o větší vyspělosti některých zemí EU nebyla v rámci mého zkoumání vždy pravdivá. V určitých oblastech jsem došel k závěru, že i ex. řád České republiky může být inspirací pro úpravy některých zemí EU. Cíl stanovený úvodem diplomové práce byl v tomto ohledu splněn. V následujících odstavcích na závěr diplomové práce hodlám poukázat na možná vylepšení exekučního řízení nejen v České republice v oblasti týkající se subjektů exekučního řízení.

K zlepšení postavení soudního exekutora a celkově k zefektivnění exekučního řízení na našem území by mohlo dojít zavedením principu teritoriality soudních exekutorů. Princip je zaveden a ověřen většinou zemí EU a v tomto ohledu Česká republika zaostává. Teritorialita zaručuje díky nemožnosti výběru soudního exekutora širší naplnění požadavku nestrannosti a nezávislosti exekutora v souvislosti s odstraněním možné korupce či klientelismu, které jsou pro současné exekuční řízení typické. Další výhodou spatřuji ve vyrovnání velikosti exekutorských úřadů. V současné době jsou pohledávky vymáhány zejména největšími exekutorskými úřady v České republice. Vyrovnáním exekutorských úřadů by došlo k zavedení spravedlnosti možností i pro menší exekuční úřady na základě automatického přidělování exekučních návrhů. Princip teritoriality není perfektní a kromě výhod obsahuje i řadu nevýhod, jejichž komparací by se mohla věnovat samostatná diplomová práce.

Úpravu postavení a pravomocí exekučního soudu v České republice považuji za přehlednější a srozumitelnější, než jak je tomu ve Francii. Ve Francii roztržštěná právní úprava nepojednává o pravomocích exekučního soudu, ale konkrétního exekučního soudce. V rámci úpravy vykonávacího řízení ve Francii shledávám nedostatek v absenci pověření soudního exekutora ze strany exekučního soudce. Český exekuční soud kromě vydávání pověření rovněž provádí přezkum exekučního návrhu, na jehož základě má být exekuce provedena.

Exekuční návrh tak prochází dvojí kontrolou prováděnou soudním exekutorem a následně exekučním soudem. Režimem dvojí kontroly tak může dojít k předcházení řešení sporů exekučním soudem nebo exekučním soudcem. K pověření vydávané českým exekučním soudem lze připodobnit souhlas francouzského exekučního soudce pouze s některými opatřeními k nucenému výkonu rozhodnutí (jedná se o obdobu způsobů výkonu rozhodnutí) směřovaný soudnímu komisaři. Inspiraci pro český právní řád spatřuji zejména v obligatorním právním zastoupení účastníků, je-li předmětem řízení spor vzniklý z vykonávacího řízení přesahující částku 10 000 Eur nebo spor v rámci provádění opatření prodejem nemovité věci. Povinné právní zastoupení může pro účastníky představovat zvýšené náklady řízení, nicméně také zvýšení ochrany jejich práv kvůli odborné znalosti právní úpravy právním zástupcem.

Inspiraci španělským právním řádem v oblasti exekucí by mohly využít budoucí novelizace ex. řádu prostřednictvím zavedení podmínky minimální vymáhané částky, pro kterou lze exekuci vést a provést. Španělský právní řád obsahuje tuto podmínku pouze u některých mimosoudních exekučních titulů. Myslím si však, že by bylo vhodné zavést tuto podmínku do českého právního řádu pro všechny exekuční tituly (mimosoudní i soudní). Výsledkem by byla nemožnost vést exekuce na bagatelní částky, které nepřevyšují ani samotné náklady exekuce. Další inspiraci pro český právní řád v oblasti exekucí spatřuji u obrany povinného prostřednictvím námitky proti nařízení výkonu rozhodnutí. Podle španělského právního řádu je úprava námitek (představující jediný opravný prostředek proti nařízení výkonu rozhodnutí) více přehlednější a konkrétnější. I pro případ, kdy povinný neporozumí této úpravě, španělský právní řád stanovuje obligatorní právní zastoupení účastníků řízení. Až na některé výjimky má tak povinný zajištěnou právní pomoc. V českém právním řádu v oblasti exekucí může být pro povinného bez právního zastoupení matoucí, jak se proti exekuci bránit. Důvody odvolání proti nařízení exekuce se mohou krýt s důvody pro zastavení exekuce. Exekutor nebo soudy tak mohou být zatěžováni právě rozlišováním, o jaký prostředek obrany se vůbec jedná. Zavedením námitek proti nařízení exekuce jakožto jediného opravného prostředku by došlo k lepšímu pochopení úpravy ze strany povinného, který není vždy právně zastoupen.

Slovenská právní úprava exekučního řízení není obecně vyspělejší než úprava česká. Český právní řád je „o krok napřed“ co se týče úpravy manželského majetkového práva a jeho postihu. Slovenská právní úprava je bezpochyby více

zaměřena na ochranu a obranu manžela povinného. Z pohledu manžela povinného by jistě bylo ku prospěchu inspirovat se slovenskou právní úpravou v nemožnosti provést exekuci formou příkázáním pohledávky z účtu manžela povinného u peněžního ústavu nebo zavedením víceúrovňové možnosti částečného zastavení exekuce na základě námítky nepřipustnosti exekuce, s jejímž podáním je spojen odkladný účinek a která může vyústit v podání vylučující žaloby. Otázkou je, zda by se měly budoucí novelizace exekučního řádu inspirovat v tomto ohledu slovenskou právní úpravou. S rostoucími možnostmi ochrany a obrany manžela povinného nebo povinného roste i menší šance na uspokojení oprávněného, v jehož prospěch je exekuční řízení vedeno.

Resumé

The main objective of the thesis was to analyse and provide an explanation of the subjects of execution proceedings. At the same time, I set myself the goal of making a legal comparison with some legal regulations of EU countries in this area with the intention of suggesting possible improvements for the positions of the subjects and possible efficiency of execution proceedings in the Czech Republic. I did not intend to make the comparison for all subjects of execution proceedings. In this respect, I focused only on the most frequently occurring subjects in execution proceedings. The premise expressed in the introduction of the thesis discussing the greater advancedness of some EU countries was not always correct in my research. In certain areas, I concluded that the Execution Code of the Czech Republic can be also an inspiration for the regulations of some EU countries. The objective set out in the introduction of the thesis was fulfilled in this respect. In the following sections at the end of the thesis, I intend to highlight possible possible improvements of the execution procedure not only in the Czech Republic in the area concerning the subjects of execution proceedings.

Improvement of the position of the bailiff and overall improvement of the efficiency of the execution proceedings in our country could be achieved by implementing the principle of territoriality of bailiffs. The principle has been implemented and verified by most EU countries and in this respect the Czech Republic is lagging behind. Territoriality guarantees thanks to the inability to choose the bailiff a wider fulfilment of the requirement of impartiality and independence of the bailiff in connection with the elimination of possible corruption or clientelism, which are typical for the current execution proceedings. I see another advantage in the equalisation of the size of bailiff offices. Currently, debts are enforced mainly by the largest bailiff offices in the Czech Republic. The equalisation of the bailiff offices would establish fairness of opportunity even for smaller bailiff offices on the basis of automatic allocation of applications for execution. The principle of territoriality is not perfect, and in addition to its advantages, it includes a number of disadvantages, the comparison of which could be the subject of a separate thesis.

I consider the regulation of the status and competences of the execution court in the Czech Republic to be more clear and understandable than in France.

In France, the fragmented legislation does not deal with the competences of the execution court, but of a particular execution judge. I find a deficiency in the regulation of execution proceedings in France in the absence of authorisation of the bailiff by the execution judge. The Czech enforcement court in addition to giving authorisation also examines the application for execution upon which the execution is to be performed. Thus, the application for execution passes through a double check carried out by the bailiff and execution court. The double-checking system can prevent disputes from being handled by the execution court or the execution judge. The authorizations given by the Czech execution court can be compared to the French execution judge's consent only to certain execution measures directed to the court enforcement officer. I see inspiration for the Czech legal system in the mandatory legal representation of the participants if the object of the proceedings is a dispute arising from the execution proceedings exceeding 10,000 Eur or a dispute in the context of the implementation of the execution measure by sale of immovable assets. Mandatory legal representation may represent increased costs of proceeding for the participants, but it may also increase the protection of their rights thanks to the legal representative's expert knowledge of the law.

The inspiration of the Spanish legal order in the area of execution could be used in future amendments to the Czech Execution Code by establishing the condition of a minimum enforced value for which an execution can be ordered and performed. The Spanish legal order contains this condition only for some extrajudicial enforceable titles. However, I think that it would be useful to implement this condition in the Czech legal order for all enforceable titles (both extrajudicial and judicial). The result would be the inability of ordering execution for trivial amounts that do not even surpass the costs of the execution itself. I see another inspiration for the Czech legal order in the area of execution in the defence of the defendant through an objection against the execution order. The Spanish legal order makes the regulation of objections (which is the only remedy against the execution order) more clear and specific. Even if the defendant does not understand this regulation, Spanish legal order provides for mandatory legal representation of the participants. With some exceptions the defendant is thus guaranteed legal assistance. In the Czech legal order in the area of execution, it can be confusing for a defendant without legal assistance to know how to defend himself against execution. The reasons for appealing against

the order of execution may overlap with the reasons for halting the execution. The bailiff or the courts may thus be burdened with distinguishing just what the defence is in general. The establishment of objections against the execution order as the only remedy would improve the understanding of the regulation by the defendant, who is not always legally represented.

The Slovak legislation on execution proceedings is generally not more advanced than the Czech legislation. The Czech legal system is "one step ahead" as regards the regulation of matrimonial property and its execution. The Slovak legislation is undoubtedly more focused on the protection and defence of the spouse of the defendant. From the point of view of the spouse of the defendant, it would definitely be beneficial to take inspiration from Slovak law in the inability to perform execution through seizure from the spouse of the defendant from an account at a financial institution or by establishing a multistage option of partial halt of execution on the basis of an objection of inadmissibility of execution, the application of which has suspensive effect and may result in the bringing of an exclusion action. The question is whether future amendments to the Czech Execution Code should be inspired by Slovak legislation in this respect. As the possibilities of protection and defence of the spouse of the defendant or the defendant grow, the chances of satisfaction of the creditor in whose favour the execution proceedings are ordered grow smaller.

Seznam použitých zdrojů

Literatura:

1. KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád. Komentář*. 5. vydání. Praha: C.H. Beck, 2022. 1338 s. ISBN: 978-80-7400-855-9.
2. KINCL, Jaromír; URFUS, Valentin; SKŘEJPEK, Michal. *Římské právo*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 1995. 386 s. ISBN: 80-7179-031-1.
3. MORAVEC, Tomáš; KOTOUČOVÁ, Jiřina a kol. *Insolvenční zákon. Komentář*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021. 1838 s. ISBN: 978-80-7400-849-8.
4. SCHELLEOVÁ, Ilona; SCHELLE Karel. *Zwangsvollstreckungsrecht in der Tschechischen Republik*. München: GRIN, 2011. 236 s. ISBN: 978-3-640-79721-9.
5. SIMON, Pavel. *Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019. 414 s. ISBN: 978-80-7400-768-2.
6. SVOBODA, Karel. *Exekuční řízení. Civilní proces z pohledu účastníka*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020. 552 s. ISBN: 978-80-7400-802-3.
7. SVOBODA, Karel. *Společné jmění manželů a exekuce*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021. 226 s. ISBN: 978-80-7400-847-4.
8. SVOBODA, Karel. *Zastavení exekuce*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022. 359 s. ISBN: 978-80-7400-894-8.
9. SVOBODA, Karel; JÍCHA, Lukáš; KREJSTA, Jan; HOZMAN, David; ÚŠELOVÁ, Veronika; KOCINEC, Jaroslav a kol. *Exekuční řád. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022. 1280 s. ISBN: 978-80-7400-863-4.
10. SVOBODA, Karel; SMOLÍK, Petr; LEVÝ, Jiří; DOLEŽÍLEK, Jiří a kol. *Občanský soudní řád. Komentář*. 3. vydání. Praha: C.H. Beck, 2021. 1804 s. ISBN: 978-80-7400-828-3.
11. ŠTEVČEK, Marek; DULAK, Anton; BAJÁNKOVÁ, Jana; FRČÍK, Marián; SEDLAČKO, František; TOMAŠOVIČ, Marek a kol. *Občiansky zákonník. Komentár*. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2019. 1754 s. ISBN: 978-80-7400-770-5.
12. ŠTEVČEK, Marek; KOTCEROVÁ, Alexandra; TOMAŠOVIČ, Marek; MOLNÁR, Pater a kol. *Exekučný poriadok. Komentár*. 3. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2018. 1072 s. ISBN: 978-80-7400-706-4.

13. ŠTIKA, Martin. *Exekuce v praxi*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2021. 288 s. ISBN 978-80-7380-835-8.
14. VOJÁČEK, Ladislav; SCHELLE, Karel; KNOLL, Vilém. *České právní dějiny*. 3. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2016. 694 s. ISBN: 978-80-7380-575-3.
15. WOLFOVÁ, Jitka; ŠTIKA, Martin. *Soudní exekuce*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. 396 s. ISBN: 978-80-7676-114-8.
16. ZAHRADNÍKOVÁ, Radka a kol. *Civilní právo procesní*. 3. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2018. 621 s. ISBN: 978-80-7380-714-6.

Odborné články:

1. JANČUŠKA, Michal. Němečtí vykonavatelé prosazují výkon rozhodnutí z „jedné ruky“. *Komorní listy*, 01/2014. Praha: Exekutorská komora ČR, 2014, s. 33-36. MK ČR E 19153.
2. LOUTOCKÝ, Vladimír. Exekuční soud. *Komorní listy*, 02/2013. Praha: Exekutorská komora ČR, 2013, s. 28. MK ČR E 19153.
3. MAISNEROVÁ, Barbora. Odpovědnost za škodu způsobenou soudním exekutorem. *Komorní listy*, 02/2013. Praha: Exekutorská komora ČR, 2013, s. 32-35. MK ČR E 19153.
4. POLÁČEK, Bohumil. Znalec v exekučním řízení podle nového znaleckého zákona. *Komorní listy*, 04/2020. Praha: Exekutorská komora ČR, 2020, s. 9-14. MK ČR E 19153.
5. SMOLÍK, Petr. Exekuce dle práv zemských. *Komorní listy*, 03/2011. Praha: Exekutorská komora ČR, 2011, s. 25-26. MK ČR E 19153.
6. WOLFOVÁ, Jitka; ŠTIKA, Martin. Aktuálnost exekučního řádu z roku 1896. *Komorní listy*, 2/2014. Praha: Exekutorská komora ČR, 2014, s. 27-31. MK ČR E 19153.

Internetové a ostatní zdroje:

1. Conseil Départemental d'Accès au Droit des Landes. *Juge de l'Exécution (JEX)*. Online. [2023]. Dostupné z: <https://www.cdad-landes.justice.fr/La-justice-en-France/Les-Juridictions/Les-Juridictions-Judiciaires/Les-Tribunaux-Judiciaires/En-matiere-civile/Juge-de-l-Execution-JEX>. [cit. 2023-11-24].
2. Češi v právu. *Exekuce v Česku a Evropě*. Online. [2019]. Dostupné z: <https://www.cesivpravu.cz/exekuce-v-cesku-a-evrope>. [cit. 2023-11-07].

3. European e-justice. *Jak vymáhat soudní rozhodnutí? – Francie*. Online. [2023]. Dostupné z: https://ejustice.europa.eu/52/CS/how_to_enforce_a_court_decision?FRANCE&member=1. [cit. 2023-11-16].
4. European e-justice. *Jak vymáhat soudní rozhodnutí? – Německo*. Online. [2023]. Dostupné z: https://e-justice.europa.eu/52/CS/how_to_enforce_a_court_decision?GERMANY&member=1. [cit. 2023-11-05].
5. European e-justice. *Jak vymáhat soudní rozhodnutí? - Slovensko*. Online. [2024]. Dostupné z: https://e-justice.europa.eu/52/CS/how_to_enforce_a_court_decision?SLOVAKIA&member=1. [cit. 2024-02-07].
6. European e-justice. *Jak vymáhat soudní rozhodnutí? - Španělsko*. Online. [2023]. Dostupné z: https://e-justice.europa.eu/52/CS/how_to_enforce_a_court_decision?SPAIN&member=1. [cit. 2023-12-09].
7. European judicial enforcement. *E-note 2 – The actors of enforcement*. Online. [2019]. Dostupné z: <http://www.europe-eje.eu/en/fiche-thematique/note-2-actors-enforcement-4>. [cit. 2023-11-24].
8. Exekutorská komora České republiky. *EK ČR lituje další promarněné příležitosti zavést teritorialitu*. Online. [2017]. Dostupné z: <https://www.ekcr.cz/1/aktuality-pro-media/2328-ek-cr-lituje-dalsi-promarnene-prilezitosti-zavest-teritorialitu?w>. [cit. 2023-11-07].
9. Exekutorská komora České republiky. *Počet lidí v exekuci se v prvním pololetí 2023 snížil*. Online. [2023]. Dostupné z: <https://www.ekcr.cz/1/aktuality-pro-media/3055-ek-cr-pocet-lidi-v-exekuci-se-v-prvnim-pololeti-2023-snizil?w>. [cit. 2023-09-26].
10. Exekutorská komora České republiky. *Příklep a rozvrh*. Online. [2023]. Dostupné z: <https://www.ekcr.cz/1/exekutori-radi/931-56-priklep-a-rozvrh?w>. [cit. 2024-02-26].
11. Justice.cz. *Jak si stěžovat na soudního exekutora*. Online. [2024]. Dostupné z: <https://exekuce.justice.cz/jak-si-stezovat-na-soudniho-exekutora/>. [cit. 2024-02-25].
12. Justice.cz. *Kdo je znalec*. Online. [2023]. Dostupné z: <https://znalci.justice.cz/kdo-je-znalec/>. [cit. 2023-10-15].

13. Justice.cz. *Prodej movitých věcí*. Online. [2023]. Dostupné z: <https://exekuce.justice.cz/prodej-movitych-veci/>. [cit. 2023-10-28].
14. Justice.cz. *Příkázání pohledávky z účtu*. Online. [2023]. Dostupné z: <https://exekuce.justice.cz/prikazani-pohledavky-z-uctu/>. [cit. 2023-10-23].
15. LegalPigeon. *Art 605 LEC: ¿qué tipo de bienes son inembargables?* Online. [2023]. Dostupné z: <https://legalpigeon.com/art-605-lec-tipo-bienes-inembargables/>. [cit. 2023-12-10].
16. Milostivéléto.cz. *Milostivé léto 2023*. Online. [2019]. Dostupné z: <https://milostiveleto.cz/>. [cit. 2023-12-03].
17. Ministère de la Justice. *Réforme de l'organisation judiciaire*. Online. [2019]. Dostupné z: <https://www.justice.gouv.fr/actualites/actualite/reforme-organisation-judiciaire>. [cit. 2023-11-20].
18. Service-public.fr. *Exécution d'une décision du juge civil*. Online. [2023]. Dostupné z: <https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F1780>. [cit. 2023-11-27].
19. Service-public.fr. *Saisir le juge de l'exécution (JEX)*. Online. [2023]. Dostupné z: <https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F35820>. [cit. 2024-02-15].
20. Dictionnaire du droit privé. *Définition de Juge de l'exécution (JEX)*. Online. [2023]. Dostupné z: <https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F35820>. [cit. 2023-11-21].
21. VLEX. *Partes en el proceso de ejecución*. Online. [2024]. Dostupné z: <https://vlex.es/vid/partes-proceso-ejecucion-395799830>. [cit. 2024-01-29].
22. VLEX. *Suspensión y término de la ejecución*. Online. [2024]. Dostupné z: <https://vlex.es/vid/suspension-termino-ejecucion-395800434>. [cit. 2024-01-31].
23. VLEX. *Títulos de ejecución*. Online. [2024]. Dostupné z: <https://vlex.es/vid/titulos-ejecucion-395800482>. [cit. 2024-01-30].
24. Zwangsvollstreckung und Zwangsversteigerung: Tagung des Bundesministeriums der Justiz und für Verbraucherschutz bei der Deutschen Richterakademie in Wustrau im November 2017. 1. Auflage. Mönchengladbach: Forum Vlg Godesberg, 2018. 248 s. ISBN: 978-3-942865-83-8.

Právní předpisy ČR:

1. Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jakou součástí ústavního pořádku České republiky
2. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
3. Zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonu rozhodnutí
4. Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů
5. Zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku
6. Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)
7. Zákon č. 254/2019 Sb., o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech
8. Zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích
9. Zákon č. 79/1896 ř. z., o řízení exekučním a zajišťovacím
10. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
11. Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád
12. Zákon č. 354/2019 Sb., o soudních tlumočnících a soudních překladatelích
13. Zákon České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád)

Zahraniční právní předpisy:

Německo

1. Gerichtsverfassungsgesetz
2. Gerichtsvollzieherordnung
3. Gesetz über die Zwangsversteigerung und Zwangsverwaltung
4. Zivilprozessordnung

Francie

1. Code de l'Organisation Judiciaire
2. Code des procédures civiles d'exécution

Španělsko

1. Ley de Enjuiciamiento Civil

Slovensko

1. Zákon č. 233/2005 Z. z., o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov
2. Zákon č. 40/1964 Zb., Občiansky zákonník

Judikatura:

1. Nález pléna Ústavného soudu České republiky sp. zn. Pl. ÚS 15/18, ze dne 2. 11. 2021.
2. Nález Ústavného soudu České republiky sp. zn. III. ÚS 363/06, ze dne 27. 11. 2008.
3. Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 20 Cdo 1813/2006, ze dne 11. 01. 2007.
4. Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 31 Cdo 4545/2008, ze dne 9. 10. 2011.
5. Rozsudek Nejvyššího správního soudu České republiky čj. 5 Aps 6/2011-85, ze dne 16. 11. 2011.
6. Stanovisko Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. Cpjn 200/2005, ze dne 15. 2. 2006.
7. Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 20 Cdo 1561/2012, ze dne 25. 9. 2012.
8. Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 20 Cdo 562/2018, ze dne 2. 5. 2018.
9. Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 21 Cdo 1465/2014, ze dne 24. 6. 2014.
10. Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 21 Cdo 1774/99, ze dne 14. 4. 2000.
11. Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 21 Cdo 5193/2016, ze dne 16. 5. 2017.
12. Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 22 Nd 192/2007, ze dne 12. 7. 2007.
13. Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 30 Cdo 147/2014, ze dne 16. 7. 2014.